

**Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi työttömyys-
etuuksien rahoituksesta annetun lain muuttamisesta**

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi työttömyysetuuksien rahoituksesta annettua lakia. Esityksessä ehdotetaan pääministeri Jyrki Kataisen hallituksen hallitusohjelmassa sovitun mukaisesti, että työttömyysvakuutusmaksujen perintä siirretään tapaturmavakuutuslaitoksilta työttömyysvakuutusrahastolle. Lisäksi valtion ja valtion liikelaitosten työttömyysvakuutusmaksujen perintä ehdotetaan siirrettäväksi Valtiokonttorilta työttömyysvakuutusrahastolle. Työttömyysvakuutusrahasto hoitaisi työttömyysvakuutusmaksujen perinnän kokonaisuudessaan. Työttömyysvakuutusrahastoa valvoisi Finanssivalvonta.

Työttömyysetuuksien rahoituksessa annettuun lakiin ehdotetaan tehtäväksi muutoksen toteuttamisen edellyttämiä muutoksia. Lakiin lisättäisiin työttömyysvakuutusmaksujen määräämistä ja perimistä koskevat säännökset. Työnantajalle säädettäisiin velvollisuus

antaa määräajassa palkkasummailmoitus työttömyysvakuutusrahastolle. Muutoksenhakumenettelyä muutettaisiin. Työttömyysturvan muutoksenhakulautakunta toimisi ensimmäisenä muutoksenhakuasteena työttömyysvakuutusrahaston työttömyysvakuutusmaksuja koskevista päätöksistä valitettaessa. Tietojen saamista ja luovuttamista koskevia säännöksiä muutettaisiin siten, että ne vastaisivat ehdotettuja muutoksia ja mahdollistaisivat työttömyysvakuutusrahastolle perintätehtävän hoitamiseksi tarvitsemien tietojen saannin. Työnantajan ilmoitusvelvollisuuden laiminlyöntiin liittyviä seuraamuksia ehdotetaan muutettaviksi nykyisestä. Työnantajan ja palkansaajan työttömyysvakuutusmaksuvelvollisuuden soveltamisala määräytyisi edelleen tapaturmavakuutuslain kautta.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä lokakuuta 2012.

SISÄLLYSLUETTELO

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ	1
SISÄLLYSLUETTELO	2
YLEISPERUSTELUT	3
1 JOHDANTO	3
2 NYKYTILA	3
2.1 Lainsäädäntö ja käytäntö	3
<i>Työttömyysvakuutusmaksut</i>	3
<i>Työttömyysvakuutusmaksujen perintä</i>	4
<i>Työttömyysvakuutusrahasto</i>	5
<i>Tietojensaanti ja luovutus</i>	6
<i>Rangaistussäännös</i>	7
2.2 Nykytilan arviointi	7
3 ESITYKSEN TAVOITTEET JA KESKEISET EHDOTUKSET	8
3.1 Tavoitteet	8
3.2 Toteuttamivaihtoehdot	8
3.3 Keskeiset ehdotukset	8
4 ESITYKSEN VAIKUTUKSET	10
4.1 Taloudelliset vaikutukset	10
<i>Vaikutukset palkansaajien asemaan</i>	11
<i>Yritysvaikutukset</i>	11
4.2 Organisatoriset vaikutukset	12
4.3 Vaikutukset viranomaisten toimintaan	12
5 ESITYKSEN VALMISTELU	12
5.1 Valmisteluvaiheet ja – aineisto	12
5.2 Lausunnot ja niiden huomioon ottaminen	13
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT	15
1 LAKIEHDOTUKSEN PERUSTELUT	15
3 luku Työttömyysvakuutusrahasto	15
8 b luku Muutoksenhaku ja oikaisu	24
2 TARKEMMAT SÄÄNNÖKSET JA MÄÄRÄYKSET	26
3 VOIMAANTULO	26
4 SUHDE PERUSTUSLAKIIN JA SÄÄTÄMISJÄRJESTYS	27
LAKIEHDOTUS	28
työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain muuttamisesta	28
LIITE	38
RINNAKKAISTEKSTIT	38
työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain muuttamisesta	38

YLEISPERUSTELUT

1 Johdanto

Työttömyysvakuutusmaksujen perintä perustuu työttömyysetuuksien rahoituksesta annettuun lakiin (555/1998, jäljempänä rahoituslaki). Rahoituslain mukaan tapaturmavakuutuslain (608/1948) 29 §:ssä tarkoitetut vakuutuslaitokset perivät työnantajalta työnantajan työttömyysvakuutusmaksun ja palkansaajan työttömyysvakuutusmaksun työnantajan yhteenlasketun palkkasumman perusteella lakisääteisen tapaturmavakuutuksen vakuutusmaksun yhteydessä. Vakuutuslaitos, josta työnantaja on ottanut lakisääteisen tapaturmavakuutuksen, perii työnantajalta sekä työnantajan että palkansaajan työttömyysvakuutusmaksun. Vakuutuslaitos tilittää työnantajalta perimänsä työttömyysvakuutusmaksut edelleen työttömyysvakuutusrahastolle. Lakisääteistä tapaturmavakuutusta harjoittavia vakuutuslaitoksia on kaikkiaan 13 kappaletta. Valtion ja valtion liikelaitosten palveluksessa olevien palkansaajien työttömyysvakuutusmaksut sekä valtion liikelaitosten työnantajan työttömyysvakuutusmaksut perii Valtiokonttori, joka tilittää maksut edelleen työttömyysvakuutusrahastolle.

Pääministeri Jyrki Kataisen hallitusohjelman mukaan työttömyysvakuutusmaksujen perintä siirretään tapaturmavakuutuslaitoksilta työttömyysvakuutusrahastolle perinnän ja valvonnan selkiyttämiseksi. Työttömyysvakuutusmaksut liitetään osaksi pientyönantajan maksu- ja palvelujärjestelmää.

2 Nykytila

2.1 Lainsäädäntö ja käytäntö

Työttömyysvakuutusmaksut

Työnantajan ja palkansaajan velvollisuus maksaa työttömyysvakuutusmaksu on sidottu tapaturmavakuuttamiseen. Rahoituslain 12 §:n mukaan työnantaja, joka tapaturmava-

kuutuslain mukaan on velvollinen vakuuttamaan työntekijänsä, on velvollinen maksamaan työnantajan työttömyysvakuutusmaksun. Valtio ei ole velvollinen ottamaan tapaturmavakuutusta, joten valtion virastojen ja laitosten ei myöskään tarvitse maksaa työttömyysvakuutusmaksua. Velvollisuus työttömyysvakuutusmaksun maksamiseen on kuitenkin soveltuvin osin valtion liikelaitoksella, johon sovelletaan valtion liikelaitoksista annettua lakia (627/1987). Vastaavasti työtai virkasuhteessa tai muussa palvelussuhteessa olevat henkilöt, joita koskee työnantajan järjestämä pakollinen tai valtion virkamiesten tapaturmakorvauksesta annetun lain (449/1990) nojalla määräytyvä tapaturmavakuutuslaissa tarkoitettu tapaturmasuoja, ovat rahoituslain 15 §:n perusteella velvollisia suorittamaan palkansaajan työttömyysvakuutusmaksun. Työnantaja vastaa vakuutuslaitokselle myös palkansaajan työttömyysvakuutusmaksun suorittamisesta.

Rahoituslaissa säädetään henkilöryhmiä, jotka on vapautettu työttömyysvakuutusmaksuvelvollisuudesta ja joiden osalta työnantajalla ei ole työttömyysvakuutusmaksuvelvollisuutta. Maksuvelvollisuutta ei ole, kun kysymyksessä on työntekijä, joka palvelee meriliikenteessä käytettävien alusten kilpailukykyyn parantamisesta annetun lain (1277/2007) mukaiseen kauppaluetteloon merkityssä suomalaisessa aluksessa. Maksuvelvollisuutta ei ole myöskään silloin, kun kyseessä on kommandiittiyhtiön vastuunalainen yhtiömies tai avoimen yhtiön yhtiömies taikka työntekijä, jonka osalta lakisääteisessä tapaturmavakuutuksessa sovellettava vakuutusmaksujärjestelmä ei perustu työnantajan maksamaan palkkasummaan vaan maksu on kiinteä, kuten joidenkin kotiapulaisten tai kotisiivoojien palkkojen osalta. Maksuvelvollisuutta ei myöskään ole, jos työntekijä ei ole työttömyysturvain 3 luvun 1 §:n 1 momentin perusteella ikänsä perusteella oikeutettu työttömyysturvaetuuk-

siin tai joka 65 vuotta täytettyään on oikeutettu työttömyysturvalain 3 luvun 1 §:n 2 momentin perusteella työttömyysturvetuuksiin tai jos kyse on työntekijästä, joka on päätointaan varten velvollinen ottamaan yrittäjien eläkelain (468/1969) tai maatalousyrittäjien eläkelain (467/1969) mukaisen vakuutuksen. Palkansaajan työttömyysvakuutusmaksuvelvollisuutta ei ole perhehoitajalaissa (312/1992) tarkoitetuilla perhehoitajilla. Työttömyysturvalain soveltaminen ja siten työttömyysetuuksien saaminen on sidottu velvollisuuteen maksaa palkansaajan työttömyysvakuutusmaksu: työttömyysturvalakia ei sovelleta henkilöihin, joilla ei ole velvollisuutta maksaa rahoituslain 15 §:n mukaista palkansaajan työttömyysvakuutusmaksua.

Rahoituslain mukaan työnantajan työttömyysvakuutusmaksun perusteena on se yhteenlaskettu palkkasumma, joka muodostuu työnantajan ja sijaismaksajan maksamista palkansaajan työttömyysvakuutusmaksun perusteena olevista tuloeristä. Valtion liikelaitoksen työttömyysvakuutusmaksu määrätään liikelaitoksen maksamien ennakoperintälain (1118/1996) 13 §:ssä tarkoitettujen palkkojen määrän perusteella.

Palkansaajan työttömyysvakuutusmaksun perusteena olevana palkkana pidetään rahoituslain 19 §:n perusteella työ- tai virkasuhteessa saatua palkkaa, tulospalkkiota tai muuta vastiketta, joka maksetaan korvauksena työstä. Tällainen vastike katsotaan palkaksi myös silloin, kun sen maksaa työntekijälle työnantajan sijasta konkurssipesä, palkkaturvalaissa (866/1998) tarkoitettu palkkaturvasta huolehtiva viranomais tai muu maksaja (sijaismaksaja). Palkkaan luetaan myös työstä maksettava vastike, joka on sovittu osaksi tai kokonaan hyvittäväksi yleisöltä saatavilla palvelu- tai lahjarahoiilla, vakuutuskassalaissa (1164/1992) tarkoitettuna sairauskassan maksamalla päivärahalla, jota työntekijä saa laissa säädetyn tai työehto- tai muussa sopimuksessa sovittun palkan sijasta taikka lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetun lain (1128/1996) mukaisella yksityisen hoidon tuella tai vastaavalla muulla valtion tai kunnan maksamalla tuella. Ulkomaantyössä työansiona pidetään sitä palkkaa, jota vastaavasta työstä Suomessa olisi maksettava. Jos vastaavaa työtä ei Suomessa ole, työ-

ansiona pidetään sitä palkkaa, jonka muutoin voidaan katsoa vastaavan mainittua työtä. Palkkasumman luettavana työansiona ei oteta huomioon sellaisia etuja tai suorituksia, jotka saadaan työsuhteen perusteella, mutta muuten kuin varsinaisena työstä sovittuna vastikkeena. Tällaisia erät on lueteltu esimerkiksi omia rahoituslaissa.

Työnantajan työttömyysvakuutusmaksun ja palkansaajan työttömyysvakuutusmaksun maksuprosentit säädetään kalenterivuodeksi kerrallaan. Vuonna 2012 palkansaajan työttömyysvakuutusmaksu on 0,60 prosenttia palkasta. Työnantajan työttömyysvakuutusmaksu on porrastettu työnantajan maksaman palkkasumman mukaan siten, että vuonna 2012 se on 0,80 prosenttia palkasta palkkasumman 1 936 500 euroon asti ja sen ylittävältä osalta 3,20 prosenttia palkasta.

Työttömyysvakuutusmaksujen perintä

Työttömyysvakuutusmaksut on vuodesta 1961 lähtien peritty tapaturmavakuutuksen yhteydessä. Sama tapaturmavakuutusyhtiö, josta työnantaja on ottanut lakisääteisen tapaturmavakuutuksen, perii työnantajalta sekä työnantajan että työnantajan palkansaajan palkasta pidättämän palkansaajan työttömyysvakuutusmaksun. Tapaturmavakuutuslaitokset ovat huolehtineet vuodesta 1961 alkaen työnantajan työttömyysvakuutusmaksun perinnästä sekä vuodesta 1993 alkaen palkansaajan työttömyysvakuutusmaksujen perinnästä. Tapaturmavakuutusyhtiö tilittää työnantajalta perimänsä maksut edelleen työttömyysvakuutusrahastolle. Valtiokonttori perii valtion palveluksessa olevan henkilöstön palkansaajien työttömyysvakuutusmaksut ja valtion liikelaitoksilta myös työnantajan työttömyysvakuutusmaksut. Työttömyysvakuutusrahasto sopii vuosittain tapaturmavakuutuslaitosten ja Valtiokonttorin kanssa työttömyysvakuutusrahaston maksamista perintäkorvauksista.

Työttömyysvakuutusmaksun perintä rakentuu ennakkomaksusta ja tasoitusmaksusta. Rahoituslain perusteella vakuutuslaitoksella on oikeus kantaa työttömyysvakuutusmaksun ennakkoa vuoden alussa tai sen aikana alkavasta vakuutuksesta. Ennakkomaksu määritellään alkavalle vakuutukselle vakuutusha-

kemuksessa ilmoitettujen tietojen perusteella. Jatkuvan vakuutuksen ennakkomaksu määrätään vakuutuslaitoksen käytettävissä olevien viimeisten palkkatietojen perusteella. Ennakkomaksun suuruutta voidaan muuttaa vakuutusvuoden aikana. Lopullinen vakuutusmaksu määrätään kalenterivuositain työnantajan vakuutuskauden päätyttyä toimittaman palkkasummailmoituksen perusteella. Jos vakuutuskauden lopullinen vakuutusmaksu ylittää tai alittaa perityn ennakkomaksun, vakuutuslaitos perii tai palauttaa tasoituskasuna lopullisen maksun ja ennakkomaksun välisen erotuksen. Työttömyysvakuutusmaksulle, jota ei ole suoritettu määräaikana, peritään viivästysajalta viivästyskorkoa. Työttömyysvakuutusmaksut ja viivästyskorot saadaan ulosmitata ilman tuomiota tai päätöstä.

Työttömyysvakuutusmaksut peritään työnantajilta vuosittain neljässä erässä. Tammi-kuussa kaikilta työnantajilta peritään arvioidusta palkkasummasta alemman maksun mukainen maksu, vuonna 2012 0,8 % koko palkkasummasta. Suurilta työnantajilta peritään lisäksi ylemmän maksun mukainen maksu, vuonna 2012 2,4 % 1 936 500 euron palkkasumman ylittävältä osalta, kahdessa erässä, joista toinen maksetaan maaliskuussa ja toinen syyskuussa. Palkansaajien maksusuosuden, vuonna 2012 0,6 % palkasta, työnantajat maksavat kerran vuodessa touko-kuussa.

Jos työnantaja on laiminlyönyt tapaturmavakuutuslaissa säädetyn vakuuttamisvelvollisuutensa, hän on velvollinen suorittamaan työttömyysvakuutusmaksun vastaavalla tavalla korotettuna kuin tapaturmavakuutusmaksun eli vakuutusmaksun lisämaksuna. Tapaturmavakuutuslain sanktiosäännöksiä sovelletaan myös silloin, jos työnantaja on laiminlyönyt vakuutusmaksun määräämistä varten tarpeellisten tietojen antamisen tai antanut virheellisiä tietoja. Näissä tilanteissa vakuutuslaitoksella on oikeus peritä työnantajalta kohtuullisena pidettävä vakuutusmaksu enintään nelinkertaisena ajalta, jota laiminlyönti tai virheelliset tiedot koskevat.

Vakuutuslaitokset tilittävät työttömyysvakuutusmaksuina kertyneet varat viivästyskorokoineen työttömyysvakuutusrahastolle. Varojen tilittämisestä sekä vakuutuslaitokselle aiheutuvien maksuunpano-, perimis- ja tili-

tyskulujen korvaamisperusteista määrätään työttömyysvakuutusrahaston ja Tapaturmavakuutuslaitosten liiton välisessä sopimuksessa. Vastaavasti Valtiokonttori perii valtion palveluksessa olevan henkilöstön palkansaajan työttömyysvakuutusmaksut ja valtion liikelaitoksilta työnantajan työttömyysvakuutusmaksut määräämällään tavalla ja välittää kertyneet varat edelleen työttömyysvakuutusrahastolle siten kuin Valtiokonttorin ja työttömyysvakuutusrahaston välisessä sopimuksessa määrätään. Työttömyysvakuutusrahasto voi luopua työttömyysvakuutusmaksun perimisestä, jos perittävä määrä on vähäinen.

Työttömyysvakuutusrahasto

Työttömyysvakuutusrahasto on työnantajien ja palkansaajien hallinnoima itsenäinen laitos, jonka toimintamenot rahoitetaan työttömyysvakuutusmaksujen tuotolla. Rahaston korkeinta päätäntävaltaa käyttää hallintoneuvosto, jonka valtioneuvosto nimittää kolmeksi vuodeksi kerrallaan. Hallintoneuvoston 18 jäsenestä kahden kolmasosan tulee edustaa työnantajia ja kolmasosan työntekijöitä. Rahaston asioita hoitaa hallitus, jonka 12 jäsenestä 8 edustaa työnantajia ja 4 työntekijöitä.

Työttömyysvakuutusrahaston tehtävistä säädetään rahoituslain 10 §:ssä. Rahasto vastaa työttömyysvakuutusmaksuilla rahoitettavien työttömyysturvaetuksien ja eräiden muiden etuuksien rahoituksesta. Rahaston tulee hoitaa varojaan tuottavasti ja turvaavasti. Työttömyysvakuutusmaksujen saajana rahaston tehtävänä on myös ohjata, kehittää ja valvoa työttömyysvakuutusmaksujen perintämenettelyn toimeenpanoa. Lisäksi rahasto määrää ja perii työnantajan omavastuumaksun ja perii perusasetuksen 65 artiklan 6 ja 7 kohdan mukaiset korvaukset työttömyyskassan jäsenenä olleille maksetuista työttömyyspäivärahoista.

Työttömyysvakuutusrahasto vastaa ansiosidonnaisen työttömyysturvan rahoituksesta siltä osin kuin valtio ja yksittäiset työttömyyskassat eivät ole siitä vastuussa. Valtio rahoittaa noin kolmanneksen ansiosidonnaisen työttömyysturvan menoista. Työttömyysvakuutusrahasto vastaa myös työntekijän eläkelain (395/2006) 182 §:ssä tarkoitettua vakuutusmaksun suorittamisesta Eläke-

turvakeskukselle ja valtion eläkelain (1295/2006) 133 §:ssä tarkoitetun maksun suorittamisesta valtion eläkerahastolle työttömyys- ja koulutusajalta sekä palkkaturvain (866/1998) 31 §:n ja merimiesten palkkaturvain (1108/2000) 29 §:n mukaisen määrän suorittamisesta. Lisäksi työttömyysvakuutusrahasto rahoittaa aikuiskoulutustuesta annetussa laissa (1276/2000) tarkoitetun aikuiskoulutustuen ansio-osan ja hallintokulut, Koulutusrahastosta annetussa laissa (1306/2002) tarkoitetut hallintokulut ja ammattitutkintostipendit muiden kuin valtioon virka- tai työsuhteessa olevien henkilöiden osalta.

Työttömyysvakuutusrahasto tilittää Kansaneläkelaitokselle palkansaajan työttömyysvakuutusmaksun kertymästä työttömyysturvan peruspäivärahan rahoitukseen määrän, joka keskimäärin vastaa työttömyyskassoihin kuulumattomien palkansaajien osuutta työttömyysvakuutusmaksuista kertyvää määrää.

Työttömyysvakuutusrahaston menot rahoitetaan työttömyysvakuutusmaksuilla sekä niistä saatavilla sijoitustoiminnan tuotoilla ja tarvittaessa valtion takaamalla lainanotolla. Työttömyysvakuutusmaksut on määrättävä siten, että työttömyysvakuutusrahasto voi suoriutua työttömyysetuuksien ja aikuiskoulutustuen rahoituksesta, peruspäivärahan rahoitukseen tilitettävästä vakuutusmaksukertymästä ja muista lakisääteisistä menoistaan. Työttömyysvakuutusrahasto tekee seuraavan vuoden maksuja koskevan esityksen sosiaali- ja terveysministeriölle elokuun loppuun mennessä. Työttömyysvakuutusmaksut määrätään siten, että palkansaajan ja työnantajan työttömyysvakuutusmaksujen muutokset jakautuvat tasan työnantajan keskimääräisen työttömyysvakuutusmaksun ja palkansaajan työttömyysvakuutusmaksun kesken.

Työttömyysvakuutusrahastolla on maksuvalmiuden turvaamiseksi ja ennakoitavissa olevista kansantalouden suhdannevaihteluista johtuvien työttömyysvakuutusmaksujen muutosten tasaamiseksi rahaston varojen ja velkojen erotuksena muodostuva suhdannepuskuri, jonka varojen tai velkojen enimmäismäärää koskeva ennuste työttömyysvakuutusmaksuja määrättäessä voi olla enintään 5,0 prosenttiyksikön työttömyysastetta vastaavien menojen suuruinen. Työttömyysva-

kuutusrahaston rahoitustarpeen muutosta arvioitaessa otetaan huomioon työttömyysvakuutusrahastossa todellisuudessa oleva suhdannepuskurin tai alijäämän suhde laissa säädettyyn enimmäismäärän. Vuonna 2012 suhdannepuskurin varojen tai velkojen enimmäismäärä voi olla arviolta noin 1,2 miljardia euroa.

Työttömyysvakuutusrahaston taloudellinen valvonta ja työnantajan työttömyysturvan omavastuumaksun toimeenpanon valvonta kuuluvat Finanssivalvonnalle. Muilta osin työttömyysvakuutusrahastolle rahoituslaissa säädettyjen velvollisuuksien täyttämistä valvoo sosiaali- ja terveysministeriö.

Tietojensaanti ja luovutus

Rahoituslaissa säädetään työttömyysvakuutusrahaston, sosiaali- ja terveysministeriön, Finanssivalvonnan, vakuutuslaitosten, Valtiokonttorin, Tapaturmavakuutuslaitosten liiton ja muutoksenhakuelinten oikeudesta saada tietoja laissa säädettyjen tehtävien hoitamista varten. Lisäksi rahoituslaissa säädetään työnantajan velvollisuudesta tietojen antamiseen.

Rahoituslain mukaan työttömyysvakuutusrahastolla on oikeus saada maksutta salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä vakuutuslaitokselta, Valtiokonttorilta ja Tapaturmavakuutuslaitosten liitolta työttömyysvakuutusmaksujen perinnän ohjaamista, kehittämistä ja valvontaa varten välttämättömät tiedot. Lisäksi työttömyysvakuutusrahastolla on oikeus saada eläkelaitokselta, Eläketurvakeskukselta, veroviranomaisilta sekä viranomaiselta ja muulta taholta, johon viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettua lakia (621/1999) sovelletaan, työnantajakohtaisesti tiedot maksetuista palkoista sekä muista seikoista, jotka ovat välttämättömiä työttömyysvakuutusmaksun perinnän valvontaa varten. Työttömyysvakuutusrahastolla on lisäksi oikeus saada mainittua tarkoitusta varten veroviranomaisilta joukkotietoina palkkaa tai muuta vastiketta työntekijöille maksaneiden työnantajien nimet, yritys- ja yhteisötunnukset tai henkilötunnukset, yhteystiedot, vuosi-ilmoitukset tai vuosi-ilmoituksia vastaavat tiedot, toimialat sekä tiedot näiden

työnantajien työstä maksamista vastikkeista ja niihin liittyvistä työnantajasuorituksista.

Työttömyysvakuutusrahastolla on oikeus saada edellä mainitut tiedot, vaikka se ei olisi joukkotietopyynnössään yksilöinyt valvottavia työnantajia tai vaikka valvonta ei olisi vielä vireillä. Työttömyysvakuutusrahastolla on oikeus yhdistää ja käsitellä edellä tarkoitettuja henkilötietoja vakuutusmaksun perinnän valvontaa ja omavastuumaksun perinnän toteuttamista varten. Yhdistettyjä tietoja voidaan säilyttää siihen asti, kunnes työttömyysvakuutusrahaston edellä mainitut tehtävät on suoritettu. Yhdistettyjä tietoja ei saa luovuttaa edelleen.

Rahoituslaissa säädetään lisäksi vakuutuslaitosten ja Valtiokonttorin oikeudesta saada tietoja työttömyysvakuutusmaksun perinnän toteuttamista varten työttömyysvakuutusrahastolta, lakisääteistä vakuutusta toimeenpanevalta eläkelaitokselta, Eläketurvakeskuksetta, veroviranomaisilta sekä viranomaiselta ja muulta taholta, johon viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettua lakia sovelletaan. Näillä on oikeus saada työnantajakohtaisesti tiedot maksetuista palkoista sekä muista seikoista, jotka ovat välttämättömiä työttömyysvakuutusmaksua koskevan asian käsittelemiseksi sekä työttömyysvakuutusmaksun määrittämiseksi ja perimiseksi.

Rahoituslain mukaan työttömyysvakuutusrahastolla, vakuutuslaitoksella, Valtiokonttorilla, Tapaturmavakuutuslaitosten liitolla ja muutoksenhakuelimellä on oikeus saada maksutta laissa säädetty tiedot. Jos tiedot kuitenkin tarvitaan määrättyssä muodossa ja siitä aiheutuu tietojen luovuttajalle olennaisia lisäkustannuksia, ne on kuitenkin korvattava.

Rahoituslaissa säädetään myös työnantajan tietojenantovelvollisuudesta. Työnantaja on velvollinen antamaan tapaturmavakuutuslain mukaista vakuutusta tehtäessä sekä sen jälkeen vuosittain vakuutuslaitokselle ja Valtiokonttorille työttömyysvakuutusmaksun määrittämiseksi ja perimiseksi tarvittavat tiedot maksamistaan palkoista sekä muut tarvittavat tiedot. Tietoja ei tarvitse antaa työntekijäkohtaisesti yksilöitynä. Työnantaja on lisäksi velvollinen antamaan vakuutuslaitokselle, Valtiokonttorille, Tapaturmavakuutuslaitosten liitolle ja muutoksenhakuelimelle niiden vaatimat selvitykset, jotka ovat tarpeen työt-

tömyysvakuutusmaksua koskevan asian käsittelemiseksi.

Työttömyysvakuutusrahaston tietojensaantioikeuden piiriin kuuluvat tiedot voidaan antaa rahastolle teknisen käyttöyhteyden avulla. Teknisen käyttöyhteyden avulla saa antaa myös salassa pidettäviä tietoja ilman sen suostumusta, jonka etujen suojaamiseksi salassapitovelvollisuus on säädetty. Ennen teknisen käyttöyhteyden avaamista tietojen pyytäjän on esitettävä käyttöyhteyden avaajalle selvitys siitä, että tietojen suojauksesta huolehditaan asianmukaisesti.

Työttömyysvakuutusrahasto pitää työttömyysvakuutusmaksuja koskevien asioiden hoitoa varten työttömyysvakuutusrekisteriä. Työttömyysvakuutusrekisteriin merkityt tiedot säilytetään 20 vuoden ajan siitä, kun ne on merkitty rekisteriin.

Rangaistussäännös

Rahoituslaki sisältää työntajaa koskevan rangaistussäännöksen, jonka mukaan työnantajalle tai tämän edustajalle voidaan määrätä sakko laissa säädetyn tietojenantovelvollisuuden laiminlyönnistä tai virheellisen tiedon antamisesta.

2.2 Nykytilan arviointi

Työttömyysvakuutusmaksujen perintä on hajautunut 13 lakisääteistä tapaturmavakuutusta tarjoavalle tapaturmavakuutuslaitokselle ja Valtiokonttorille. Perintämenettely on pääpiirteiltään yhdenmukainen, mutta yksityiskohdissa on eroja eri vakuutuslaitosten välillä. Myös asiakas- ja neuvontapalveluiden sisältö ja laatu vaihtelevat vakuutuslaitosten välillä. Eri vakuutuslaitoksille hajautettu perintäjärjestelmä on mahdollistanut työttömyysvakuutusmaksujen joustavan perinnän, mutta vaikeuttanut työttömyysvakuutusmaksujen perinnän kokonaisuuden hahmottamista. Työttömyysvakuutusmaksun periminen tapaturmavakuutuksen yhteydessä on kaventanut työttömyysvakuutusrahaston mahdollisuuksia kehittää työttömyysvakuutusmaksujen perintämenettelyä.

Työttömyysvakuutusrahasto ja tapaturmavakuutuslaitokset sopivat vuosittain työttömyysvakuutusrahaston tapaturmavakuutus-

laitoksille maksamista perintäkorvauksista. Nykyisestä perintämenettelystä työttömyysvakuutusjärjestelmälle aiheutuvat kustannukset ovat kasvaneet tasaisesti vuosittain.

Työttömyysvakuutusrahasto rahoittaa työttömyysetuuksia ja valvoo työttömyysvakuutusmaksujen perintämenettelyn toimeenpanoa. Näin ollen sen tehtäviin kuuluisi luontevasti myös työttömyysvakuutusmaksujen periminen, jolloin maksujen perintä, neuvonta ja maksuvalvonta olisi keskitetty samalla toimijalle. Maksujen perinnän keskittäminen työttömyysvakuutusrahastolle olisi tarkoituksenmukaista, koska se yhdenmukaistaisi, tehostaisi ja selkeyttäisi maksujen perintäprosessia. Lisäksi keskittäminen vähentäisi perinnästä työttömyysvakuutusjärjestelmälle aiheutuvia kustannuksia.

3 Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

3.1 Tavoitteet

Esityksen tavoitteena on toteuttaa hallitusohjelman kirjaus työttömyysvakuutusmaksujen perinnän siirtämisestä tapaturmavakuutuslaitoksilta työttömyysvakuutusrahastolle. Tavoitteena on selkeyttää, yhdenmukaistaa ja tehostaa työttömyysvakuutusmaksujen perintäjärjestelmää.

3.2 Toteuttamisvaihtoehdot

Hallitusohjelmassa päätetyn toteuttamisvaihtoehdon lisäksi työttömyysvakuutusmaksujen perintä olisi mahdollista hoitaa kuten nykyisinkin tapaturmavakuutuslaitosten toimesta tai siirtämällä se Verohallinnolle kerättäväksi muiden veronluonteisten maksujen yhteydessä.

Työttömyysvakuutusrahasto on lokakuusta 2009 lähtien selvittänyt ja valmistellut työttömyysvakuutusmaksujen perinnän siirtämistä rahaston itsensä hoitettavaksi. Sosiaali- ja terveysministeriö asetti toukokuussa 2011 työryhmän selvittämään, miten työttömyysvakuutusmaksujen perintä voitaisiin toteuttaa siten, että tavoite yritysten hallinnollisen taakan vähentämisestä otettaisiin mahdollisimman hyvin huomioon (STM038:00/2011). Työryhmän työ päättyi elokuussa 2011 halli-

tuksen otettua hallitusohjelmaan kirjauksen työttömyysvakuutusmaksujen perinnän siirrosta. Työryhmä katsoi, että perintävaihtoehtojen ja niiden vaikutusten selvittäminen on tarpeetonta, koska hallitusohjelmassa päätettiin perintätavasta.

Työttömyysvakuutusrahastolla on muiden lakisääteisten tehtäviensä lisäksi valmius huolehtia työttömyysvakuutusmaksujen perinnästä. Nykyisten tehtäviensä hoitamista varten työttömyysvakuutusrahastolla on kattava sähköinen työnantajarekisteri, joka soveltuu myös perintäjärjestelmän perustaksi. Työttömyysvakuutusrahasto on varautunut perintätehtävään lisäämällä henkilöstöä ja kehittämällä tietojärjestelmiään.

3.3 Keskeiset ehdotukset

Esityksessä ehdotetaan, että työttömyysvakuutusmaksujen perintä siirretään tapaturmavakuutuslaitoksilta ja Valtiokonttorilta työttömyysvakuutusrahastolle. Työttömyysvakuutusrahasto huolehtisi nykyisten tehtäviensä lisäksi työttömyysvakuutusmaksujen perinnästä kokonaisuudessaan. Näin nykyisestä hajautetusta järjestelmästä siirryttäisiin keskitettyyn järjestelmään, jossa työttömyysvakuutusrahasto huolehtisi työttömyysvakuutusmaksuilla rahoitettavien etuuksien rahoituksesta, työttömyysvakuutusmaksujen perinnästä ja maksujen oikeellisuuden valvonnasta. Työttömyysvakuutusrahastoa valvoisi Finanssivalvonta.

Työttömyysetuuksien rahoituksesta annettuun lakiin ehdotetaan tehtäväksi perinnän siirron toteuttamisen edellyttämiä muutoksia. Lakiin lisättäisiin työttömyysvakuutusmaksun perintää koskevat säännökset. Työttömyysvakuutusmaksun perinnän siirto työttömyysvakuutusrahastolle edellyttää, että työttömyysvakuutusmaksun perinnästä säädetään nykyistä laajemmin ja tarkemmin. Maksun perintää koskevissa säännöksissä otetaan huomioon maksun veronluontoisuus, minkä vuoksi säännösten on oltava tarkkarajaisia ja selkeitä.

Esityksen mukaan työnantajan ja palkan- saajan työttömyysvakuutusmaksuvelvollisuus määräytyisi edelleen tapaturmavakuutuslain kautta. Työnantajan työttömyysvakuutusmaksuvelvollisuus olisi sidottu tapa-

turvavakuuttamisvelvollisuuteen ja palkansaajan työttömyysvakuutusmaksuvelvollisuus tapaturmavakuutuksen piirissä olemiseen. Vakuutusmaksuvelvollisuuteen tehtäisiin kuitenkin perinnän siirrosta johtuvat välttämättömät muutokset. Maksuvelvollisuuden ehdotetaan koskevan jatkossa myös palkansaajaa, jonka osalta lakisääteisessä tapaturmavakuutuksessa sovellettava vakuutusmaksujärjestelmä ei perustu työnantajan maksamaan palkkasummaan. Näillä työntekijöillä ei ole ollut työttömyysvakuutusmaksuvelvollisuutta, koska vakuutuslaitokset eivät ole keränneet tietoa maksun määräämiseksi tarvittavasta palkkasummasta. Vakuutusmaksuvelvollisuuden myötä nämä työntekijät tulisivat myös työttömyysturvain soveltamisalan piiriin. Maksuvelvollisuuden soveltamisalan mahdolliset muutokset ehdotetaan selvitettäväksi erikseen.

Työttömyysvakuutusmaksun perintä perustuisi nykyiseen tapaan vakuutusvuoden alussa tai sen aikana määrättävään ja perittävään ennakkomaksuun ja vuoden päätyttyä määrättävään ja perittävään tasausmaksuun tai ennakonpalautukseen. Lopullinen työttömyysvakuutusmaksu määrättäisiin kalenterivuosittain. Lakiin otettaisiin myös säännökset työttömyysvakuutusrahaston oikeudesta oikaista määrättyä työttömyysvakuutusmaksua ja määrätä työttömyysvakuutusmaksun arvioimalla. Työttömyysvakuutusmaksun määräämis- ja perintämenettely muuttuisi nykyisestä laskuttamiseen perustuvasta järjestelmästä päätösmenettelyn suuntaan. Työttömyysvakuutusmaksun määräämistä koskevissa säännöksissä säädettäisiin myös siitä, miten työttömyysvakuutusrahaston on perusteltava päätöksensä ja milloin päätöksiä ei tarvitse perustella hallintolaisissa säädetyllä tavalla.

Työttömyysvakuutusrahasto määräisi ennakon siten, että se vastaisi mahdollisimman tarkoin työnantajan rahoituslaissa säädettyä maksuvelvollisuuden lopullista määrää ja antaisi ennakosta työnantajalle päätöksen, josta ei olisi mahdollisuutta valittaa. Työnantaja voisi maksaa ennakon päätöksen mukaisesti yhdessä tai useammassa erässä viimeistään asetuksessa säädettyinä eräpäivinä. Työttömyysvakuutusrahasto voisi muuttaa ennakoa tai poistaa sen omasta aloitteestaan tai

työnantajan vaatimuksesta. Siltä osin kuin työttömyysvakuutusrahasto ei ole hyväksynyt työnantajan vaatimusta, työttömyysvakuutusrahasto antaisi valituskelpoisen päätöksen.

Työttömyysvakuutusrahasto antaisi työnantajalle valituskelpoisen päätöksen lopullisen työttömyysvakuutusmaksun määrästä. Jos lopullinen työttömyysvakuutusmaksu ylittäisi perityn ennakon määrän, työttömyysvakuutusrahasto perisi erotuksen (tasausmaksu). Jos ennakon määrä ylittäisi lopullisen työttömyysvakuutusmaksun määrän, työttömyysvakuutusrahaston olisi palautettava työnantajalle tämä erotus (ennakonpalautus).

Työnantajalle säädettäisiin velvollisuus toimittaa määrääjässä palkkasummailmoitus työttömyysvakuutusrahastolle. Työttömyysrahastolle säädettäisiin oikeus määrätä maksunkorotus, jos työnantaja on antanut palkkasummailmoituksen määrääjän jälkeen, laiminlyönyt palkkasummailmoituksen antamisen tai antanut puutteellisia tai virheellisiä tietoja. Lisäksi työttömyysvakuutusrahastolla olisi oikeus määrätä työttömyysvakuutusmaksu arvioimalla, jos palkkasummailmoitusta ei olisi annettu. Myös arviomaksu voitaisiin määrätä korotettuna.

Perinnän siirron yhteydessä myös työttömyysvakuutusmaksun perinnän muutoksenhakumenettelyä ehdotetaan muutettavaksi. Esityksen mukaan työttömyysvakuutusmaksun lopullisesta määrästä tai työttömyysvakuutusmaksua koskevan päätöksen yhteydessä määrätystä maksunkorotuksesta ei saisi hakea muutosta ennen kuin asiasta on tehty oikaisuvaatimus työttömyysvakuutusrahastoon. Työttömyysvakuutusrahaston antamaan ennakon määrää tai arviomaksua koskevaan päätökseen sekä työttömyysvakuutusmaksua koskevan päätöksen oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen olisi oikeus hakea muutosta valittamalla työttömyysturvian muutoksenhakulautakuntaan. Palkansaajalla olisi oikeus tehdä perustevalitus työttömyysturvian muutoksenhakulautakunnalle.

Tietojen saamista ja luovuttamista koskevia säännöksiä ehdotetaan muutettavaksi siten, että ne vastaisivat ehdotettuja muutoksia ja mahdollistavat työttömyysvakuutusrahastolle perintätehtävän hoitamiseksi tarvitsemien tietojen saannin. Muutos merkitsee tältä osin,

että työttömyysvakuutusrahaston oikeus saada tietoja Verohallinnolta laajenee.

Lisäksi esityksessä ehdotetaan, että työttömyysvakuutusrahasto toimittaisi ministeriölle kunkin vuoden toukokuussa arvion ansiosidonnaisen työttömyysturvan kokonaismenoista, valtion osuuskien määrästä ja seuraavan vuoden maksusta. Muutoksen johdosta työttömyysvakuutusrahaston arvio voitaisiin ottaa huomioon talousarvion valmistelussa aikaisessa vaiheessa. Vastaava menettely on käytössä myös muissa sosiaaliturvaetuksissa, joilla on yhteys valtion talousarvioon. Arvion lisäksi työttömyysvakuutusrahasto toimittaisi edelleen seuraavan vuoden maksuja koskevan esityksen sosiaali- ja terveystieteiden ministeriölle elokuun loppuun mennessä.

4 Esityksen vaikutukset

4.1 Taloudelliset vaikutukset

Esityksessä ehdotetuilla muutoksilla ei ole merkittäviä valtiontaloudellisia vaikutuksia. Välillisesti työttömyysvakuutusmaksulla on yhteys valtion talousarvioon, koska talousarviossa vahvistetaan työttömyyskassoihin kuulumattomien palkansaajien maksuosuus, jonka työttömyysvakuutusrahasto tilittää Kansaneläkelaitokselle peruspäivärahan rahoitukseen. Vuonna 2012 peruspäivärahan rahoitukseen tilitettävä osuus on 56 000 000 euroa. Esityksellä ei ole vaikutusta tämän rahoitusosuuden määräytymiseen.

Välitön, mutta merkitykseltään pieni valtiontaloudellinen vaikutus on päätöksistä tehtyjen valitusten siirtyminen tapaturmasioiden muutoksenhakulautakunnasta työttömyysturvan muutoksenhakulautakuntaan, jonka arvioidut menot ja määrärahat vahvistetaan vuosittain valtion talousarvion käsitellyn yhteydessä.

Perintämenettely, työttömyysvakuutusmaksujen eräpäivät ja perinnän suorittamisesta maksetut korvaukset perustuvat nykyisin työttömyysvakuutusrahaston ja Tapaturmavakuutuslaitosten liiton sekä työttömyysvakuutusrahaston ja Valtiokonttorin välisiin so-

pimuksiin. Työttömyysvakuutusmaksun perimiskustannuksina työttömyysvakuutusrahasto on suorittanut vakuutuslaitoksille vuosittaisen korvauksen maksuunpano-, perimisa ja tilityskuluista. Vuonna 2010 työttömyysvakuutusrahasto korvasi vakuutuslaitoksille ja Valtiokonttorille perinnästä noin 14 miljoonan euron perintäkustannukset. Työttömyysvakuutusrahaston arvion mukaan perinnän siirron johdosta kokonaissäästö perintäkustannuksissa olisi vuositasolla noin 10 miljoonaa euroa. Lisäksi vakuutuslaitokset pitivät maksuja omilla tileillään keskimäärin 40 päivää, mikä aiheutti rahastolle noin miljoonan euron korkotulon menetyksen.

Vakuutuslaitokset eivät ole perineet työttömyysvakuutusmaksuja, jos rahaston vakuutuslaitokselle maksama hoitopalkkio on ylittänyt maksun määrän. Vuonna 2012 hoitopalkkio työnantajamaksun ensimmäisestä erästä on 68 euroa ja palkansaajamaksusta 26 euroa. Työnantajan työttömyysvakuutusmaksua ei ole peritty alle 8 500 euron palkkasummista eikä palkansaajan työttömyysvakuutusmaksua alle 4 333 euron palkkasummista. Työttömyysvakuutusrahaston arvion mukaan perinnän keskittäminen työttömyysvakuutusrahastoon ja ulottaminen myös edellä mainittuihin pieniin palkkasummiin kasvattaisi työttömyysvakuutuksen rahoitusjärjestelmän maksupohjaa ja työttömyysvakuutusmaksutuloa noin 1,5 miljoonalla eurolla vuosittain.

Perinnän siirtäminen työttömyysvakuutusrahastoon vahvistaisi työttömyysvakuutusrahaston kassavarojen määrää, koska työnantajien maksuerät tulisivat maksuerien eräpäivinä suoraan työttömyysvakuutusrahastolle ilman nykyistä noin 40 päivän tilitysviivettä. Vuoden 2012 keskimääräiset kassavarat vahvistuisivat kunkin kuukauden lopussa arvioidusta 915 miljoonasta eurosta noin 1 020 miljoonaan euroon kuukaudessa. Kassavarojen vahvistumisella olisi suurin merkitys vuoden 2013 tammikuussa, jolloin työttömyysvakuutusrahastolla olisi käytettävissä kaikkien työnantajien ensimmäinen 0,8 %:n maksuprosentin mukainen noin 500 miljoonan euron maksuerä. Ilman perinnän siirtoa kassavarat olisivat tammikuussa vuoden alimmalla tasolla noin 400 miljoonassa eurossa ja suurin, kaikkien työnantajien mak-

suerä tilitettäisiin työttömyysvakuutusrahastolle vasta kuukautta myöhemmin.

Vaikutukset palkansaajien asemaan

Ehdotetulla esityksellä ei ole vaikutuksia palkansaajien asemaan työttömyysetuuksien rahoittajana. Työnantaja pidättäisi edelleen palkansaajan työttömyysvakuutusmaksun työntekijälle maksettavasta palkasta. Työnantaja tilittäisi palkansaajien maksujen ennakot työttömyysvakuutusrahastolle kerran vuodessa, toukokuussa. Esityksen perusteella työntekijällä olisi mahdollisuus tehdä perustevalitus maksun perinnän toimeenpanosta työttömyysturvan muutoksenhakulautakuntaan tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan sijasta.

Esityksessä ehdotetaan, että työnantajan ja palkansaajan työttömyysvakuutusmaksuvelvollisuus koskisi myös niitä palkansaajia, joiden osalta lakisääteisessä tapaturmavakuutuksessa sovellettava vakuutusmaksujärjestelmä ei perustu työnantajan maksamaan palkkasummaan eli niin sanottuja kiinteämaksuisia palkansaajia. Näillä työntekijöillä ei ole ollut työttömyysvakuutusmaksuvelvollisuutta, koska vakuutuslaitokset eivät ole keränneet tietoa maksun määräämiseksi tarvittavasta palkkasummasta. Maksuvelvollisuuden puuttuminen on aiheuttanut ongelmia, koska vapautuksen piiriin kuulunutta työtä ei ole laskettu palkansaajan työssäolohtoon, mikä on saattanut johtaa työttömyysetuuden myöntämättä jättämiseen tai sen määrän pienentymiseen. Vakuutusmaksuvelvollisuuden myötä myös kiinteämaksuiset palkansaajat tulisivat työttömyysturvalain soveltamisalan piiriin.

Yritysvaikutukset

Verohallinnon tietojen mukaan Suomessa oli vuonna 2011 130 000 säännöllistä työnantajaa ja 110 000 satunnaista työnantajaa. Kotitaloustyönantajat sisältyvät edellä mainituihin lukuihin.

Nykyisin vakuutuslaitokset ovat määritelleet itsenäisesti maksuehdot ja perineet työttömyysvakuutusmaksut työnantajilta tapaturmavakuutusmaksun yhteydessä työttömyysvakuutusrahaston ja tapaturmavakuu-

tuslaitosten liiton välisessä perimissopimuksessa säädettyinä eräpäivinä. Vakuutuslaitokset ovat myös huolehtineet työnantajien työttömyysvakuutusmaksuihin liittyvästä neuvonnasta ja palvelusta. Työnantajat ovat tehneet vakuutuslaitoksille muutospyyntöjä erityisesti palkkasummien muutosten vuoksi. Kun työttömyysvakuutusmaksujen perintä siirretään työttömyysvakuutusrahastolle, työttömyysvakuutusrahasto huolehtii myös työnantajien neuvonnasta ja työnantajien ilmoittamien muutosten käsittelystä. Työnantajan kannalta kysymyksessä on uusi lakisääteisiä maksuja perivä taho, jolle tehdään vuosittain palkkasummailmoitus. Näin ollen esitys lisäisi lähinnä ulkopuolisia palkkahallinnon palveluita käyttävien yritysten hallinnollista taakkaa ja kustannuksia. Yritysten hallinnollisen taakan lisääntyminen on kuitenkin pyritty pitämään mahdollisimman vähäisenä säilyttämällä perintämenettely yritysten näkökulmasta mahdollisimman muuttumattomana. Esityksessä ei myöskään ehdoteta muutoksia työttömyysvakuutusmaksun määräytymiseen tai maksun perusteisiin. Kokonaisuudessaan esityksen on katsottu tehostavan perintämenettelyä ja pienentävän työttömyysvakuutusjärjestelmän kustannuksia, jotka rahoitetaan yrityksiltä ja muilta työnantajilta sekä palkansaajilta perittävillä työttömyysvakuutusmaksuilla. Työttömyysvakuutusrahasto saisi tiedon työnantajan kirjaamisesta työnantajarekisteriin yritys- ja yhteisötietojärjestelmän kautta sekä työnantajan yhteystiedot Väestörekisterikeskuksesta ja yritys- ja yhteisötietojärjestelmän kautta. Esityksen mukaan työttömyysvakuutusrahasto saisi Verohallinnolta tehtäviensä hoitamista varten tiedot nykyistä tarkemmin eriteltynä, mikä vähentäisi jonkin verran työttömyysvakuutusrahaston tarvetta pyytää työnantajalta selvitystä.

Kotitaloustyönantajat, pientyönantajat ja satunnaiset työnantajat voivat palkanmaksussaan hyödyntää Verohallinnon ylläpitämää palkka.fi -palvelua maksetun palkan ilmoittamiseen työttömyysvakuutusrahastolle. Näin työttömyysvakuutusrahasto saisi tiedon uudesta työnantajasta ja voisi määrätä tälle ennakon. Verohallinnon ylläpitämä palkka.fi -palvelu otettiin käyttöön vuoden 2006 helmikuussa ja palvelua käytti vuonna 2011

22 600 käyttäjää, joista 11 700 oli yrityksiä ja 10 900 kotitalouksia. Suomessa toimivista yrityksistä noin 250 000 arvioidaan olevan pienyrityksiä. Näistä ainakin merkittävä osa voisi hyödyntää palkka.fi -palvelua palkanmaksuun ja työnantajavelvoitteiden hoitamiseksi.

4.2 Organisaattoriset vaikutukset

Työttömyysvakuutusmaksujen perintä on uusi tehtävä työttömyysvakuutusrahastolle. Työttömyysvakuutusrahasto määräisi ja perisi työttömyysvakuutusmaksut ja vastaisi työttömyysvakuutusmaksuihin liittyvästä ohjeistuksesta ja neuvonnasta.

Työttömyysvakuutusrahasto on varautunut perintätehtävään lisäämällä henkilöstöä ja kehittämällä tietojärjestelmiään. Henkilöstön määrä on tällä hetkellä 41. Työttömyysvakuutusrahasto on hankkinut entisten tilojensa lisäksi uusia toimitiloja noin 30 henkilön tarpeisiin.

Työttömyysvakuutusrahasto on arvioinut tarvitsevänsä perinnän hoitamiseksi lisäresursseja yhteensä 22 henkilötyövuotta. Tässä määrässä on huomioitu nykyisen valvontatehtävän vähentävän resursseja valvonnasta 9 henkilötyövuoden verran. Siten työttömyysvakuutusrahasto on varautunut perinnän hoitamiseen 31 henkilötyövuodella. Työttömyysvakuutusrahasto kehittää perinnässä tarvittavat tietojärjestelmät pääosin omana työnään. Noin 1 miljoonaan suuruiset tietojärjestelmien kehittämiskustannukset koostuvat pääosin henkilöstökustannuksista.

Työttömyysvakuutusrahaston on arvioinut, että perintä aiheuttaa vuositasolla 2,7 miljoonan euron lisäkustannuksen työttömyysvakuutusrahaston toimintakuluihin. Valtaosa lisäkustannuksesta on henkilöstömenoja ja suoraan perintään liittyviä postitus- ja vastaavia kuluja. Tietojärjestelmän ylläpidon on arvioitu aiheuttavan 400 000 euron vuotuisen kustannuksen.

Työttömyysvakuutusmaksujen perinnän siirto työttömyysvakuutusrahastolle helpottaisi sen rahoitus- ja sijoitustehtävien hoitoa, kun työttömyysvakuutusrahaston ja tapaturmavakuutuslaitosten välillä noudatettavasta tilitysmenettelystä voitaisiin luopua ja kassavirtojen ennustettavuus parantuisi.

4.3 Vaikutukset viranomaisten toimintaan

Esityksessä ehdotetaan, että Finanssivalvonnan valvonta laajenisi koskemaan työttömyysvakuutusrahaston toimintaa kokonaisuudessaan. Voimassa olevan lain mukaan Finanssivalvonnalle on kuulunut työttömyysvakuutusrahaston taloudellinen valvonta ja työnantajan työttömyysturvan omavastuumaksun toimeenpanon valvonta. Finanssivalvonnalle olisi turvattava laajentuvan valvontatehtävän hoitamiseksi tarvittavat resurssit. Finanssivalvonnan toiminta rahoitetaan pääasiallisesti valvonta- ja toimenpidemaksuilla, joita peritään valvottavilta ja muilta maksuvelvollisilta.

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi työttömyysvakuutusmaksuihin liittyvää muutoksenhakumenettelyä. Myös muutoksenhakuelin muuttuisi, kun työttömyysvakuutusmaksua koskevien valitusten käsittely siirretäisiin tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnalta työttömyysturvan muutoksenhakulautakunnalle. Muutoksenhakumenettelyyn lisättäisiin säännös oikaisuvaatimuksen tekemisestä työttömyysvakuutusmaksun lopullista määrää tai sen perimättä jättämistä koskevassa asiassa. Tämä vähentäisi mahdollisten valitusten määrää. Nykyisin työttömyysvakuutusmaksua koskevien valitusten määrä on tapaturmavakuutuslautakunnassa vähäinen.

Esitys merkitsee työttömyysturvan muutoksenhakulautakunnalle uutta tehtävää ja käsiteltävien asioiden lisääntymistä. Valitusmäärien arvioidaan kuitenkin säilyvän vähäisenä, jolloin tämän kustannusvaikutus on pieni. Käytäntö on kuitenkin osoittanut lainmuutosten lisäävän valitusmääriä. Lisäksi työttömyysvakuutusmaksujen perintämenettelyn muuttuminen aikaisempaa monivaiheisemmaksi ja käyttöön otettava päätösmenettely saattaa lisätä valitusmääriä.

5 Esityksen valmistelu

5.1 Valmisteluvaiheet ja –aineisto

Hallituksen esitys on valmisteltu sosiaali- ja terveysministeriössä yhteistyössä työttömyysvakuutusrahaston, Elinkeinoelämän

keskusliiton, Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry:n, Akava ry:n ja Toimihenkilökeskusjärjestö STTK ry:n kanssa.

5.2 Lausunnot ja niiden huomioon ottaminen

Hallituksen esityksestä on pyydetty lausunnot valtiovarainministeriöltä, oikeusministeriöltä, työ- ja elinkeinoministeriöltä, Tietosuoja- ja valtuutetulta, Finanssivalvonnalta, Valtiokonttorilta, tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnalta, työttömyysturvan muutoksenhakulautakunnalta, vakuutusoi-keudelta, Suomen yrittäjät ry:ltä, Finanssialan keskusliitolta, Tapaturmavakuutuslaitosten liitolta, Verohallinnolta, Eläketurvakeskukselta, työttömyysvakuutusrahastolta, Elinkeinoelämän keskusliitolta, Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry:ltä, Akava ry:ltä ja Toimihenkilökeskusjärjestö STTK ry:ltä.

Lausuntojen antamiselle varattiin asian kiireellisyydestä johtuen kaksi viikkoa. Lausunnoissa esitetyt näkemykset on pyritty ottamaan mahdollisuuksien mukaan huomioon esityksen jatkovalmistelussa.

Työmarkkinajärjestöillä, työttömyysvakuutusrahastolla, muutoksenhakulautakunnilla, Finanssialan Keskusliitolla, Tapaturmavakuutuslaitosten liitolla ja Eläketurvakeskuksella ei ollut huomautettavaa työttömyysvakuutusmaksun perinnän siirtoon tapaturmavakuutuslaitoksilta ja Valtiokonttorilta työttömyysvakuutusrahastolle. Verohallinto katsoi, että maksujen perintä olisi tarkoituksenmukaisinta siirtää Verohallinnolle. Valtiovarainministeriö arvioi, että maksujen perinnän siirto Verohallinnolle olisi kustannustehokasta olemassa olevien maksujen perintä-, valvonta- ja muutoksenhakujärjestelmien vuoksi, mutta hallitusohjelman kirjaus huomioon ottaen valtiovarainministeriö ei nähnyt estettä jatkovalmistelulle esityksen mukaisesti. Lisäksi valtiovarainministeriö piti tarpeellisena, että työttömyysvakuutusrahaston hallinto-neuvostossa olisi edustettuna myös valtio.

Oikeusministeriö tarkasteli lausunnossaan perinnän siirtoa perustuslain 124 §:n näkökulmasta. Lausunnon mukaan työttömyysvakuutusmaksun määräämis- ja perintätehtävien siirtäminen yksityisiltä tapaturmavakuu-

tuslaitoksilta työttömyysvakuutusrahastolle ei sinänsä muuttaisi nykytilaa perustuslain 124 §:n näkökulmasta. Oikeusministeriö myös katsoi, että maksun korottamisen kaltaista sanktionluonteisen hallinnollisen seuraamuksen määräämistä ei voitaisi antaa työttömyysvakuutusrahastolle, vaan päätösvalta tulisi keskittää viranomaiselle. Lisäksi oikeusministeriö esitti lausunnossaan esitystä täydennettäväksi selvityksellä uudistuksen tarkoituksenmukaisuudesta sekä muutoksia ja täsmennyksiä perintämenettelyä, tietojensaantia, muutoksenhakua ja rangaistussäännöksiä koskeviin säännöksiin, mikä on pyritty huomioon esityksen jatkovalmistelussa.

Työ- ja elinkeinoministeriö, Suomen Yrittäjät ry ja valtiovarainministeriö kiinnittivät lausunnoissaan huomiota yritysten hallinnolliseen taakkaan. Työ- ja elinkeinoministeriön mukaan uudistus tulisi toteuttaa siten, että se lisää mahdollisimman vähän yritysten hallinnollista taakkaa. Valtiovarainministeriö kiinnitti yritysten hallinnollisen taakan lisääntymisen lisäksi huomiota muiden organisaatioiden, kuten Finanssivalvonnan, tehtävien lisääntymiseen. Valtiovarainministeriön mukaan kustannustehokkuuden lisääminen ja hallinnollisen taakan vähentäminen tulisi ottaa huomioon esityksen jatkovalmistelussa.

Suomen Yrittäjät ry arvioi muutoksen ilmeisesti keventävän perinnän kustannuksia vain järjestelmätasolla ja lisäävän hallinnollista taakkaa yksittäisissä yrityksissä. Suomen Yrittäjien arvion mukaan muutokset saataisi lisätä työmäärää yrityksessä jopa tunnin vuodessa. Työmäärän lisäys olisi riippumaton yrityksen koosta ja rasittaisi siten erityisesti pieniä yrityksiä. Jos muutos lisäisi työtaakkaa yrityksessä tunnin vuodessa, ja yrittäjän tekemän työtunnin arvo olisi keskimäärin 30 euroa, tulisi kustannusvaikutukseksi kansantalouden tasolla 200 000 maksavalla työnantajalla laskettuna 6 milj. euroa (30*200 000). Arvion mukaan käyttöönotto-vaiheessa hallinnollinen taakka olisi edellä mainittua huomattavasti suurempi.

Työmarkkinajärjestöillä ja työttömyysvakuutusrahastolla ei ollut huomautettavaa esityksen sisältöön. Muutoksenhakuasteiden esittämät täsmennykset muutoksenhakua koskeviin säännöksiin on otettu huomioon esityksen jatkovalmistelussa. Myös työttö-

myysvakuutusrahaston tietojensaantioikeuksia koskevia säännöksiä on täsmennetty oikeusministeriön, Verohallinnon, Eläketurvakeskuksen ja Tietosuojavaltuutetun lausuntojen perusteella.

Finanssivalvonta katsoo ensisijaisesti, että työttömyysvakuutusmaksujen toimeenpanon valvontaa ei tulisi säätää sen tehtäväksi ja

toissijaisesti, että työttömyysvakuutusrahaston valvontaa koskevan sääntelyn tulisi mahdollistaa riskiperusteinen valvonta eikä ohjata valvonnan suuntautumista. Lisäksi Finanssivalvonta edellytti valvontatehtävää täsmennettäväksi, mikä on otettu huomioon esityksen jatkovalmistelussa.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1 Lakiehdotuksen perustelut

3 luku Työttömyysvakuutusrahasto

10 §. *Työttömyysvakuutusrahaston tehtävät.* Voimassa olevan pykälän 1 momentin 2 kohdan mukaan työttömyysvakuutusrahaston tehtävänä on ohjata, kehittää ja valvoa työttömyysvakuutusmaksujen perintämenettelyn toimeenpanoa. Koska työttömyysvakuutusmaksujen määrääminen ja perintä ehdotetaan siirrettäväksi tapaturmavakuutuslaitoksilta työttömyysvakuutusrahastolle, pykälän 1 momentin 2 kohtaa ehdotetaan muutettavaksi siten, että työttömyysvakuutusrahaston uudeksi tehtäväksi säädettäisiin työttömyysvakuutusmaksujen määrääminen ja perintä sekä työttömyysvakuutusmaksuihin liittyvien velvoitteiden valvonta. Työttömyysvakuutusrahasto valvoisi yleisesti työttömyysvakuutusmaksuvelvollisuuden täyttämistä. Valvonta tapahtuisi ensisijaisesti erilaisia rekisteritietoja vertaamalla.

11 §. *Työttömyysvakuutusrahaston valvonta.* Voimassa olevan pykälän mukaan työttömyysvakuutusrahaston taloudellinen valvonta ja 8 a luvussa tarkoitetun omavastuumaksun toimeenpanon valvonta kuuluvat Finanssivalvonnalle. Muilta osin työttömyysvakuutusrahastolle säädettyjen velvollisuuksien täyttämistä valvoo sosiaali- ja terveysministeriö.

Pykälää ehdotetaan muutettavaksi siten, että Finanssivalvonnan tehtäväksi säädettäisiin työttömyysvakuutusrahaston valvonta. Finanssivalvonnan valvontaa tältä osin ohjaisi Finanssivalvontaa koskeva lainsäädäntö, valvontastrategia sekä valvottavista ja niiden toimintaympäristöstä kerättävä tieto. Finanssivalvonta valvoisi työttömyysvakuutusrahastoa yleisemmällä tasolla ja kohdentaisi valvonnan valvontastrategiansa mukaisesti tarkemmin. Finanssivalvonnan tietojensa-

tioikeuksista ja tarkastusoikeudesta on säädetty Finanssivalvonnasta annetun lain (878/2008) 3 luvussa, minkä vuoksi näistä ei ole tarpeen säätää erikseen tässä laissa.

Sosiaali- ja terveysministeriö on huolehtinut työttömyysetuuksia ja niiden rahoitusta koskevan lainsäädännön ja muun norminannon valmistelusta, soveltamisohjeiden vahvistamisesta, valtion talousarvioon liittyvistä asioista sekä Euroopan unionin piirissä tapahtuvan ja kansainvälisen yhteistyön koordinoinnista. Pykälästä ehdotetaan poistettavaksi sosiaali- ja terveysministeriön osuus työttömyysvakuutusrahaston valvonnassa, koska sen tehtävät eivät asiallisesti ole valvontatehtäviä. Työttömyysvakuutusrahaston valvontaviranomaisena toimisi siten Finanssivalvonta.

11 a §. *Sosiaali- ja terveysministeriön oikeus saada tietoja.* Pykälässä säädettäisiin sosiaali- ja terveysministeriön oikeudesta saada salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä kohtuullisessa ajassa maksutta kirjallista selvitystä työttömyysvakuutusrahaston toiminnasta. Lisäksi pykälässä säädettäisiin työttömyysvakuutusrahaston velvollisuudesta toimittaa ministeriölle vuosittain kertomus toiminnastaan ja tilastaan. Kertomus olisi toimitettava kahden kuukauden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamisesta. Kertomuksen lisäksi työttömyysvakuutusrahaston tulisi toimittaa selvitys työttömyysvakuutusmaksun määräämisessä ja perinnässä esille tulleista seikoista ja mahdollisista toimenpiteistä.

12 §. *Työnantajan vakuutusmaksuvelvollisuus.* Voimassa olevan pykälän 1 momentin perusteella työnantaja, joka tapaturmavakuutuslain (608/1948) mukaan on velvollinen vakuuttamaan työntekijänsä, on velvollinen maksamaan työnantajan työttömyysvakuutusmaksun. Maksu peritään lakisääteisen tapaturmavakuutuksen vakuutusmaksun yhteydessä.

Pykälän 1 momentista ehdotetaan poistettavaksi maininta työttömyysvakuutusmaksun perimisestä lakisääteisen tapaturmavakuutusmaksun yhteydessä, koska maksun perintä ehdotetaan siirrettäväksi työttömyysvakuutusrahastolle. Työntajat ilmoittaisivat työttömyysvakuutusmaksujen määräämisessä tarvittavat tiedot suoraan työttömyysvakuutusrahastolle. Työttömyysvakuutusrahasto ottaisi erityisesti huomioon työnantajan esittämän, Tapaturmavakuutuslaitosten liiton tapaturmavakuutuslain 11 a §:n perusteella antaman päätöksen lain soveltamisalaan kuulumisesta määrätessään työttömyysvakuutusmaksuja.

Pykälän 2 momentin perusteella velvollisuus työttömyysvakuutusmaksun maksamiseen on soveltuvin osin valtion liikelaitoksella, johon sovelletaan valtion liikelaitoksista annettua lakia (1062/2010). Momentti vastaa voimassa olevan pykälän 2 momenttia. Valtio ei ole velvollinen ottamaan tapaturmavakuutusta, joten valtiolla ei myöskään ole työttömyysvakuutusmaksuvelvollisuutta.

Pykälän 3 momentissa luetellaan henkilöt, joiden osalta työnantaja ei ole velvollinen maksamaan työttömyysvakuutusmaksua. Pykälän 3 momentin 1—5 kohdat vastaavat voimassa olevan pykälää. Vakuutusmaksuvelvollisuutta ei ole, jos kyse on työntekijästä, joka palvelee meriliikenteessä käytettävien alusten kilpailukyyn parantamisesta annetun lain (1277/2007) mukaiseen kauppa-alusluetteloon merkityssä suomalaisessa aluksessa ja joka ei asu Suomessa, työntekijästä, joka ei ikänsä vuoksi ole työttömyysturvalain perusteella oikeutettu työttömyysetuuksiin tai joka on 65 vuotta täytettyään oikeutettu työttömyysturvalain 3 luvun 1 §:n 2 momentin perusteella työttömyysetuuksiin, kommandiittiyhtiön vastuunalainen yhtiömiehestä tai avoimen yhtiön yhtiömiehestä tai työntekijä, joka päätöintään varten on velvollinen ottamaan yrittäjän eläkelain tai maatalousyrittäjän eläkelain mukaisen vakuutuksen. Koska perhehoitajalaissa (312/1992) tarkoitettulla työntekijällä ei ole voimassa olevan lain perusteella velvollisuutta maksaa palkansaajan työttömyysvakuutusmaksua, uuden 6 kohdan mukaan myöskään työnantajan työttömyysvakuutusmaksua ei makseta, kun kyse on perhehoitajalaissa

tarkoitettusta perhehoitajasta. Maksuvelvollisuutta koskevat poikkeukset koskevat niitä työntekijäryhmiä, joilla ei ole velvollisuutta maksaa palkansaajan työttömyysvakuutusmaksua.

Voimassa olevan pykälän 3 momentissa säädetyistä työttömyysvakuutusmaksuvelvollisuutta koskevista poikkeuksista ehdotetaan poistettavaksi työntekijät, joiden osalta lakisääteisessä tapaturmavakuutuksessa sovellettava vakuutusmaksujärjestelmä ei perustu työnantajan maksamaan palkkasummaan. Tällaisen työntekijän palkkaa ei ilmoiteta tapaturmavakuutuslaitokselle, minkä vuoksi työttömyysvakuutusmaksun määrääminen ei ole ollut mahdollista. Koska työttömyysvakuutusmaksuja ei esityksen mukaan enää määrättäisi tapaturmavakuutuksen yhteydessä, ei maksuvapauden säilyttäminen ole perusteltua. Maksuvapaudesta on myös aiheutunut ongelmia, koska vapautuksen piiriin kuulunutta työtä ei ole laskettu palkansaajan työssäoloeseen, mikä on saattanut johtaa työttömyysetuuden myöntämättä jättämiseen tai sen määrän pienentymiseen.

15 §. Palkansaajan vakuutusmaksuvelvollisuus. Pykälän 1 momentin perusteella työ- tai virkasuhteessa tai muussa palvelussuhteessa olevat henkilöt, joita koskee työnantajan järjestämä pakollinen tai valtion virkamiesten tapaturmakorvauksesta annetun lain (449/1990) nojalla määräytyvä tapaturmavakuutuslaissa tarkoitettu tapaturmasuoja, ovat velvolliset suorittamaan palkansaajan työttömyysvakuutusmaksun. Pykälän 1 momentti vastaa voimassa olevan pykälän 1 momenttia.

Pykälän 2 momentissa säädetään tilanteista, joissa palkansaaja ei ole velvollinen maksamaan työttömyysvakuutusmaksua. Pykälän 2 momentin 1—6 kohdat vastaavat voimassa olevan pykälää. Momentin perusteella vakuutusmaksuvelvollisuutta ei ole työntekijällä, joka palvelee meriliikenteessä käytettävien alusten kilpailukyyn parantamisesta annetun lain mukaiseen kauppa-alusluetteloon merkityssä suomalaisessa aluksessa ja joka ei asu Suomessa, työntekijällä, joka ei ikänsä vuoksi ole työttömyysturvalain perusteella oikeutettu työttömyysetuuksiin tai joka on 65 vuotta täytettyään oikeutettu työttömyysturvalain 3 luvun 1 §:n 2 momentin perusteella

työttömyysturvaetuuksiin, kommandiittiyhtiön vastuunalainen yhtiömiehellä tai avoimen yhtiön yhtiömiehellä tai työntekijällä, joka päätointa varten on velvollinen ottamaan yrittäjien eläkelain tai maatalousyrittäjien eläkelain mukaisen vakuutuksen. Lisäksi työttömyysvakuutusmaksuvelvollisuutta ei olisi perhehoitajalaissa tarkoitettulla perhehoitajalla. Vastaavasti kuten työnantajan työttömyysvakuutusmaksuvelvollisuuden osalta, vakuutusmaksuvelvollisuutta koskevista poikkeuksista ehdotetaan poistettavaksi voimassa olevan pykälän 2 momentin 6 kohta, jonka mukaan työntekijät, joiden osalta lakisääteisessä tapaturmavakuutuksessa sovellettava vakuutusmaksujärjestelmä ei perustu työnantajan maksamaan palkkasummaan. Ehdotettu 2 momentti vastaa samaa työntekijäryhmää, joiden osalta työnantaja ei ole lain 12 §:n 3 momentin perusteella velvollinen maksamaan työnantajan työttömyysvakuutusmaksua.

18 §. Työttömyysvakuutusmaksujen määrä. Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 7 momentti, jonka mukaan työttömyysvakuutusrahaston tulisi toimittaa arvio seuraavan vuoden ansioturvamenoista, valtion rahoitusosuuden määrästä sekä seuraavan vuoden maksuprosenteista sosiaali- ja terveysministeriölle viimeistään kunkin vuoden toukuun 15 päivä. Työttömyysvakuutusmaksu on osa työnantajien ja palkansaajien kokonaisveroastetta, ja sillä on yhteys valtion talousarvioon. Muutoksen johdosta työttömyysvakuutusrahaston arvio tulisi otettua huomioon talousarvion valmistelussa ennen työttömyysvakuutusrahaston esitystä seuraavan vuoden maksuista. Vastaava menettely on käytössä myös muissa sosiaaliturvaetuksissa, joilla on yhteys valtion talousarvioon.

20 §. Palkansaajan työttömyysvakuutusmaksun maksamisen menettely. Pykälässä säädetään työnantajan velvollisuudesta pidättää palkansaajan työttömyysvakuutusmaksu työntekijältä jokaisen palkanmaksun yhteydessä.

Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uudet 2, 3 ja 4 momentit. Pykälän 2 momentissa säädetäisiin palkansaajan työttömyysvakuutusmaksun pidättämisestä jälkikäteen silloin, kun palkansaajan työttömyysvakuutusmaksu olisi ilmeisen virheen takia jäänyt pidättä-

mättä palkanmaksun yhteydessä. Tällaisessa tilanteessa työnantaja voisi pidättää palkansaajan työttömyysvakuutusmaksun edellisen palkanmaksun yhteydessä maksamistaan palkoista vielä enintään kahden seuraavan palkanmaksun yhteydessä.

Eräillä aloilla työntekijän palkka määräytyy työn tuloksen perusteella. Siten palkanmaksun yhteydessä maksettava rahapalkka voi vaihdella jopa niin, ettei palkanmaksun yhteydessä aina tule rahapalkkaa maksettavaksi. Työntekijällä voi kuitenkin olla luontoisetuja, joista olisi rahapalkan puuttumisesta huolimatta pidätettävä palkansaajan työttömyysvakuutusmaksu. Jos tällaisessa tilanteessa palkansaajan työttömyysvakuutusmaksua ei voitaisi pidättää riittävän rahapalkan puuttumisen vuoksi, työnantaja voisi ehdotetun 3 momentin perusteella pidättää palkansaajan työttömyysvakuutusmaksun myöhempien palkanmaksujen yhteydessä takautuvasti enintään kahden vuoden kuluessa seuraavien palkanmaksujen yhteydessä.

Voimassa olevassa laissa ei ole säännöstä, joka velvoittaa työnantajan palauttamaan aiheettomasti pidätetyn palkansaajan työttömyysvakuutusmaksun työntekijälle. Pykälään 4 momenttiin ehdotetulla säännöksellä pyritään korjaamaan tämä puute. Ehdotetun säännöksen mukaan työnantajan olisi työntekijän vaatimuksesta palautettava työntekijälle tältä aiheettomasti tai määrältään liian suurena peritty palkansaajan työttömyysvakuutusmaksu. Jos työnantaja havaitsee pidättäneensä palkansaajalta työttömyysvakuutusmaksua aiheettomasti, työnantajan tulisi myös omasta aloitteestaan palauttaa se työntekijälleen. Työntekijän oikeudesta hakea perustevalituksella muutosta maksun toimeenpanoon säädettäisiin 24 h §:ssä.

21 §. Maksujen perintä. Pykälässä säädetään työttömyysvakuutusmaksujen perinnästä. Pykälän 1 momentin mukaan työttömyysvakuutusrahasto määrää ja perii työnantajalta työnantajan työttömyysvakuutusmaksun ja palkansaajan työttömyysvakuutusmaksun 19 a § 1 momentin mukaisen palkkasumman perusteella. Työnantaja vastaisi edelleen myös palkansaajan työttömyysvakuutusmaksun perimisestä ja suorittamisesta edelleen työttömyysvakuutusrahastolle.

21 a §. *Ennakon määrääminen ja muuttaminen.* Pykälä on uusi. Pykälän 1 momentissa työttömyysvakuutusrahastolle säädettäisiin oikeus määrätä työnantajalle työttömyysvakuutusmaksun ennakko vakuutusvuoden aikana siten, että ennakko perustuisi työnantajan kuluvaan ja edellisten vuosien työttömyysvakuutusmaksujen perusteena oleviin palkkasummiin, 22 ja 22 a §:n nojalla saatuihin palkkatietoihin, yleiseen palkkakehitykseen ja työnantajan ilmoittamiin tietoihin. Työttömyysvakuutusrahasto määräisi ennakon siten, että se vastaisi mahdollisimman tarkoin maksuvelvollisen työnantajan ja palkansaajan 18 §:ssä säädettyä maksuvelvollisuuden määrää. Ennakko perustuisi ensisijaisesti työnantajan ilmoittamaan palkkasumma-arvioon. Lisäksi työttömyysvakuutusrahasto voisi käyttää Verohallinnosta saamia tietoja ja sillä olevia muita tietoja ennakon perusteena olevan tulevan vuoden palkkasumman arvioimiseen. Työttömyysvakuutusrahasto voisi määrätä ennakon työnantajaa kuulematta, koska työnantajalla olisi mahdollisuus vaatia ennakon muuttamista ja poistamista siten kuin pykälän 2 ja 3 momentissa säädettäisiin. Työttömyysvakuutusrahasto voisi määrätä ennakon myös työnantajan pyynnöstä. Työnantaja voisi maksaa ennakon yhdessä tai useammassa erässä viimeistään asetuksessa säädettyinä eräpäivinä.

Pykälän 2 momentin mukaan työttömyysvakuutusrahasto voisi muuttaa määrättyä ennakkoa omasta aloitteestaan työnantajaa kuulematta, jos ennakko on määrätty liian suureksi tai pieneksi. Lisäksi pykälän 3 momentin perusteella työttömyysvakuutusrahasto voisi poistaa ennakon omasta aloitteestaan tai työnantajan vaatimuksesta. Työnantajan olisi haettava ennakon muutosta vakuutusvuoden loppuun mennessä. Ennakko olisi poistettava viimeistään ennen lopullisen vakuutusmaksun määräämistä. Liikaa maksettu ennakko olisi viipymättä palautettava.

Pykälän 4 momentissa säädetään ennakkoa koskevien päätösten antamisesta ja perusteluista. Ennakkoa koskevan päätöksen perusteluista tulisi käydä ilmi ennakon määrä ja sen perusteet, esimerkiksi arviota muodostettaessa käytetyt tiedot työnantajan aiemmin maksamista palkkasummista. Hallintolain säännöksiä kevyempi perustelumenettely on

välttämätöntä massaluonteisen päätöksenteon toteuttamiseksi. Jos työttömyysvakuutusrahasto ei hyväksy työnantajan vaatimusta ennakon muuttamisesta tai poistamisesta, rahasto antaisi ennakosta valituskelpoisen päätöksen, joka olisi perusteltava hallintolain (434/2003) vaatimalla tavalla.

Pykälän 5 momentin perusteella ennakon maksamisen eräpäivistä säädettäisiin valtioneuvoston asetuksella.

21 b §. *Työnantajan velvollisuus ilmoittaa palkkasumma.* Pykälä on uusi. Pykälän 1 momentin perusteella työnantajan olisi omaloitteisesti ilmoitettava työttömyysvakuutusrahastolle vakuutusvuoden aikana maksamistaan palkkoista. Ilmoitus sisältäisi tiedon työttömyysvakuutusmaksujen perusteena olevista palkkasummista osaomistajan ja muiden kuin osaomistajien palkkasumat eriteltynä. Ilmoituksessa olisi lisäksi oltava vakuutusvuosi, jolta ilmoitus annetaan ja työnantajan yksilöinti- ja yhteystiedot. Ilmoitus olisi annettava vakuutusvuotta seuraavan vuoden tammikuun loppuun mennessä. Ilmoitusta ei tarvitsisi antaa, jos työnantaja ei olisi maksanut vakuutusvuoden aikana palkkoja eikä ennakkoa olisi määrätty. Velvollisuus ilmoittaa palkkasumma koskisi vain niitä työnantajina, jotka ovat maksaneet palkkaa tai joille työttömyysvakuutusrahasto on määrännyt vakuutusvuonna ennakon.

Pykälän 2 momentin mukaan työnantajan olisi ilmoitettava maksamistaan palkkoista myös työttömyysvakuutusrahaston vaatimuksesta. Työttömyysvakuutusrahasto voisi vaatia työnantajaa antamaan ilmoituksen esimerkiksi silloin, jos työnantaja olisi vertailutietojen perusteella maksanut palkkaa mutta ei antanut ilmoitusta. Työnantajan olisi annettava ilmoitus silloinkin, kun työnantaja ei ole vakuutusvuonna maksanut palkkoja.

Pykälän 3 momentin perusteella työttömyysvakuutusrahasto voisi perustellusta syystä työnantajan pyynnöstä pidentää määräaikaa antaa ilmoitus palkkasummasta. Ilmoituksen antamisajan pidentäminen perustuisi työttömyysvakuutusrahaston harkintaan ja voisi tulla kyseeseen, jos työnantajalla olisi merkittäviä vaikeuksia ilmoituksen antamisessa määräajassa esimerkiksi sairauden, tietoliikenteen häiriintymisen tai muun näihin verrattavan syyn takia.

21 c §. *Työttömyysvakuutusmaksun määrääminen.* Pykälä on uusi. Pykälän 1 momentin mukaan työttömyysvakuutusrahasto määräisi työttömyysvakuutusmaksun vakuutusvuotta seuraavan vuoden lokakuun loppuun mennessä. Lisäksi pykälän 1 momentissa säädettäisiin ennakoiden ja työttömyysvakuutusmaksun suhteesta.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin lopullista työttömyysvakuutusmaksua koskevan päätöksen sisällöstä. Päätöstä ei tarvitsisi perustella hallintolaissa säädetyllä tavalla, jos siinä ei poiketa työnantajan ilmoittamasta palkkasummasta. Päätöksestä olisi ilmentävä vakuutusvuoden palkkasumma ja sen perusteella määräytyvä lopullinen työttömyysvakuutusmaksu, vakuutusvuodelta peritty ennakko sekä työnantajalta perittävä tasausmaksu tai työnantajalle maksettava ennakonpalautus. Jos päätöksessä poikettaisiin työnantajan antamasta palkkasummailmoituksesta, olisi päätös perusteltava yllä kuvattua laajemmin hallintolain edellyttämällä tavalla. Tällöin olisi esitettävä erityisesti ne syyt, esimerkiksi vertailutiedot tai muu selvitys, joiden vuoksi työnantajan palkkasummailmoituksesta poiketaan.

Koska työttömyysvakuutusmaksujen määrääminen on nopeasti toteutettavaa massamenettelyä, voi menettelyn eri vaiheissa syntyä tilanteita, joissa työttömyysvakuutusmaksu jää määräämättä. Jotta virheet eivät johtaisi maksutulon menetykseen, ehdotetun 3 momentin mukaan työttömyysvakuutusrahasto määräisi näissä tilanteissa työttömyysvakuutusmaksun enintään kolmen vuoden kuluessa vakuutusvuoden päättymistä seuraavan vuoden aikana.

Pykälän 4 momentissa säädettäisiin työttömyysvakuutusmaksun määräämisestä tilanteessa, jossa yritystoiminnassa tapahtuneen järjestelyn ilmeisenä tarkoituksena on ollut kiertää työttömyysvakuutusmaksua koskevia säännöksiä. Momentti vastaisi käyttötarkoitukseltaan verotusmenettelystä annetun lain (1558/1995) 28 §:ää ja voimassa olevan rahoituslain 24 §:n 4 momentin omavastuumaksun kiertämissäännöstä. Pykälä voisi tulla sovellettavaksi tilanteissa, joissa työnantaja esimerkiksi yrittää välttyä yritysjärjestelyin maksamasta korkeampaa työttömyysvakuutusmaksua. Säännöksen avulla työttö-

myysvakuutusrahaston on mahdollista puuttua tällaisiin tilanteisiin. Työttömyysvakuutusrahasto voisi määrätä maksun ennen järjestelyä vallinneen tilanteen mukaan, jos työttömyysvakuutusrahasto arvioi, että yritystoiminnassa tapahtuneen järjestelyn ilmeisenä tarkoituksena on ollut kiertää työttömyysvakuutusmaksua koskevia säännöksiä. Koska vain työnantajalla voi olla tieto siitä, miksi mainittuja järjestelyjä on tehty, olisi työnantajan esitettävä selvitys siitä, että järjestelylle on olemassa muita perusteita kuin maksuista vapautuminen. Jos työnantaja ei anna lainkaan selvitystä tai annetun selvityksen perusteella järjestelylle ei ole muuta perustetta kuin maksujen kiertäminen, työttömyysvakuutusrahaston voi määrätä maksun.

21 d §. *Työttömyysvakuutusmaksun määrääminen arvioimalla.* Pykälä on uusi. Pykälän 1 momentin perusteella työttömyysvakuutusrahasto voisi määrätä työttömyysvakuutusmaksun arvioimalla, jos työnantaja ei olisi ilmoittanut palkkasummaa tai jos työnantajan ilmoittama palkkasumma olisi liian pieni käytettäessä laskentaperusteena työttömyysvakuutusrahaston 22 tai 22 a §:n perusteella saamia ja sen käytössä olevia muita, työnantajan palkanmaksuja ja muuta toimintaa koskevia tietoja. Pykälän tarkoituksena on estää, ettei maksuvelvollinen voisi välttyä työttömyysvakuutusmaksulta jättämällä antamatta palkkasummailmoituksen tai antamalla virheellisen palkkasummailmoituksen. Arviomaksun perusteena olisivat työttömyysvakuutusrahaston 22 ja 22 a §:n perusteella saadut tiedot esimerkiksi työnantajan Verohallinnolle ilmoittamat tiedot maksetuista palkoista ja verotarkastusten havainnot sekä muut rahaston käytettävissä olevat tiedot, työnantajan palkanmaksua ja toimintaa koskevat tiedot. Työttömyysvakuutusrahasto voisi saada tietoja esimerkiksi Harmaan talouden selvitysyksikön laatimasta velvoitteenhoitoselvityksestä.

Pykälän 2 momentin mukaan työttömyysvakuutusrahaston on ilmoitettava työnantajalle arviomaksun määrä ja sen perusteet. Työnantajalle on annettava tilaisuus selvityksen antamiseen ennen arviomaksun määräämistä. Selvityksen antamatta jättäminen ei kuitenkaan estäisi arviomaksun määräämistä.

Pykälän 3 momentin mukaan työttömyysvakuutusrahasto antaa arviomaksusta valituskelpoisen päätöksen. Päätöksestä olisi käytävä ilmi arviomaksun määrä ja sen määräytymisperusteet. Jos työttömyysvakuutusrahasto ei hyväksy työntäjän 2 momentin mukaista selvitystä, päätös olisi perusteltava hallintolaisissa säädetyllä tavalla.

21 e §. *Työttömyysvakuutusmaksun korotus.* Pykälä on uusi. Pykälässä säädettäisiin maksun korottamisesta.

Pykälän 1 momentin mukaan työttömyysvakuutusrahasto voisi korottaa työttömyysvakuutusmaksun enintään kaksinkertaiseksi, jos työnantaja ei ole ilmoittanut palkkasummaa 21 b §:ssä säädetyn määräajan tai työttömyysvakuutusrahaston saman pykälän perusteella asettaman ajan kuluessa. Työttömyysvakuutusmaksu voitaisiin korottaa myös silloin, jos työttömyysvakuutusmaksu olisi määrätty arvioimalla tai jos työnantaja on antanut puutteellisia tai virheellisiä tietoja. Korotetun maksun tulisi olla kohtuullinen ja enintään kaksinkertainen suhteessa työnantajan ja palkansaajan maksujen yhteismäärään.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin niistä seikoista, jotka työttömyysvakuutusrahaston olisi otettava huomioon määrätessään maksunkorotusta. Korotuksen olisi perustuttava laiminlyönnin moitittavuuteen. Laiminlyönnin moitittavuutta arvioitaessa otettaisiin huomioon muun muassa ilmoituksen myöhästymisaika, puuttuvan maksun määrä, laiminlyönnin toistuvuus ja maksun välttämistarkoitus. Korotus olisi suhteutettava puuttuvan maksun määrään, mutta esimerkiksi inhimillinen erehdys ei saisi kuitenkaan johtaa kohtuuttomaan lopputulokseen.

Korotettua työttömyysvakuutusmaksua koskeva päätös olisi pykälän 3 momentin perusteella valituskelpoinen. Korotus määrättäisiin työttömyysvakuutusmaksua koskevan päätöksen yhteydessä.

21 f §. *Tasausmaksun ja ennakonpalautuksen korko.* Pykälä on uusi. Pykälässä säädettäisiin ennakon ja lopullisen maksun erotukselle laskettavasta korosta.

Pykälän 1 momentin mukaan 21 c §:n mukaisen tasausmaksun ja ennakonpalautuksen koron perusteena olisi korkolain 12 §:ssä tarkoitettu viitekorko vähennettynä kahdella prosenttiyksiköllä, kuitenkin vähintään 0,5

prosenttia. Jos tasausmaksun määrä ylittäisi 1 000 euroa, olisi korko kuitenkin mainittu viitekorko lisättyinä kahdella prosenttiyksiköllä.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin siitä ajasta, jolta tasausmaksun tai ennakonpalautuksen korkoa laskettaisiin. Korkoa voitaisiin määrätä vakuutusvuotta seuraavan tammi-kuun 1 päivästä, johon mennessä työnantajalla on mahdollisuus selvittää vakuutusvuoden aikana maksamansa työttömyysvakuutusmaksun alainen palkkasumma ja harkintansa mukaan maksaa ennakkoa. Tasausmaksun korkoa kertyisi tasausmaksun eräpäivään asti, minkä jälkeen vielä maksamattomalle tasausmaksulle alkaisi kertyä viivästyskorkoa. Ennakonpalautuksen korkoa kertyisi ennakonpalautusta edeltävän kuukauden loppuun asti.

Pykälän 3 momentin mukaan korkoa ei perittäisi 21 e §:n mukaisesta maksunkorotuksesta eikä maksamattoman ennakon johdosta perittävästä viivästyskorosta. Pykälän tarkoituksena on estää maksujen tai tiedonantovelvollisuuden laiminlyönnistä koituvien kielteisten seuraamusten kumuloituminen.

21 g §. *Pienin perittävä ja palautettava määrä.* Pykälä on uusi. Pykälässä säädettäisiin työttömyysvakuutusmaksujen pienimmistä perittävästä ja palautettavista määristä.

Pykälän 1 momentin perusteella yhteismäärältään alle 10 euron palkansaajan ja työnantajan työttömyysvakuutusmaksuja ei perittäisi. Pienten maksujen määrääminen ja perintä aiheuttaisi sekä työttömyysvakuutusrahastolle että työnantajalle hallinnollisia kustannuksia, jotka olisivat kohtuuttomia suhteessa maksun määrään.

Työnantajan suorittama työttömyysvakuutusmaksu voi joko työnantajan tai työttömyysvakuutusrahaston virheestä johtuen poiketa oikeasta maksun määrästä. Jos tällaisessa tapauksessa erotus oikean määrän ja suoritettun määrän välillä olisi 1 momentissa säädetty rajaa pienempi, jätettäisiin tällainen erotus pykälän 2 momentin perusteella perimättä tai palauttamatta. Jos kuitenkin samalla maksuvelvollisen työnantajan virhesuoritukset olisivat lukuisia tai perimiseen olisi muusta syystä erityistä aihetta, voitaisiin perimiseen ryhtyä. Säännöksen tarkoituksena on mahdollistaa puuttuminen tilanteisiin, jos-

sa työnantaja ilmeisesti pyrkii hyötymään momentin pääsäännön mukaisesti perimättä jättämisestä.

Pienin palautettava määrä olisi 1 momentissa säädettyä pienintä perittävää määrää vastaavasti pykälän 3 momentin perusteella 10 euroa.

21 h §. *Työttömyysvakuutusmaksujen perintään liittyvä tarkastusoikeus.* Pykälä vastaisi työttömyysvakuutusmaksujen osalta sisällöllisesti voimassa olevan lain 22 e §:ää. Lisäksi tarkastusoikeus laajennettaisiin koskemaan työnantajan 21 c §:n 4 momentin perusteella antamaa, työttömyysvakuutusmaksun kiertämistä ja 24 §:n 3 momentin perusteella antamaa omavastuumaksun kiertämistä koskevaa selvitystä sekä 24 c §:n omavastuumaksusta vapautumiseen liittyvää selvitystä. Työttömyysvakuutusrahastolla olisi oikeus saada virka-apua tarkastusoikeuden toteuttamiseen.

21 i §. *Vastuuvollinen.* Pykälä on uusi. Pykälässä säädettäisiin niistä henkilöistä, jotka ovat työnantajan ohella vastuussa työttömyysvakuutusmaksusta. Pykälän 1 momentin perusteella työnantajalta perittävästä työnantajan ja palkansaajan työttömyysvakuutusmaksusta olisivat kuin omastaan vastuussa avoimen yhtiön yhtiömies, kommandiittiyhtiön vastuunalainen yhtiömies, kuolinpesän osakas ja tuloverolain 5 §:ssä tarkoitettu yhteisetuuden osakas osuuttaan vastaavalta osalta.

Pykälän 2 momentin perusteella osakeyhtiö ja osuuskunta vastaisivat niin kuin omasta työttömyysvakuutusmaksustaan ennen osakeyhtiön tai osuuskunnan rekisteröimistä harjoitetusta toiminnasta sen puolesta toimineille määrätystä työttömyysvakuutusmaksusta. Säännöksellä on tarkoitus selventää työnantajan työttömyysvakuutusmaksuvelvollisuutta. Ulosotto voitaisiin säännöksen perusteella kohdistaa vastuuvollisiin ilman että työttömyysvakuutusrahaston olisi haettava heitä vastaan suoritusuomiota käräjäoikeudesta.

21 j §. *Viivästyskorko.* Pykälä on uusi. Pykälässä säädettäisiin määräjän jälkeen suoritettavalle työttömyysvakuutusmaksulle laskettavasta viivästyskorosta. Viivästysajalta perittäisiin korkolain 4 §:n 1 momentissa tarkoitettun korkokannan mukainen vuotuinen viivästyskorko.

21 k §. *Maksujen ulosottokelpoisuus.* Pykälä on uusi. Pykälä vastaa voimassaolevan lain 22 § 2 momenttia, mutta lisäksi suora ulosottokelpoisuus koskisi myös 21 e §:ssä ehdotettua maksunkorotusta.

22 §. *Työttömyysvakuutusrahaston oikeus tietojen saamiseen.* Pykälä on uusi. Pykälässä säädetään työttömyysvakuutusrahaston oikeudesta saada tietoja, joita työttömyysvakuutusrahasto tarvitsee työttömyysvakuutusmaksujen määräämistä, perintää tai valvontaa varten.

Pykälän 1 momentin 1 kohdassa säädettäisiin työttömyysvakuutusrahaston oikeudesta saada tietoja väestörekisteriviranomaisilta. Kohdassa lueteltavat tiedot ovat tarpeen perintätehtävän suorittamista varten. Väestörekisteriviranomaisilta saamien tietojen perusteella työttömyysvakuutusrahasto tavoittaisi ne työttömyysvakuutusmaksuvelvolliset työnantajat, jotka ovat luonnollisia henkilöitä.

Pykälän 1 momentin 2 kohdassa säädettäisiin työttömyysvakuutusrahaston oikeudesta saada työnantajakohtaisia palkkatietoja Eläketurvakeskukselta ja työeläkelaitoksilta. Työttömyysvakuutusrahastolla olisi oikeus saada työnantajakohtaisesti tiedot maksetuista palkoista. Tiedonsaantioikeus vastaa voimassa olevan lain 22 b §:n 2 ja 3 momentissa säädettyä. Lisäksi työttömyysvakuutusrahastolla olisi oikeus saada tiedot niistä henkilöistä, jotka ovat vakuutettuja yrittäjän eläkelain tai maatalousyrittäjän eläkelain mukaisesti, niistä ajanjaksoista, joihin henkilöt ovat vakuutettuja mainittujen lakien mukaisesti, sekä tiedot henkilöille näinä ajanjaksoina maksetuista palkoista. Esityksen mukaan mainittujen lakien mukaan päätointaan varten vakuutettu henkilö ei olisi velvollinen maksamaan palkansaajan työttömyysvakuutusmaksua. Työttömyysvakuutusrahaston olisi voitava varmistautua siitä, että työnantajan selvityksessään yrittäjiksi ilmoittamat henkilöt ovat tosiasiasa yrittäjinä vakuutettuja. Toisaalta tiedot näistä henkilöistä ovat tarpeen, jotta voidaan valvoa, ettei työttömyysvakuutusmaksua aiheettomasti pidätetä mainittujen lakien mukaan vakuutetuilta työntekijöiltä.

Työttömyysvakuutusrahastolla olisi oikeus saada 2 kohdassa tarkoitettut tiedot, vaikka se ei olisi tietopyynnössään yksilöinyt työnanta-

jia. Tällainen tietojensaantioikeus on välttämätön tehokkaan valvonnan aikaansaamiseksi, koska millään muulla tavoin ei ole saatavissa tietoa niistä työnantajista, jotka ovat maksaneet palkkoja, mutta laiminlyöneet työttömyysvakuutusmaksut. Yksittäistä työnantajaa koskeva valvontakäsittely voi tulla vireille vasta kun työttömyysvakuutusrahasto on verrannut työnantajien ilmoittamia tietoja 2 kohdan perusteella saatuihin tietoihin.

Pykälän 1 momentin 3 kohdassa säädettäisiin työttömyysvakuutusrahaston oikeudesta saada työnantajalta tarpeelliset tiedot työttömyysvakuutusmaksun määräämiseksi ja perimiseksi. Tällaisia tietoja olisivat erityisesti palkkasummailmoitusta tukevat selvitykset, esimerkiksi raportit yrityksen palkkakirjanpidosta tai kopiot palkkalaskelmista. Sisällöllisesti kohta vastaa voimassa olevan lain 22 d § 1 momentin 2 virkkeen mukaista työnantajan velvollisuutta antaa selvitykset, jotka ovat tarpeen työttömyysvakuutusmaksua koskevan asian käsittelemiseksi.

Pykälän 1 momentin 4 kohdassa säädettäisiin työttömyysvakuutusrahaston oikeudesta saada työttömyysvakuutusmaksujen määräämistä, perintää ja valvontaa varten tarpeelliset tiedot muulta taholta, johon viranomaisen toiminnan julkisuudesta annettua lakia (621/1999) sovelletaan. Säännös vastaisi asiallisesti voimassa olevan lain 22 b § 2 momentin oikeutta saada samoilta tahoilta työnantajakohtaisesti tiedot maksetuista palkoista sekä muista seikoista valvontatehtävää varten.

Pykälän 2 momentin mukaan työttömyysvakuutusrahaston olisi hävitettävä pykälän nojalla saadut tiedot heti, kun ne eivät enää olisi tarpeen 10 §:ssä tarkoitettujen tehtävien suorittamista varten.

22 a §. *Työttömyysvakuutusrahaston oikeus tietojen saamiseen Verohallinnolta.* Pykälä on uusi. Työttömyysvakuutusrahaston oikeudesta saada tietoja Verohallinnolta säädetään voimassa olevassa 22 b § 2 momentissa. Pykälässä määriteltäisiin nykyistä tarkemmin ne tiedot, jotka työttömyysvakuutusrahastolla on oikeus saada Verohallinnolta.

Pykälän 1 momentin perusteella työttömyysvakuutusrahastolla olisi oikeus saada työttömyysvakuutusmaksujen määräämistä, perintää ja valvontaa varten tarpeelliset työn-

antajien yksilöintitiedot, tiedot työnantajan ilmoittamista työnantajasuorituksista ja suorituksensaajittain syntymävuodella yksilöidyt tiedot työnantajan verotusta varten ilmoittamista maksetuista palkoista ja niihin rinnastettavista suorituksista sekä palkansaajalta pidätetyistä veroista ja pakollisista vakuutusmaksuista. Työttömyysvakuutusrahastolla olisi oikeus saada tiedot ilman työntekijöiden nimeä, henkilötunnusta tai muuta yksilöintitietoja mutta siten että tiedoista ilmenisivät yksittäisiä suorituksensaajia koskevat palkka ja muut tiedot sekä työttömyysvakuutusmaksuvelvollisuuteen ikärajojen kautta vaikuttava suorituksensaajan syntymävuosi. Tiedon saanti on tarpeen, koska työnantajien verotusta varten ilmoittamista tiedoista ei sellaisenaan ilmene, mitkä ilmoitetuista eristä kuuluvat työttömyysvakuutusmaksun piiriin. Työttömyysvakuutusrahaston on voitava valvontaa varten muodostaa suorituksensaajakohtaisten luokittelukriteerien perusteella työnantajaa koskevista tiedoista useita eri tunnuslukuja, joita verrattaisiin työnantajan työttömyysvakuutusrahastolle ilmoittamiin palkkasummiin. Momentissa tarkoitettuja tietoja olisivat esimerkiksi työnantajan nykyisillä vuosi-ilmoituksilla ja kausiveroilmoituksella ilmoittamat tiedot.

Pykälän 2 momentin mukaan työttömyysvakuutusrahastolla olisi oikeus saada pyynnöstä 1 momentissa tarkoitettut, käsiteltävänä olevan asian ratkaisemista varten välttämättömät tiedot suorituksensaajittain yksilöityinä. Suorituksensaajia koskevat tiedot voivat olla tarpeellisia esimerkiksi silloin, kun työnantaja on maksanut palkkoja henkilöille, jotka 12 ja 15 §:n perusteella tai esimerkiksi Suomeen lähetettyinä työntekijöinä eivät olisi maksuvelvollisia, tai he olisivat yrityksen osaomistaja, joiden työttömyysvakuutusmaksujen suuruus poikkeaa työntekijöiden maksuista. Työttömyysvakuutusrahasto voisi yksilöidä asian käsittelemiseksi tarvittavat Verohallinnolta pyydettävät tiedot joko työnantajan Y-tunnuksen tai henkilötunnuksen tai suorituksensaajan henkilötunnuksen perusteella.

Pykälän 3 momentin mukaan työttömyysvakuutusrahastolla olisi oikeus saada Verohallinnolta työnantajan Verohallinnolle verotusta varten ilmoittamat, palkanmaksua kos-

kevat tiedot ja verotarkastuksessa havaitut palkanmaksuun liittyvien työnantajavelvollisuuksien laiminlyöntiä koskevat tiedot. Työnantajan verotusta varten ilmoittamien ja verotarkastuksessa laiminlyödyiksi havaittujen palkkojen yhteismäärä muodostaisivat sen palkkasumman, jota työttömyysvakuutusrahasto vertaisi sille ilmoitettuihin tietoihin. Työttömyysvakuutusrahasto saa nykytilassa nämä tiedot tiedonsaantia Verohallinnolta koskevan yleissäännöksen perusteella ja hyödyntää niitä työnantajakohtaisessa valvonnassa. Tiedot ovat tarpeellisia tehokkaan valvonnan toteuttamiseksi, koska verotarkastuksessa havaitut laiminlyönnit koskevat useissa tapauksissa myös työttömyysvakuutusmaksuvelvollisuutta.

Työttömyysvakuutusrahastolla olisi oikeus saada 1 ja 3 momentissa tarkoitetut tiedot, vaikka se ei olisi tietopyynnössään yksilöinyt työnantajia. Tällainen tietojensaantioikeus on välttämätön tehokkaan valvonnan aikaansaamiseksi, koska millään muulla tavoin ei ole saatavissa tietoa niistä työnantajista, jotka ovat maksaneet palkkoja, mutta laiminlyöneet työttömyysvakuutusmaksut. Yksittäistä työnantajaa koskeva valvontakäsittely voi tulla vireille vasta kun työttömyysvakuutusrahasto on verrannut työnantajien ilmoittamia tietoja Verohallinnolta saatuihin tietoihin.

Pykälässä tarkoitettuja tietoja ei vahvisteta verotuksen yhteydessä, minkä vuoksi ne voitaisiin ilman erillistä säännöstäkin luovuttaa työttömyysvakuutusrahastolle vaikka verotusta ei olisi vielä vahvistettu. Nykyisessä verotusmenettelyssä tiedot olisi tarkoituksenmukaista luovuttaa työttömyysvakuutusrahastolle ensimmäisen kerran verovuotta seuraavassa toukokuussa, jolloin tietoihin olisi ehditty tehdä tärkeimmät korjaukset, ja uudestaan verotuksen päätyttyä, minkä jälkeen tietoihin ei enää tehtäisi Verohallinnossa muutoksia. Ensimmäisen luovutuksen perusteella työttömyysvakuutusrahasto voisi suorittaa vertailuajoja ja käynnistää työnantaja-kohtaisen valvonnan, jota täydennettäisiin toisessa luovutuksessa tarkentuneilla tiedoilla tarpeellisin osin. Työnantajakohtaisen valvonnan käynnistäminen heti, kun se luovutettavien tietojen laadun kannalta on mahdollista, on tärkeää, koska tällöin työnantajien mahdollisuudet esittää selvitystä ovat par-

haimmillaan. Ajantasainen valvonta on erityisen tärkeää erityisesti aloilla, joilla esiintyy paljon lyhyen elinkaaren yrityksiä.

Pykälän 4 momentin mukaan työttömyysvakuutusrahaston olisi hävitettävä pykälän nojalla saadut tiedot heti, kun ne eivät enää olisi tarpeen 10 §:ssä tarkoitettujen tehtävien suorittamista varten.

22 b §. *Työttömyysvakuutusrahaston oikeus tietojen oma-aloitteiseen luovuttamiseen.* Pykälässä säädetään työttömyysvakuutusrahaston oikeudesta luovuttaa tietoja edelleen. Pykälä vastaa sisällöltään voimassa olevan lain 22 h §:ää. Pykälään ehdotetaan tehtäväksi perinnän siirrosta johtuvat välttämättömät muutokset.

22 c §. *Tietojen yhdistäminen.* Pykälä on uusi. Pykälässä säädettäisiin työttömyysvakuutusrahaston oikeudesta yhdistää saamiaan tietoja tehtävänsä hoitamiseksi. Työttömyysvakuutusrahaston oikeudesta yhdistää nykyistä valvontatehtävänsä varten saamiaan tietoja on säädetty voimassa olevan 22 b §:n 3 momentissa. Työttömyysvakuutusmaksuvelvollisuuden valvonta perustuisi eri lähteistä saatujen vertailutietojen yhdistämiseen keskenään ja työnantajien suoraan työttömyysvakuutusrahastolle ilmoitamiin tietoihin.

22 d §. *Tietojen maksuttomuus.* Pykälä on uusi. Pykälässä säädettäisiin työttömyysvakuutusrahaston oikeudesta saada maksutta tietoja muilta viranomaisilta lakisääteisten tehtäviensä hoitamista varten. Jos tiedot kuitenkin tarvittaisiin määrättyssä muodossa ja siitä aiheutuisi tietojen luovuttajalle olennaisia lisäkustannuksia, nämä kustannukset olisi korvattava. Voimassa olevan lain 22 b §:n 4 momentissa säädetään työttömyysvakuutusrahaston oikeudesta saada maksutta tietoja valvontatehtävän suorittamista varten.

22 e §. *Tekninen käyttöyhteys.* Pykälän mukaan työttömyysvakuutusrahastolla olisi oikeus saada tietojensaantioikeutensa piiriin kuuluvat tiedot teknisen käyttöyhteyden avulla. Pykälä vastaa sisällöllisesti voimassa olevan lain 22 g §:ää, jonka viittaussäännöksiä tarkistetaan.

22 f §. *Asiakirjojen ja toiminnan julkisuus.* Pykälä vastaa voimassa olevan lain 22 f §:ää.

8 b luku Muutoksenhaku ja oikaisu

24 f §. *Oikaisuvaatimus työttömyysvakuutusrahastolle.* Pykälä on uusi. Siinä säädetäisiin työttömyysvakuutusrahastolle tehtävästä oikaisuvaatimuksesta. Oikaisuvaatimuksen kohteena olisi työttömyysvakuutusrahaston antama päätös työttömyysvakuutusmaksun määrästä, joka voi sisältää myös 21 e §:n nojalla määrätyn maksunkorotuksen. Työttömyysvakuutusmaksua koskevaa päätöstä tulisi pyytää oikaistavaksi työttömyysvakuutusrahastossa hallintolaissa tarkoitetulla tavalla ennen muutoksenhakua. Myös työttömyysvakuutusmaksun yhteydessä määrättävään maksunkorotukseen haettaisiin muutosta oikaisuvaatimuksella. Työttömyysvakuutusmaksun määräämisen massaluonteisuudesta johtuen on tarkoituksenmukaista, että ratkaisut harkitaan työttömyysvakuutusrahastossa uudestaan ennen valituksen tekemistä, koska asiassa saatetaan esittää myös uutta selvitystä. Hallintolain 49 c §:ssä säädetystä poiketen oikaisuvaatimus olisi tehtävä viimeistään viiden vuoden kuluessa sitä seuranneen kalenterivuoden alusta, jona päätös on tehty. Muutosta saisi hakea valittamalla vasta työttömyysvakuutusrahaston oikaisuvaatimukseen antamaan päätökseen. Oikaisuvaatimusmenettely joustavoittaa muutoksenhakuun liittyvää menettelyä ja vähentää tarvetta varsinaiseen muutoksenhakuun.

24 g §. *Muutoksenhakuoikeus.* Pykälässä säädetäisiin muutoksenhausta. Voimassa olevan rahoituslain 25 §:n perusteella työttömyysvakuutusmaksujen ja niiden ennakoiden muutoksenhaussa noudatetaan tapaturmavakuutusjärjestelmän muutoksenhakua koskevia säännöksiä. Työnantajan ja palkansaajan työttömyysvakuutusmaksusta voi tehdä perustevalituksen tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnalle kahden vuoden kuluessa sitä seuraavan vuoden alusta, jona saaminen on määrätty tai maksuunpantu. Tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan päätöksestä voi edelleen valittaa vakuutusoikeuteen.

Muutoksenhakumenettelyä ehdotetaan muutettavaksi työnantajaa koskevien työttömyysvakuutusmaksujen osalta nykyisestä. Työttömyysvakuutusmaksu on veronluontei-

nen maksu eikä sen määräämistä ja perintää voi rinnastaa vakuutusmaksun maksamiseen ja perintään. Työttömyysvakuutusmaksun luonne veronluonteisena maksuna vaikuttaa myös oikeusturvavaatimukseen. Työttömyysvakuutusrahaston työttömyysvakuutusmaksuihin liittyvä päätöksenteko on pääosin kaavamaisista. Arvioitavaksi voi kuitenkin tulla oikeuskysymyksiä, kuten esimerkiksi työttömyysvakuutusmaksun määrääminen arvioimalla ja maksun kiertämistä koskevan lainkohdan soveltaminen. Työttömyysvakuutusmaksuja koskevien asioiden muutoksenhaku ehdotetaan siirrettäväksi työttömyysturvan muutoksenhakulautakuntaan. Työttömyysvakuutusrahaston antamaan työttömyysvakuutusmaksun ennakkoa, arviomaksua ja omavastuumaksua koskevaan päätökseen ja oikaisuvaatimukseen antamaan päätökseen tyytymätön saisi hakea muutosta valittamalla työttömyysturvan muutoksenhakulautakuntaan. Työttömyysturvan muutoksenhakulautakunnan päätöksestä saisi valittaa vakuutusoikeuteen. Omavastuumaksua koskeva muutoksenhaku säilyisi ennallaan.

Työttömyysvakuutusrahaston päätöstä olisi muutoksenhausta huolimatta noudatettava.

Pykälän 2 momentissa säädetäisiin muutoksenhaussa noudatettavista säännöksistä. Muutoksenhaussa työttömyysvakuutusrahaston antamaan päätökseen noudatettaisiin soveltuvin osin, mitä työttömyysturvalain 12 luvun 1 §:n 2 momentissa ja 4, 5 ja 7 §:ssä säädetään. Lisäksi muutoksenhaussa työttömyysvakuutusrahaston 24 c §:n perustella antamaan päätökseen noudatetaan mitä työttömyysturvalain 12 luvun 8 §:ssä on säädetty.

24 h §. *Palkansaajan perustevalitus.* Pykälä on uusi ja siinä säädetäisiin palkansaajan perustevalituksesta. Voimassa olevan rahoituslain mukaan palkansaajan työttömyysvakuutusmaksusta voi tehdä perustevalituksen tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnalle. Palkansaaja, joka katsoisi, että työnantaja on pidättänyt häneltä palkansaajan työttömyysvakuutusmaksun lainvastaisesti, voisi tehdä perustevalituksen työttömyysturvan muutoksenhakulautakunnalle kahden vuoden kuluessa sitä seuraavan vuoden alusta lukien, jona pidätyksen on toimitettu.

24 i §. *Työttömyysvakuutusrahaston oikeus oikaista työttömyysvakuutusmaksua.* Pykälä on uusi. Pykälä on uusi. Pykälässä säädettäisiin työttömyysvakuutusrahaston oikeudesta oikaista työttömyysvakuutusmaksua koskevassa päätöksessä oleva virhe omasta aloitteestaan huomattuaan virheen tai työnantajan kiinnitettyä siihen työttömyysvakuutusrahaston huomiota.

Pykälän 1 momentissa säädettäisiin työttömyysvakuutusrahaston oikeudesta oikaista työttömyysvakuutusmaksua työnantajan hyväksi. Työttömyysvakuutusrahasto voisi oikaista työttömyysvakuutusmaksun työnantajan hyväksi, jos työnantajalta on peritty liikaa työttömyysvakuutusmaksua, tasausmaksun korkoa tai maksunkorotusta.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin työttömyysvakuutusrahaston oikeudesta oikaista työttömyysvakuutusmaksua työnantajan vahingoksi. Työttömyysvakuutusrahasto voisi oikaista työttömyysvakuutusmaksua työnantajan vahingoksi, jos päätöksessä oleva virhe johtuisi työttömyysvakuutusrahaston kirjoitusvirheestä, laskuvirheestä tai muusta niihin verrattavasta virheestä. Lisäksi työttömyysvakuutusrahasto voisi oikaista työttömyysvakuutusmaksua, jos työnantaja ei olisi antanut palkkasummailmoitusta tai hän olisi antanut puutteellisen tai virheellisen palkkasummailmoituksen tai muun tiedon taikka muuten laiminlyönyt ilmoittamisvelvollisuutensa.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin määräajasta, jona oikaisu olisi 1 ja 2 momentin tilanteissa olisi tehtävä. Oikaisu olisi tehtävä kolmen vuoden kuluessa vakuutusvuoden päättymistä seuraavan vuoden alusta.

Pykälän 4 momentin mukaan asiaa ei saisi oikaista, jos se on ratkaistu valitukseen annetulla päätöksellä.

26 §. *Maksujen vanhentuminen.* Ehdotetun pykälän 1 momentissa säädettäisiin työnantajan ja palkansaajan oikeudesta saada takaisin aiheettomasti suoritettu työttömyysvakuutusmaksu viiden vuoden kuluttua maksu- ja pidätyspäivästä. Pykälän 1 momentti vastaa muutoin voimassa olevan pykälän 2 momenttia, mutta oikeuden vanhentumisaikaa ehdotetaan lyhennettäväksi nykyisestä 10 vuodesta viiteen vuoteen. Nykyinen vanhentumisaika on pitkä verrattuna yleiseen kolmen vuoden vanhentumisaikaan. Viiden vuoden van-

hentumisaikaa sovelletaan yleisesti myös muissa sosiaalivakuutusmaksujen vanhentumissäännöksissä.

Pykälän 2 momentti vastaisi nykyistä 3 momenttia.

Pykälän 3 momentti vastaisi nykyistä 4 momenttia.

26 a §. *Työttömyysvakuutusrekisteri.* Pykälässä säädetään työttömyysvakuutusrahaston ylläpitämästä työttömyysvakuutusrekisteristä. Pykälää ehdotetaan muutettavaksi siten, että siitä poistetaan työttömyysvakuutusrekisteriin merkittyjen tietojen säilytysaika. Asiakirjojen säilytysajoista ja myös työttömyysvakuutusrekisteriin talletettujen henkilötietojen säilytysajasta säädettäisiin ehdotetun lain 26 d §:ssä.

26 b §. *Viittaus rikoslakiin.* Voimassa olevan pykälän perusteella työnantaja tai tämän edustaja, joka tahallaan laiminlyö tietojenantovelvollisuutensa tai antaa sen piiriin kuuluvan tiedon virheellisenä, on tuomittava, jollei teko, huomioon ottaen sen haitallisuus ja vahingollisuus sekä muut tekoon liittyvät seikat, ole kokonaisuutena arvostellen vähäinen tai teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain mukaisen tietojenantovelvollisuuden rikkomisesta sakkoon. Pykälää ehdotetaan muutettavaksi siten, että rahoituslaissa olevan rangaistussäännöksen asemesta viitattaisiin rikoslain 29 luvun 1—3 §:ään. Pykälän mukaan rangaistus työttömyysvakuutusmaksun lainvastaisesta välttämisestä ja sen yrittämisestä säädettäisiin rikoslain 29 luvun 1—3 §:ssä. Rikoslain 29 luvun 9 §:n mukaan verolla tarkoitetaan paitsi veroa, myös veroon rinnastettavaa julkista maksua. Veroon rinnastettavalle julkiselle maksulle on ominaista se, että se ei ole korvaus mistään tietystä vastasuorituksesta. Työttömyysvakuutusmaksu olisi tällainen julkinen maksu. Vaikka rikoslain 29 luvun säännösten soveltaminen työttömyysvakuutusmaksuihin ei edellytä viittausta, viittaus ehdotetaan otettavaksi lakiin selvyiden vuoksi.

26 d §. *Asiakirjojen säilyttäminen.* Pykälässä säädettäisiin työttömyysvakuutusrahaston tehtäviin liittyvien asiakirjojen säilytysajoista ja muutettaisiin nykyisessä 26 a §:ssä säädettyä työttömyysvakuutusrekisteriin merkittyjen tietojen 20 vuoden säi-

lytysaikaa. Säilytysajan kuluttua umpeen työttömyysvakuutusrahaston olisi hävitettävä asiakirjat ja henkilötiedot lukuun ottamatta niitä asiakirjoja, jotka arkistolaitos olisi määrännyt säilytettäväksi pysyvästi.

Työttömyysvakuutusmaksujen määräämisen kannalta tarpeelliset asiakirjat säilytettäisiin 1 kohdan mukaan 10 vuotta vakuutusvuotta seuraavan vuoden alusta lukien. Ehdotetussa säilytysajassa työttömyysvakuutusmaksuihin liittyvät muutostarpeet ennätettäisiin käsitellä ja maksuihin liittyvät epäselvyydet korjata.

Omavastuumaksun määräämisen kannalta tarpeellisten asiakirjojen säilyttäminen 2 kohdan mukaan olisi sidottu 24 §:ssä tarkoitetun henkilön ikään. Ehdotetun säilytysajan puitteissa ennätettäisiin käsittelemään omavastuumaksuun ja sen palauttamiseen liittyvät asiat ja korjata näihin liittyvät epäselvyydet.

Siltä osin kuin 1 ja 2 kohdassa tarkoitettujen maksujen määräämiseen liittyvällä asiakirjalla on yhteys maksujen perintään, se tulisi säilyttää saman aikaa kuin perintään liittyvä asiakirja.

Määrättyjen työttömyysvakuutusmaksujen ja omavastuumaksujen säilytysaika olisi sidottu niiden perinnän päättymiseen. Koska aiheettomasti suoritettujen työttömyysvakuutusmaksujen ja omavastuumaksun palautuksen vanhentuminen voi katkeamisen johdosta pidentyä määräämättömän ajan, ei perintään liittyvien asiakirjojen säilytysajan alkamista voi sitoa maksujen määräämisen hetkeen.

Muutoksenhakuasteesta palautuvia asiakirjoja säilytettäisiin 4 kohdan perusteella 10 vuotta. Asiakirjojen säilytysaika alkaisi siitä, kun ne ovat palautuneet työttömyysvakuutusrahastoon muutoksenhakuasteesta.

Pykälän 1 momentin 5 kohdassa säädettäisiin työttömyysvakuutusrekisteriin merkittyjen henkilötietojen säilytysajasta. Nämä tiedot säilytettäisiin 5 vuotta, jollei niitä 1—4 kohdasta johtuen ole säilytettävä tätä pidempää aikaa.

Pykälän 2 momentin 2 perusteella asiakirjat ja henkilötiedot tulisi hävittää säilytysajan kuluttua.

26 e §. *Työttömyysvakuutusrahaston päätöksen antaminen tiedoksi.* Pykälä on uusi. Pykälässä säädettäisiin työttömyysvakuutus-

rahaston päätöksen antamisesta tiedoksi. Pykälän 1 momentin perusteella päätös annettaisiin tiedoksi siten kuin hallintolain 59 §:ssä säädetään eli tavallisena kirjeenä. Mahdollisuus käyttää tiedonantoon tavallista kirjettä laajenisi koskemaan myös omavastuumaksua koskevaa päätöstä, joita koskevat päätökset annetaan nykytilassa tiedoksi hallintolain 60 §:n tarkoittamana todisteellisenä tiedoksiantona. Työnantajat käyttävät työttömyysvakuutusmaksuasioden hoitamisessa yleisesti asiamiehiä, esimerkiksi tilitoimistoja. Työttömyysvakuutusrahaston päätös annettaisiin tiedoksi työnantajan asemasta tämän ilmoittamalle asiamiehelle.

2 Tarkemmat säännökset ja määräykset

Ehdotetun lain 21 a §:n 5 momentin perusteella ennakon maksamisen eräpäivistä säädetään valtioneuvoston asetuksella.

3 Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulemaan voimaan 1 päivänä lokakuuta 2012.

Lakia sovellettaisiin ensimmäisen kerran kalenterivuoden 2013 työttömyysvakuutusmaksujen määräämiseen ja perimiseen.

Vuotta 2012 tai sitä aikaisempien vuosien työttömyysvakuutusmaksuihin sovellettaisiin ennen tämän lain voimaantuloa voimassa olleita säännöksiä.

Ehdotettua lakia sovellettaisiin kuitenkin sellaisen ennen ehdotetun lain voimaantuloa perittyjen työttömyysvakuutusmaksujen perintään ja oikaisuihin, jotka tulevat vakuutuslaitoksissa vireille 1 päivänä tammikuuta 2016 tai tämän jälkeen ja Valtiokonttorissa 1 päivänä helmikuuta 2013 tai tämän jälkeen. Tällöin työttömyysvakuutusrahastolla olisi oikeus saada maksun oikaisuun tarvittavat tiedot tapaturmavakuutuslaitoksilta ja Valtiokonttorilta.

Tapaturma-asioden muutoksenhakulautakunta käsittelee ennen 1 päivänä tammikuuta 2013 tehtyihin työttömyysvakuutusmaksujen maksuunpanoihin liittyvät valitusasiat.

4 Suhde perustuslakiin ja säätämishjärjestys

Esityksessä ehdotetaan, että työttömyysvakuutusmaksujen perintä siirretään työttömyysvakuutusrahastolle ja sen uudeksi tehtäväksi säädetään työttömyysvakuutusmaksujen määrääminen ja perintä. Voimassa olevan rahoituslain mukaan työttömyysvakuutusrahaston tehtävänä on rahoittaa työttömyysetuuksia sekä ohjata, valvoa ja kehittää työttömyysvakuutusmaksujen toimeenpanoa.

Eduskunnan perustuslakivaliokunta on lausunnoissaan arvioinut työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain säännöksiä lähinnä suhteessa perustuslain 80 ja 81 §:ssä säädettyihin perusoikeuksiin. Perustuslain 80 §:n mukaan lailla on säädettävä yksilön oikeuksien ja velvollisuuksien perusteista. Perustuslain 81 §:n 1 momentin mukaan valtion verosta säädetään lailla, joka sisältää säännökset verovelvollisuuden ja veron suuruuden perusteista sekä verovelvollisen oikeusturvasta. Perustuslakivaliokunta on vakiintuneesti pitänyt sekä työnantajan että työntekijän työttömyysvakuutusmaksua valtiosääntöoikeudelliselta luonteeltaan verona (PeVL 17/2007 vp ja PeVL 18/1998 vp). Esityksen perintää ja muutoksenhakua koskevissa säännöksissä on otettu huomioon työttömyysvakuutusmaksun valtiosääntöoikeudellisesti vakiintunut luonne veronluonteisena maksuna. Maksuvelvollisen oikeusturvasta on huolehdittu säätämällä työttömyysvakuutusmaksun perinnästä nykyistä laajemmin ja tarkemmin säännöksiin lain tasolla.

Työttömyysvakuutusrahasto on luonteeltaan itsenäinen julkisoikeudellinen laitos, jonka toiminnan perusteista säädetään työttömyysetuuksien rahoituksesta annetussa laissa ja jonka hoidettavaksi on annettu julkisoikeudellisia tehtäviä. Työttömyysvakuutusrahaston nykyinen asema ja tehtävät perustuvat työttömyysetuuksien rahoituksesta annettuun lakiin. Käsitellessään hallituksen esitystä työttömyysetuuksien rahoitusta koskevan lainsäädännön uudistamiseksi (HE 64/1998 vp) perustuslakivaliokunta ei puut-

tunut työttömyysvakuutusrahaston asemaan (PeVL 18/1998 vp). Koska työttömyysvakuutusrahasto on lakisääteinen laitos, joka on hyväksytty työttömyysvakuutusmaksujen saajaksi ja työttömyysetuuksien rahoitustehtävän hoitajaksi, se on myös katsottava sellaiseksi julkisoikeudelliseksi laitokseksi, jonka tehtäväksi voidaan säätää myös maksun määrääminen ja periminen. Ehdotus ei tältä osin ole ongelmallinen perustuslain 124 §:n osalta. Perustuslakivaliokunta ei myöskään ole puuttanut työttömyysvakuutusrahaston asemaan arvioidessaan työttömyysvakuutusmaksun sääntelyä työttömyysetuuksien rahoituslain muutosten yhteydessä (PeVL 17/2007 vp ja PeVL 31/2010 vp). Ehdotuksen voidaan arvioida täyttävän perustuslain 124 §:ssä säädetty perusoikeuksien, oikeusturvan tai hyvän hallinnon muodolliset vaatimukset, kun otetaan huomioon työttömyysvakuutusrahaston hoitamien julkisten hallintotehtävien luonne sekä tehtävän hoidon tarkoituksenmukaisuuden, perusoikeuksien turvaamisen ja muut hyvälle hallinnolle asetettavat vaatimukset.

Ehdotuksen mukaan työttömyysvakuutusrahastolle säädettäisiin oikeus saada työttömyysvakuutusmaksun perinnän hoitamista varten tarvitsemansa tiedot. Esityksellä on näiltä osin merkitystä perustuslain 10 §:n 1 momentin kannalta. Sääntely ei tältä osin ole perustuslain kannalta ongelmallinen, koska tietojensaantioikeus on rajattu. Tietojen saamiseen, luovuttamiseen ja salassapitoon sovellettaisiin henkilötietolakia ja viranomaisen toiminnan julkisuudesta annettua lakia, jollei ehdotetuista säännöksistä muuta johdu. Tietojen säilytysajasta, kiellosta luovuttaa yhdistettyjä tietoja edelleen ja tietojen hävittämisestä on säädetty.

Hallituksen käsityksen mukaan ehdotetut lait eivät loukkaa perustuslaissa säädettyjä perusoikeuksia eivätkä muutenkaan ole perustuslain vastaisia ja ne voidaan siten käsitellä tavallisessa lainsäätämishjärjestyksessä. Hallitus pitää kuitenkin suotavana, että asiasta pyydetään perustuslakivaliokunnan lausunto.

Laki

työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain (555/1998) 10 §:n 1 momentin 2 kohta, 11, 12, 15, 21, 22, 22 a—22 f, 25, 26, 26 a ja 26 b §,

sellaisina kuin ne ovat, 10 §:n 1 momentin 2 kohta laissa 1136/2011, 11 § laissa 910/2008, 12 ja 15 § osaksi laeissa 1301/2002, 637/2004, 1332/2004 ja 1282/2007, 21 ja 25 § laissa 1352/2007, 22 § laeissa 1301/2002 ja 1375/2003, 22 a § laeissa 363/2006 ja 910/2008, 22 b §, 22 d-22 f, 26 a ja 26 b § laissa 363/2006, 22 c § laeissa 363/2006 ja 278/2009 sekä 26 § laissa 1375/2003, sekä

lisätään lakiin uusi 11 a §, 18 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 1332/2011, uusi 7 momentti, 20 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 1181/2007, uusi 2—4 momentti sekä lakiin uusi 21 a—21 k §, 8 b luku sekä 26 d ja 26 e § seuraavasti:

10 §

Työttömyysvakuutusrahaston tehtävät

Työttömyysvakuutusrahaston tehtävänä on:

2) määrätä ja periä 2 §:ssä tarkoitetut työttömyysvakuutusmaksut ja valvoa tässä laissa säädettyjen työttömyysvakuutusmaksuihin liittyvien velvoitteiden täyttämistä;

tia koskevien rajoitusten estämättä saada kohtuullisessa ajassa maksutta kirjallinen selvitys työttömyysvakuutusrahaston toiminnasta. Työttömyysvakuutusrahaston on toimitettava vuosittain kahden kuukauden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamisesta sosiaali- ja terveysministeriölle kertomus toiminnastaan ja tilastaan sekä selvitys työttömyysvakuutusmaksujen määräämisessä ja perinnässä esiin tulleista seikoista ja toimenpiteistä, joihin havaintojen johdosta on ryhdytty.

11 §

Työttömyysvakuutusrahaston valvonta

Työttömyysvakuutusrahastoa valvoo Finanssivalvonta.

11 a §

Sosiaali- ja terveysministeriön oikeus saada tietoja ja tarkastaa toimintaa

Sosiaali- ja terveysministeriöllä on oikeus salassapitosäännösten ja muiden tiedon saan-

12 §

Työnantajan vakuutusmaksuvelvollisuus

Työnantaja, joka on tapaturmavakuutuslain (608/1948) mukaan velvollinen vakuuttamaan työntekijänsä, on velvollinen maksamaan työnantajan työttömyysvakuutusmaksun.

Velvollisuus työttömyysvakuutusmaksun maksamiseen on myös valtion liikelaitoksella, johon sovelletaan valtion liikelaitoksista annettua lakia (1062/2010).

Sen estämättä, mitä 1 ja 2 momentissa säädetään, työnantaja ei ole velvollinen maksamaan työttömyysvakuutusmaksua seuraavien henkilöiden osalta:

1) työntekijä, joka palvelee meriliikenteessä käytettävien alusten kilpailukyvyn parantamisesta annetun lain (1277/2007) mukaiseen kauppaa-alusluetteloon merkityssä suomalaisessa aluksessa ja joka ei asu Suomessa;

2) työntekijä, joka työttömyysturvalain 3 luvun 1 §:n 1 momentin perusteella ei ole oikeutettu työttömyysturvaetuuksiin tai joka 65 vuotta täytettyään on oikeutettu työttömyysturvalain 3 luvun 1 §:n 2 momentin perusteella työttömyysturvaetuuksiin;

3) kommandiittiyhtiön vastuunalainen yhtiömies;

4) avoimen yhtiön yhtiömies;

5) työntekijä, joka päätöintään varten on yrittäjän eläkelain (1272/2006) tai maatalousyrittäjän eläkelain (1280/2006) mukaisesti velvollinen ottamaan mainitun lain mukaisen vakuutuksen;

6) perhehoitajalaissa (312/1992) tarkoitettu perhehoitaja.

15 §

Palkansaajan vakuutusmaksuvelvollisuus

Työ- tai virkasuhteessa tai muussa palvelusuhteessa olevat henkilöt, joita koskee työnantajan järjestämä pakollinen tai valtion virkamiesten tapaturmakorvauksesta annetun lain (449/1990) nojalla määräytyvä tapaturmavakuutuslaissa tarkoitettu tapaturmasuoja, ovat velvolliset suorittamaan palkansaajan työttömyysvakuutusmaksun.

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, maksuvelvollisia eivät ole seuraavat henkilöt:

1) työntekijä, joka palvelee meriliikenteessä käytettävien alusten kilpailukyvyn parantamisesta annetun lain mukaiseen kauppaa-alusluetteloon merkityssä suomalaisessa aluksessa ja joka ei asu Suomessa;

2) joka työttömyysturvalain 3 luvun 1 §:n 1 momentin perusteella ei ole oikeutettu työttömyysturvaetuuksiin tai joka 65 vuotta täytettyään on oikeutettu työttömyysturvalain 3

luvun 1 §:n 2 momentin perusteella työttömyysturvaetuuksiin;

3) kommandiittiyhtiön vastuunalainen yhtiömies;

4) avoimen yhtiön yhtiömies;

5) työntekijä, joka päätöintään varten on yrittäjän eläkelain (1272/2006) tai maatalousyrittäjän eläkelain (1280/2006) mukaisesti velvollinen ottamaan mainitun lain mukaisen vakuutuksen;

6) perhehoitajalaissa tarkoitettu perhehoitaja.

18 §

Työttömyysvakuutusmaksujen määrä

Työttömyysvakuutusrahaston tulee toimittaa arvio seuraavan vuoden ansioturvameinoista, valtion rahoitusosuuden määrästä sekä seuraavan vuoden maksuprosenteista sosiaali- ja terveysministeriölle viimeistään kunkin vuoden toukokuun 15 päivä.

20 §

Palkansaajan työttömyysvakuutusmaksun maksamismenettely

Jos palkansaajan työttömyysvakuutusmaksu on ilmeisen virheen vuoksi jäänyt palkanmaksun yhteydessä pidättämättä, työnantaja voi pidättää edellisen palkanmaksun yhteydessä pidättämättä jääneen maksun enintään kahden seuraavan palkanmaksun yhteydessä.

Jos työntekijälle ei palkanmaksun yhteydessä ole maksettu palkansaajan työttömyysvakuutusmaksun pidättämiseen riittävää rahapalkkaa, työnantaja voi pidättää palkansaajan työttömyysvakuutusmaksun kahden vuoden kuluessa seuraavien palkanmaksujen yhteydessä.

Työnantajan on palkansaajan vaatimukselta palautettava palkansaajalle aiheettomasti pidättämänsä palkansaajan työttömyysvakuutusmaksu tai lain mukaisen palkansaajan työttömyysvakuutusmaksun ylittävä osa. Vaatimus työttömyysvakuutusmaksun palauttamisesta on tehtävä kahden vuoden ku-

luessa siitä, kun työnantaja on pidättänyt aiheettomasti työttömyysvakuutusmaksua.

21 §

Maksujen perintä

Työttömyysvakuutusrahasto määrää ja perii työnantajalta työnantajan työttömyysvakuutusmaksun ja palkansaajan työttömyysvakuutusmaksun 19 a §:n 1 momentin mukaisen palkkasumman perusteella. Työnantaja vastaa myös palkansaajan työttömyysvakuutusmaksun suorittamisesta työttömyysvakuutusrahastolle.

21 a §

Ennakon määrääminen ja muuttaminen

Työttömyysvakuutusrahastolla on oikeus määrätä työttömyysvakuutusmaksun ennakko vakuutusvuoden aikana työnantajaa kuulematta siten, että ennakko perustuu työnantajan kuluvan ja edellisten vuosien työttömyysvakuutusmaksujen perusteena oleviin palkkasummiin, 22 ja 22 a §:n nojalla saatuihin palkkatietoihin, yleiseen palkkakehitykseen ja työnantajan ilmoittamiin tietoihin. Ennakon on vastattava mahdollisimman tarkoin maksuvelvollisen työnantajan ja palkansaajan 18 §:ssä säädettyä maksuvelvollisuuden lopullista määrää.

Työttömyysvakuutusrahasto voi muuttaa määrättyä ennakkoa omasta aloitteestaan työnantajaa kuulematta tai työnantajan vaatimuksesta. Työnantajan on haettava ennakon alentamista ennen vakuutusvuoden loppua. Liikaa maksettu ennakko on viipymättä palautettava.

Työttömyysvakuutusrahasto poistaa aiheettoman ennakon joko omasta aloitteestaan työnantajaa kuulematta tai työnantajan vaatimuksesta viimeistään ennen lopullisen työttömyysvakuutusmaksun määräämistä.

Ennakosta annetaan päätös, josta käy ilmi perittävä ennakko ja sen määrätymisperusteet. Ennakkoa koskevasta päätöksestä ei saa valittaa. Siltä osin kuin työnantajan vaatimusta ennakon muuttamisesta tai poistamisesta ei ole hyväksytty, työnantajalle anne-

taan hallintolaissa (434/2003) edellytetyllä tavalla perusteltu valituskelpoinen päätös.

Ennakon maksamisen eräpäivistä säädetään valtioneuvoston asetuksella.

21 b §

Työnantajan velvollisuus ilmoittaa palkkasumma

Työnantajan on ilmoitettava työttömyysvakuutusrahastolle vakuutusvuonna maksamistaan palkkoista vakuutusvuotta seuraavan kalenterivuoden tammikuun loppuun mennessä. Ilmoitusta ei tarvitse antaa, jos työnantaja ei ole maksanut vakuutusvuonna palkkoja eikä ennakkoa ole määrätty.

Työnantajalla on velvollisuus antaa 1 momentissa tarkoitettu ilmoitus myös työttömyysvakuutusrahaston vaatimuksesta.

Työttömyysvakuutusrahasto voi perustelusta syystä työnantajan pyynnöstä pidentää määräaikaa antaa ilmoitus. Päätökseen ei saa hakea muutosta.

21 c §

Työttömyysvakuutusmaksun määrääminen

Työttömyysvakuutusrahasto määrää työttömyysvakuutusmaksun kalenterivuositain vakuutusvuotta seuraavan lokakuun loppuun mennessä. Jos vakuutusvuodelta määrättävä työttömyysvakuutusmaksu on suurempi kuin peritty ennakko, työttömyysvakuutusrahasto perii työnantajalta työttömyysvakuutusmaksun ja perityn ennakon välisen erotuksen. Jos työttömyysvakuutusmaksu on pienempi kuin peritty ennakko, työttömyysvakuutusrahasto maksaa työnantajalle työttömyysvakuutusmaksun ja perityn ennakon välisen erotuksen.

Työttömyysvakuutusrahasto antaa työttömyysvakuutusmaksusta valituskelpoisen päätöksen, josta käy ilmi vakuutusvuoden palkkasumma ja sen perusteella määrätty työttömyysvakuutusmaksu, vakuutuskaudelta maksettu ennakko sekä 1 momentissa tarkoitettu työnantajalle määrätty tasausmaksu tai työnantajalle maksettava ennakonpalautus. Päätöstä ei tarvitse perustella hallintolaissa säädetyllä tavalla, jos siinä ei poiketa työnantajan ilmoittamasta palkkasummasta.

Jos työttömyysvakuutusmaksu on jäänyt määräämättä, työttömyysvakuutusrahasto määrää puuttuvan työttömyysvakuutusmaksun maksettavaksi. Päätös on tehtävä kolmen vuoden kuluessa vakuutusvuoden päättymistä seuraavan vuoden alusta.

Työttömyysvakuutusrahasto voi määrätä työttömyysvakuutusmaksun ennen yritystoiminnassa tapahtunutta järjestelyä valinneen tilanteen mukaan, jos järjestelyn ilmeisenä tarkoituksena on ollut kiertää työttömyysvakuutusmaksua koskevia säännöksiä. Yritystoiminnassa järjestelyjä tehneen työnantajan on esitettävä selvitys siitä, että järjestelyyn ei ole ryhdytty siinä tarkoituksessa, että yritys vapautuisi työttömyysvakuutusmaksusta. Pyytäessään selvitystä yrityksessä tapahtuneesta järjestelystä työttömyysvakuutusrahaston on ilmoitettava työnantajalle, että selvityksen antamatta jättäminen ei estä maksun määräämistä.

21 d §

Työttömyysvakuutusmaksun määrääminen arvioimalla

Työttömyysvakuutusrahasto voi määrätä työttömyysvakuutusmaksun arvioimalla, jos työnantaja ei ole ilmoittanut palkkasummaa 21 b §:n mukaisesti tai jos työnantajan ilmoittama palkkasumma on liian pieni käytettäessä perusteena työttömyysvakuutusrahaston 22 tai 22 a §:n perusteella saamia ja sen käytössä olevia muita, työnantajan palkanmaksua ja muuta toimintaa koskevia tietoja.

Työttömyysvakuutusrahaston on ilmoitettava työnantajalle arviomaksun määrä ja sen perusteet. Työnantajalle on annettava tilaisuus selvityksen antamiseen ennen arviomaksun määräämistä. Selvityksen antamatta jättäminen ei estä arviomaksun määräämistä.

Työttömyysvakuutusrahasto antaa arviomaksusta valituskelpoisen päätöksen, josta käy ilmi arviomaksun määrä ja sen määräytymisperusteet. Siltä osin kuin päätöksessä poiketaan työnantajan 2 momentin perus-

teella antamasta selvityksestä, päätös on perusteltava hallintolaissa säädetyllä tavalla.

21 e §

Työttömyysvakuutusmaksun korotus

Työttömyysvakuutusrahasto voi määrätä työnantajalle enintään kaksinkertaiseksi korotetun, kohtuullisena pidettävän työttömyysvakuutusmaksun, jos työnantaja on ilmoittanut palkkasumman 21 b §:ssä säädetyn määräajan jälkeen tai jos työnantaja on antanut puutteellisia tai virheellisiä tietoja tai jos työttömyysvakuutusmaksu on määrätty 21 d §:n perusteella.

Työttömyysvakuutusmaksun korotusta määrättäessä otetaan huomioon laiminlyönnin moitittavuus, ilmoituksen myöhästymisaika, puuttuvan maksun määrä, laiminlyöntien toistuvuus ja maksun välttämistarkoitus.

Korotetusta työttömyysvakuutusmaksusta annetaan valituskelpoinen päätös. Korotus määrätään työttömyysvakuutusmaksua koskevan päätöksen yhteydessä.

21 f §

Tasausmaksun ja ennakonpalautuksen korko

Työttömyysvakuutusrahasto perii 21 c §:ssä tarkoitettua tasausmaksusta korkoa ja maksaa mainitussa pykälässä tarkoitettulle ennakonpalautukselle korkoa. Koron suuruus on korkolain (633/1982) 12 §:ssä tarkoitettu kutakin kalenterivuotta edeltävän puolivuotiskauden viitekorko vähennettynä kahdella prosenttiyksiköllä, kuitenkin vähintään 0,5 prosenttia. Siltä osin kuin tasausmaksu ylittää 1 000 euroa, tasausmaksun korko on kuitenkin viitekorko lisättyinä kahdella prosenttiyksiköllä.

Korko lasketaan vakuutusvuotta seuraavan vuoden tammikuun 1 päivästä tasausmaksun eräpäivään tai ennakonpalautuksen palautuskuukautta edeltävän kuukauden loppuun.

Korkoa ei peritä maksukorotuksesta eikä maksamattoman ennakon johdosta perittävästä viivästyskorosta.

21 g §

Pienin perittävä ja palautettava määrä

Jos työnantajalta perittävien palkansaajan ja työnantajan työttömyysvakuutusmaksujen yhteismäärä on enintään 10 euroa, sitä ei peritä.

Jos työttömyysvakuutusmaksua on työttömyysvakuutusrahaston tai työnantajan lasku-
virheen tai muun erehdyksen johdosta taikka muusta syystä peritty vähemmän tai palautettu enemmän kuin mitä olisi pitänyt ja erotus on 1 momentissa säädettyä määrää pienempi, se jätetään perimättä. Perimiseen voidaan kuitenkin ryhtyä, jos saman maksuvelvollisen virheellisiä suorituksia on ollut useita tai perimiseen on muutoin erityistä aihetta.

Pienin palautettava määrä on 10 euroa.

21 h §

Työttömyysvakuutusmaksujen perintään liittyvä tarkastusoikeus

Työttömyysvakuutusrahastolla on oikeus tarkastaa työnantajan asiakirjoista 21 b §:n, 21 c §:n 4 momentin, 22 §:n 1 momentin 3 kohdan, 24 §:n 3 momentin ja 24 c §:n mukaisen tietojenantovelvollisuuden piiriin kuuluvien tietojen oikeellisuus.

Työttömyysvakuutusrahastolla on oikeus saada poliisilta ja muilta viranomaisilta virka-apua edellä tarkoitettujen tietojen saamiseksi.

21 i §

Vastuuvollinen

Maksuvelvolliselta työntajalta tämän lain nojalla kannettavasta työttömyysvakuutusmaksusta ovat kuin omastaan vastuussa:

- 1) avoimen yhtiön yhtiömies;
- 2) kommandiittiyhtiön vastuunalainen yhtiömies;
- 3) kuolinpesän osakas;
- 4) tuloverolain 5 §:ssä tarkoitetun yhteisetuuden osakas osuuttaan vastaavalta osalta.

Osakeyhtiö ja osuuskunta vastaavat niin kuin omasta työttömyysvakuutusmaksustaan ennen osakeyhtiön tai osuuskunnan rekisteröimistä harjoitetusta toiminnasta sen puolesta toimineille määrätystä työttömyysvakuutusmaksusta.

21 j §

Viivästyskorko

Työttömyysvakuutusmaksulle, jota ei ole suoritettu määräaikana, peritään viivästysajalta korkolain 4 §:n 1 momentissa tarkoitetun korkokannan mukainen vuotuinen viivästyskorko.

21 k §

Maksujen ulosottokelpoisuus

Tässä laissa säädetty työttömyysvakuutusmaksu ja työttömyysvakuutusmaksun korotus ovat suoraan ulosottokelpoisia. Niiden perimisestä säädetään verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa (706/2007).

22 §

Työttömyysvakuutusrahaston oikeus tietojen saamiseen

Työttömyysvakuutusrahastolla on salassäilytys- ja tietojensaantioikeuksien rajoittamatta oikeus saada työttömyysvakuutusmaksun määräämistä, perintää ja valvontaa varten:

- 1) väestörekisteriviranomaisilta henkilötunnuksen perusteella yksilöityjen työnantajien nimeä, osoitetta, henkilötunnuksen muuttamista ja kuolemaa koskevat tiedot;
- 2) Eläketurvakeskukselta ja työeläkelaitoksilta työnantajakohtaisesti tiedot maksetuista palkoista ja tiedot yrittäjän eläkelain tai maatalousyrittäjän eläkelain mukaisesti vakuutetuista henkilöistä ja ajanjaksoista, joina henkilöt ovat vakuutettuja mainittujen lakien mukaisesti sekä henkilöille näinä ajanjaksoi-

na maksetuista palkoista sekä palkkaa maksaneiden työnantajien yksilöintitiedot;

3) tarpeelliset tiedot työnantajalta;

4) tarpeelliset tiedot muulta taholta, johon sovelletaan viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettua lakia (621/1999).

Työttömyysvakuutusrahaston tulee hävittää 1 momentin nojalla saamansa tiedot heti, kun ne eivät ole tarpeen 10 §:ssä tarkoitettujen tehtävien suorittamista varten.

2) työnantajan Verohallinnolle verotusta varten ilmoittamat, palkanmaksua koskevat tiedot ja verotarkastuksessa havaitut palkanmaksuun liittyvien työnantajavelvollisuuksien laiminlyöntiä koskevat tiedot.

Työttömyysvakuutusrahaston tulee hävittää 1—3 momentin nojalla saamansa tiedot heti, kun ne eivät ole tarpeen 10 §:ssä tarkoitettujen tehtävien suorittamista varten.

22 b §

Työttömyysvakuutusrahaston oikeus tietojen oma-aloitteiseen luovuttamiseen

Työttömyysvakuutusrahastolla on oikeus sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetään, salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä antaa omasta aloitteestaan palkkasumma- ja työttömyysvakuutusmaksutietoja työttömyysvakuutusmaksuvelvollista työnantajaa koskevine tunnistetietoineen:

1) lakisääteisen tapaturmavakuutuksen toimeenpanosta huolehtivalle vakuutuslaitokselle ja Tapaturmavakuutuslaitosten liitolle niiden laissa säädettyjen tapaturmavakuutusta koskevien tehtävien hoitamiseksi, jos on syytä epäillä, että laissa vakuuttamis- tai maksuvelvolliseksi säädetty työnantaja tai muu maksuvelvollinen ei ole täyttänyt lakiin perustuvaa vakuuttamisvelvollisuuttaan tai lakiin perustuvaa maksuvelvollisuuttaan taikka velvollisuuttaan antaa tapaturmavakuutusmaksun määräämiseksi ja perimiseksi tarvittavia tietoja;

2) Eläketurvakeskukselle ja lakisääteistä vakuutusta toimeenpanevalle eläkelaitokselle sille laissa säädettyjen tehtävien hoitamiseksi, jos on syytä epäillä, että laissa vakuuttamisvelvolliseksi säädetty työnantaja tai muu vakuuttamisvelvollinen ei ole täyttänyt lakiin perustuvaa vakuuttamis- tai maksuvelvollisuuttaan;

3) Verohallinnolle, jos tiedot ovat välttämättömiä sille ennakoperintälaissa säädetyn valvontavelvollisuuden täyttämiseksi silloin, jos on syytä epäillä, että työnantaja ei ole täyttänyt ennakonpidätysvelvollisuuttaan.

Tämän pykälän nojalla saatuja salassa pidettäviä tietoja voidaan antaa edelleen rikos-

22 a §

Työttömyysvakuutusrahaston oikeus tietojen saamiseen Verohallinnolta

Työttömyysvakuutusrahastolla on oikeus saada salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä Verohallinnolta työttömyysvakuutusmaksun määräämistä, perintää ja valvontaa varten tarpeelliset:

1) työnantajien yksilöintitiedot;

2) tiedot työnantajan ilmoittamista työnantajasuorituksista;

3) suorituksensaajittain syntymävuodella yksilöidyt tiedot työnantajan verotusta varten ilmoittamista maksetuista palkoista ja niihin rinnastettavista suorituksista sekä palkansaajalta pidätetyistä veroista ja pakollisista vakuutusmaksuista.

Työttömyysvakuutusrahastolla on salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä oikeus pyynnöstä saada Verohallinnolta yksilöidyistä suorituksensaajista ja työnantajista 1 momentissa tarkoitettuja tietoja vastaavat, käsiteltävänä olevan asian ratkaisemista varten välttämättömät tiedot suorituksensaajittain yksilöityinä.

Työttömyysvakuutusrahastolla on oikeus saada salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä Verohallinnolta työnantajiin kohdistuneita verotarkastuksia koskevat työttömyysvakuutusmaksun määräämistä, perintää ja valvontaa varten tarpeelliset:

1) työnantajan yksilöintitiedot;

ten selvittämistä ja syytteenpanoa varten. Tiedot tulee hävittää heti, kun niitä ei tarvita.

22 c §

Tietojen yhdistäminen

Työttömyysvakuutusrahastolla on oikeus yhdistää ja käsitellä 22 ja 22 a §:ssä tarkoitettuja henkilötietoja 4, 5 ja 6 luvuissa säädetyn työttömyysvakuutusmaksun sekä 8 a luvussa säädetyn omavastuumaksun määräämistä ja perimistä varten. Yhdistettyjä tietoja voidaan säilyttää siihen asti, kunnes työttömyysvakuutusrahaston edellä mainitut tehtävät on suoritettu. Yhdistettyjä tietoja ei saa luovut-
taa edelleen.

22 d §

Tietojen maksuttomuus

Työttömyysvakuutusrahastolla on oikeus saada maksutta tässä luvussa tarkoitettut tiedot. Jos tiedot tarvitaan määrättyssä muodossa ja siitä aiheutuu tietojen luovuttajalle olennaisia lisäkustannuksia, tietojen luovutuksesta aiheutuvat kustannukset on kuitenkin korvattava.

22 e §

Tekninen käyttöyhteys

Työttömyysvakuutusrahastolla on oikeus saada 22 ja 22 a §:ssä sekä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 29 §:n 3 momentissa tarkoitettut tiedot teknisen käyttöyhteyden avulla.

Tässä pykälässä tarkoitettun teknisen käyttöyhteyden avulla saa antaa myös salassa pidettäviä tietoja ilman sen suostumusta, jonka etujen suojaamiseksi salassapitovelvollisuus on säädetty.

Ennen teknisen käyttöyhteyden avaamista tietojen pyytäjän on esitettävä käyttöyhtey-

den avaajalle selvitys siitä, että tietojen suo-
jauksesta huolehditaan asianmukaisesti.

22 f §

Asiakirjojen ja toiminnan julkisuus

Viranomaisten toiminnan julkisuudesta an-
nettua lakia sovelletaan työttömyysvakuutus-
rahaston tämän lain toimeenpanoon liittyvien
asiakirjojen ja toiminnan julkisuuteen siltä
osin kuin mainitun lain 4 §:n 2 momentissa
säädetään.

Tässä laissa säädettyjä tai tämän lain toi-
meenpanoon liittyviä tehtäviä hoidettaessa
saatujen ja laadittujen asiakirjojen ja niihin
sisältyvien tietojen salassapitovelvollisuuden
sekä näiden tehtävien hoidossa saatuja tietoja
koskevaan vaihtovelvollisuuden ja hyväk-
sikäyttökieltoon sovelletaan työttömyysva-
kuutusrahastossa viranomaisten toiminnan
julkisuudesta annetun lain 22—24 ja 35 §:ää
myös silloin, kun kysymys ei ole mainitun
lain 4 §:n 2 momentissa tarkoitettujen julkisen
vallan käyttöön kuuluvaa tehtävää varten
laadituista tai saaduista asiakirjoista ja tie-
doista. Tietojen luovuttamisesta on tällöin
soveltuvin osin voimassa, mitä mainitun lain
7 luvussa säädetään.

Sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan
julkisuudesta annetun lain 24 §:n 1 momentin
20 kohdassa säädetään, salassa pidettäviä
ovat myös sellaiset tämän lain toimeenpa-
noon liittyvät asiakirjat ja tiedot, jotka kos-
kevat työnantajan taloudellista asemaa.

8 b luku

Muutoksenhaku ja oikaisu

24 f §

*Oikaisuvaatimus työttömyysvakuutusrahas-
tolle*

Työttömyysvakuutusrahaston päätökseen
työttömyysvakuutusmaksun määrästä saa
vaatia oikaisua työttömyysvakuutusrahastolta
siten kuin hallintolaissa säädetään. Hallinto-
lain 49 c §:ssä säädetystä poiketen oi-
kaisuvaatimus on kuitenkin tehtävä viiden

vuoden kuluessa sitä seuranneen kalenterivuoden alusta, jona päätös on tehty.

24 g §

Muutoksenhakuoikeus

Työttömyysvakuutusrahaston 21 a, 21 d, 24 c, ja 24 f §:n perusteella antamaan päätökseen tyytymätön saa hakea siihen muutosta valittamalla työttömyysturvan muutoksenhakulautakuntaan, ja työttömyysturvan muutoksenhakulautakunnan päätökseen tyytymätön saa hakea siihen muutosta valittamalla vakuutusoikeyteen. Vakuutusoikeyden päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla. Työttömyysvakuutusrahaston päätöstä on muutoksenhausta huolimatta noudatettava.

Muutoksenhaussa työttömyysvakuutusrahaston antamaan päätökseen noudatetaan soveltuvin osin, mitä työttömyysturvalain 12 luvun 1 §:n 2 momentissa sekä 4, 5 ja 7 §:ssä säädetään. Lisäksi muutoksenhaussa työttömyysvakuutusrahaston 24 c §:n perustella antamaan päätökseen noudatetaan mitä työttömyysturvalain 12 luvun 8 §:ssä on säädetty.

24 h §

Palkansaajan perustevalitus

Palkansaaja saa tehdä maksuunpanoa koskevan perustevalituksen, jos hän katsoo, että työnantajan 20 §:n perusteella tekemä palkansaajan työttömyysvakuutusmaksun pidätys on ollut lain vastainen. Perustevalitus on tehtävä kirjallisesti ja se on toimitettava työttömyysturvan muutoksenhakulautakunnalle kahden vuoden kuluessa sitä seuraavan vuoden alusta lukien, jona maksun pidätys on toimitettu.

24 i §

Työttömyysvakuutusrahaston oikeus oikaista työttömyysvakuutusmaksua

Jos työnantajalta on peritty liikaa työttömyysvakuutusmaksua, tasausmaksun korkoa, palautuskorkoa tai maksun korotusta, työt-

tömyysvakuutusrahasto voi oikaista työttömyysvakuutusmaksua työnantajan hyväksi.

Työttömyysvakuutusrahasto voi oikaista työttömyysvakuutusmaksua, maksun korotusta, tasausmaksun korkoa ja palautuskorkoa työnantajan vahingoksi, jos virhe johtuu työttömyysvakuutusrahaston kirjoitusvirheestä, laskuvirheestä tai muusta niihin verrattavasta erehdyksestä. Työttömyysvakuutusrahasto voi oikaista työttömyysvakuutusmaksua työnantajaa kuultuaan myös silloin, jos työnantaja ei ole antanut palkkasummailmoitusta, palkkasummailmoitus tai muu työnantajan antama tieto on puutteellinen tai virheellinen taikka työnantaja on muuten laiminlyönyt ilmoittamisvelvollisuutensa.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettu työttömyysvakuutusmaksun oikaisu voidaan tehdä kolmen vuoden kuluessa vakuutusvuoden päättymistä seuraavan vuoden alusta.

Työttömyysvakuutusmaksua ei voida oikaista, jos asia on valitukseen annettulla päätöksellä ratkaistu.

9 luku

Erinäisiä säännöksiä

26 §

Maksujen vanhentuminen

Työnantajan ja palkansaajan oikeus saada takaisin aiheettomasti suoritettu työttömyysvakuutusmaksu tai sen ennako vanhentuu viiden vuoden kuluttua työttömyysvakuutusmaksun maksupäivästä tai työntekijän työttömyysvakuutusmaksun pidätyspäivästä, jollei vanhentumista ole sitä ennen katkaistu. Vanhentuminen katkeaa siten kuin velan vanhentumisesta annetun lain (728/2003) 10 ja 11 §:ssä säädetään. Vanhentumisajan katkaisemisesta alkaa kulua uusi viiden vuoden vanhentumisaika.

Lisäpäivien omavastuumaksun määrästä ei voi antaa päätöstä sen jälkeen, kun viisi vuotta on kulunut omavastuumaksun perimiselle 24 b §:n 1 tai 2 momentissa säädetystä ajankohdasta.

Ostavastuumaksun palautusta on haettava viiden vuoden kuluessa siitä, kun hakemus olisi voitu lain 24 b §:n 2 momentin mukaan aikaisintaan tehdä. Hakemuksen vireilletulo keskeyttää määräajan kulumisen. Palautettava omavastuumaksua koskeva saatava vanhentuu viiden vuoden kuluttua päätöksen antamisesta, jollei vanhentumista ole sitä ennen katkaistu. Vanhentuminen katkeaa siten kuin velan vanhentumisesta annettu lain 10 ja 11 §:ssä säädetään. Vanhentumisen katkaisesta alkaa kulua uusi viiden vuoden vanhentumisaika.

26 a §

Työttömyysvakuutusrekisteri

Työttömyysvakuutusrahasto pitää sille tässä laissa säädettyjen työttömyysvakuutusmaksuja koskevien asioiden hoitoa varten työttömyysvakuutusrekisteriä. Jollei tässä laissa toisin säädetä, rekisteriin talletettujen henkilötietojen salassapitooon ja luovuttamiseen sovelletaan viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettua lakia sekä muuhun henkilötietojen käsittelyyn henkilötietolakia.

26 b §

Viittaus rikoslakiin

Rangaistus työttömyysvakuutusmaksun lainvastaisesta välttämisestä ja sen yrittämisestä säädetään rikoslain (39/1889) 29 luvun 1—3 §:ssä.

26 d §

Asiakirjojen säilyttäminen

Työttömyysvakuutusrahaston on säilytettävä tämän lain mukaisten etuuksien rahoituksen järjestämiseen, työttömyysvakuutusmaksuihin ja omavastuumaksuihin liittyvät asiakirjat siten kuin arkistolaisissa (831/1994) säädetään. Jos arkistolaitos ei ole määrännyt säilytettäväksi edellä tarkoitettuja asiakirjoja

pysyvästi, työttömyysvakuutusrahaston on säilytettävä:

1) työttömyysvakuutusmaksujen määräämisen kannalta tarpeelliset asiakirjat 10 vuotta vakuutusvuotta seuraavan vuoden alusta lukien;

2) omavastuumaksun määräämisen kannalta tarpeelliset asiakirjat sen vuoden loppuun, jona 24 §:ssä tarkoitettu henkilö täyttää 75 vuotta;

3) työttömyysvakuutusmaksujen ja omavastuumaksujen perinnän kannalta tarpeelliset asiakirjat perinnän päättymiseen ja viisi sen jälkeistä kalenterivuotta;

4) valitusasiaa koskevat asiakirjat 10 vuotta, jollei niitä ole 1—3 kohdan mukaan säilytettävä tätä pidempää aikaa;

5) työttömyysvakuutusrekisteriin merkityt, henkilötietoja koskevat tiedot 5 vuotta, jollei niitä 1—4 kohdasta johtuen ole säilytettävä tätä pidempää aikaa.

Työttömyysvakuutusrahaston tulee hävittää asiakirjat ja työttömyysvakuutusrekisteriin merkityt henkilötiedot 1 momentissa säädetyn säilytysajan kuluttua.

26 e §

Työttömyysvakuutusrahaston päätöksen antaminen tiedoksi

Työttömyysvakuutusrahaston päätös annetaan tiedoksi maksuvelvolliselle työnantajalle siten kuin hallintolain 59 §:ssä säädetään. Tiedoksianto on kuitenkin toimitettava työnantajan lailliselle edustajalle tai valtuutetulle, jos työnantajan puolesta työttömyysvakuutusmaksuasioita hoitava edustaja tai valtuutettu on ilmoitettu asianhoitajaksi työttömyysvakuutusrahaston asiakasrekisteriin.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20. Lakia sovelletaan ensimmäisen kerran vuoden 2013 työttömyysvakuutusmaksujen määräämiseen ja perimiseen.

Vuoden 2012 tai sitä aikaisempien vuosien työttömyysvakuutusmaksuihin sovelletaan ennen tämän lain voimaantuloa voimassa olleita säännöksiä.

Tätä lakia sovelletaan kuitenkin vakuutuslaitosten ennen tämän lain voimaantuloa perimien työttömyysvakuutusmaksujen perintään ja oikaisuihin, jotka tulevat vakuutuslaitoksissa vireille 1 päivänä tammikuuta 2016 tai tämän jälkeen. Lisäksi lakia sovelletaan Valtiokonttorin ennen tämän lain voimaantuloa perimien työttömyysvakuutusmaksujen perintään ja oikaisuihin, jotka tulevat Valtiokonttorissa vireille 1 päivänä helmikuuta 2013 tai tämän jälkeen. Työttömyysvakuu-

tusrahostolla on oikeus saada maksun oikaisuun tarvittavat tiedot vakuutuslaitoksilta ja Valtiokonttorilta.

Tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunta käsittelee ennen 1 päivänä tammikuuta 2013 tehtyihin työttömyysvakuutusmaksujen maksuunpanoihin liittyvät valitusasiat.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Helsingissä 10 päivänä toukokuuta 2012

**Pääministerin sijainen
Valtiovarainministeri**

JUTTA URPILAINEN

Sosiaali- ja terveysministeri *Paula Risikko*

Laki**työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain (555/1998) 10 §:n 1 momentin 2 kohta, 11, 12, 15, 21, 22, 22 a—22 f, 25, 26, 26 a ja 26 b §,

sellaisina kuin ne ovat, 10 §:n 1 momentin 2 kohta laissa 1136/2011, 11 § laissa 910/2008, 12 ja 15 § osaksi laeissa 1301/2002, 637/2004, 1332/2004 ja 1282/2007, 21 ja 25 § laissa 1352/2007, 22 § laeissa 1301/2002 ja 1375/2003, 22 a § laeissa 363/2006 ja 910/2008, 22 b §, 22 d-22 f, 26 a ja 26 b § laissa 363/2006, 22 c § laeissa 363/2006 ja 278/2009 sekä 26 § laissa 1375/2003, sekä

lisätään lakiin uusi 11 a §, 18 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 1332/2011, uusi 7 momentti, 20 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 1181/2007, uusi 2—4 momentti sekä lakiin uusi 21 a—21 k §, 8 b luku sekä 26 d ja 26 e § seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

10 §

10 §

*Työttömyysvakuutusrahaston tehtävät**Työttömyysvakuutusrahaston tehtävät*

Työttömyysvakuutusrahaston tehtävänä on:

Työttömyysvakuutusrahaston tehtävänä on:

2) ohjata, kehittää ja valvoa työttömyysvakuutusmaksujen perintämenettelyn toimeenpanoa;

2) määrätä ja periä 2 §:ssä tarkoitetut työttömyysvakuutusmaksut ja valvoa tässä laissa säädettyjen työttömyysvakuutusmaksuihin liittyvien velvoitteiden täyttämistä;

11 §

11 §

*Työttömyysvakuutusrahaston valvonta**Työttömyysvakuutusrahaston valvonta*

Työttömyysvakuutusrahaston taloudellinen valvonta ja 8 a luvussa tarkoitetun omavastuumaksun toimeenpanon valvonta kuuluvat Finanssivalvonnalle. Muilta osin työttömyysvakuutusrahastolle tässä laissa säädettyjen velvollisuuksien täyttämistä valvoo sosiaali- ja terveysministeriö.

Työttömyysvakuutusrahastoa valvoo Finanssivalvonta.

11 a §

Sosiaali- ja terveysministeriön oikeus saada tietoja ja tarkastaa toimintaa

Sosiaali- ja terveysministeriöllä on oikeus salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä saada kohtuullisessa ajassa maksutta kirjallinen selvitys työttömyysvakuutusrahaston toiminnasta. Työttömyysvakuutusrahaston on toimittava vuosittain kahden kuukauden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamisesta sosiaali- ja terveysministeriölle kertomus toiminnastaan ja tilastaan sekä selvitys työttömyysvakuutusmaksujen määräämisessä ja perinnässä esiin tulleista seikoista ja toimenpiteistä, joihin havaintojen johdosta on ryhdytty.

12 §

Työnantajan vakuutusmaksuvelvollisuus

Työnantaja, joka tapaturmavakuutuslain (608/1948) mukaan on velvollinen vakuuttamaan työntekijänsä, on velvollinen maksamaan työnantajan työttömyysvakuutusmaksun. Maksu peritään lakisääteisen tapaturmavakuutuksen vakuutusmaksun yhteydessä siten kuin 7 luvussa säädetään.

Velvollisuus työttömyysvakuutusmaksun maksamiseen on soveltuvin osin valtion liikelaitoksella, johon sovelletaan valtion liikelaitoksista annettua lakia (627/1987).

Sen estämättä, mitä edellä 1 ja 2 momentissa säädetään, työnantaja ei ole velvollinen maksamaan työttömyysvakuutusmaksua seuraavien henkilöiden osalta:

1) työntekijä, joka palvelee meriliikenteessä käytettävien alusten kilpailukyvyn parantamisesta annetun lain (1277/2007) mukaiseen kauppa-alusluetteloon merkityssä suomalaisessa aluksessa ja joka ei asu Suomessa;

2) työntekijä, joka työttömyysturvalain 3 luvun 1 §:n 1 momentin perusteella ei ole oikeutettu työttömyysturvaetuuksiin tai joka 65 vuotta täytettyään on oikeutettu työttömyysturvalain 3 luvun 1 §:n 2 momentin perusteella työttömyysturvaetuuksiin;

3) kommandiittiyhtiön vastuunalainen yh-

12 §

Työnantajan vakuutusmaksuvelvollisuus

Työnantaja, joka on tapaturmavakuutuslain (608/1948) mukaan velvollinen vakuuttamaan työntekijänsä, on velvollinen maksamaan työnantajan työttömyysvakuutusmaksun.

Velvollisuus työttömyysvakuutusmaksun maksamiseen on myös valtion liikelaitoksella, johon sovelletaan valtion liikelaitoksista annettua lakia (1062/2010).

Sen estämättä, mitä 1 ja 2 momentissa säädetään, työnantaja ei ole velvollinen maksamaan työttömyysvakuutusmaksua seuraavien henkilöiden osalta:

1) työntekijä, joka palvelee meriliikenteessä käytettävien alusten kilpailukyvyn parantamisesta annetun lain (1277/2007) mukaiseen kauppa-alusluetteloon merkityssä suomalaisessa aluksessa ja joka ei asu Suomessa;

2) työntekijä, joka työttömyysturvalain 3 luvun 1 §:n 1 momentin perusteella ei ole oikeutettu työttömyysturvaetuuksiin tai joka 65 vuotta täytettyään on oikeutettu työttömyysturvalain 3 luvun 1 §:n 2 momentin perusteella työttömyysturvaetuuksiin;

tiömies;

4) avoimen yhtiön yhtiömies;

5) *työntekijä, jonka osalta lakisääteisessä tapaturmavakuutuksessa sovellettava vakuutusmaksujärjestelmä ei perustu työnantajan maksamaan palkkasummaan (kiinteämaksui-*

set); 6) työntekijä, joka päätointaan varten on yrittäjien eläkelain (468/1969) tai maatalousyrittäjien eläkelain (467/1969) mukaisesti velvollinen ottamaan sanottujen lakien mukaisen vakuutuksen.

3) kommandiittiyhtiön vastuunalainen yhtiömies;

4) avoimen yhtiön yhtiömies;

5) työntekijä, joka päätointaan varten on yrittäjien eläkelain (1272/2006) tai maatalousyrittäjien eläkelain (1280/2006) mukaisesti velvollinen ottamaan mainitun lain mukaisen vakuutuksen;

6) *perhehoitajalaissa (312/1992) tarkoitettu perhehoitaja.*

15 §

Palkansaajan vakuutusmaksuvelvollisuus

Työ- tai virkasuhteessa tai muussa palvelussuhteessa olevat henkilöt, joita koskee työnantajan järjestämä pakollinen tai valtion virkamiesten tapaturmakorvauksesta annetun lain (449/1990) nojalla määräytyvä tapaturmavakuutuslaissa tarkoitettu tapaturmasuoja, ovat velvolliset suorittamaan palkansaajan työttömyysvakuutusmaksun.

Sen estämättä, mitä edellä 1 momentissa säädetään, maksuvelvollisia eivät ole seuraavat henkilöt:

1) työntekijä, joka palvelee meriliikenteessä käytettävien alusten kilpailukyvyn parantamisesta annetun lain mukaiseen kauppaalueluetteloon merkityssä suomalaisessa aluksessa ja joka ei asu Suomessa;

2) joka työttömyysturvalain 3 luvun 1 §:n 1 momentin perusteella ei ole oikeutettu työttömyysturvaetuuksiin tai joka 65 vuotta täytettyään on oikeutettu työttömyysturvalain 3 luvun 1 §:n 2 momentin perusteella työttömyysturvaetuuksiin;

3) kommandiittiyhtiön vastuunalainen yhtiömies;

4) avoimen yhtiön yhtiömies;

5) perhehoitajalaissa (312/1992) tarkoitettu perhehoitaja;

6) *työntekijä, jonka osalta lakisääteisessä tapaturmavakuutuksessa sovellettava vakuutusmaksujärjestelmä ei perustu työnantajan maksamaan palkkasummaan (kiinteämaksui-*

set); ja 7) työntekijä, joka päätointaan varten on yrittäjien eläkelain tai maatalousyrittäjien

15 §

Palkansaajan vakuutusmaksuvelvollisuus

Työ- tai virkasuhteessa tai muussa palvelussuhteessa olevat henkilöt, joita koskee työnantajan järjestämä pakollinen tai valtion virkamiesten tapaturmakorvauksesta annetun lain (449/1990) nojalla määräytyvä tapaturmavakuutuslaissa tarkoitettu tapaturmasuoja, ovat velvolliset suorittamaan palkansaajan työttömyysvakuutusmaksun.

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, maksuvelvollisia eivät ole seuraavat henkilöt:

1) työntekijä, joka palvelee meriliikenteessä käytettävien alusten kilpailukyvyn parantamisesta annetun lain mukaiseen kauppaalueluetteloon merkityssä suomalaisessa aluksessa ja joka ei asu Suomessa;

2) joka työttömyysturvalain 3 luvun 1 §:n 1 momentin perusteella ei ole oikeutettu työttömyysturvaetuuksiin tai joka 65 vuotta täytettyään on oikeutettu työttömyysturvalain 3 luvun 1 §:n 2 momentin perusteella työttömyysturvaetuuksiin;

3) kommandiittiyhtiön vastuunalainen yhtiömies;

4) avoimen yhtiön yhtiömies;

5) työntekijä, joka päätointaan varten on yrittäjien eläkelain (1272/2006) tai maatalousyrittäjien eläkelain (1280/2006) mukaisesti velvollinen ottamaan mainitun lain mukaisen vakuutuksen;

6) *perhehoitajalaissa tarkoitettu perhehoitaja.*

eläkelain mukaisesti velvollinen ottamaan sannottujen lakien mukaisen vakuutuksen.

18 §

Työttömyysvakuutusmaksujen määrä

Työttömyysvakuutusrahaston tulee toimittaa arvio seuraavan vuoden ansioturvameinoista, valtion rahoitusosuuden määrästä sekä seuraavan vuoden maksuprosenteista sosiaali- ja terveysministeriölle viimeistään kunkin vuoden toukokuun 15 päivä.

20 §

Palkansaajan työttömyysvakuutusmaksun maksamismenettely

Jos palkansaajan työttömyysvakuutusmaksu on ilmeisen virheen vuoksi jäänyt palkanmaksun yhteydessä pidättämättä, työnantaja voi pidättää edellisen palkanmaksun yhteydessä pidättämättä jääneen maksun enintään kahden seuraavan palkanmaksun yhteydessä.

Jos työntekijälle ei palkanmaksun yhteydessä ole maksettu palkansaajan työttömyysvakuutusmaksun pidättämiseen riittävää rahapalkkaa, työnantaja voi pidättää palkansaajan työttömyysvakuutusmaksun kahden vuoden kuluessa seuraavien palkanmaksujen yhteydessä.

Työnantajan on palkansaajan vaatimukselta palautettava palkansaajalle aiheettomasti pidättämänsä palkansaajan työttömyysvakuutusmaksu tai lain mukaisen palkansaajan työttömyysvakuutusmaksun ylittävä osa. Vaatimus työttömyysvakuutusmaksun palauttamisesta on tehtävä kahden vuoden kuluessa siitä, kun työnantaja on pidättänyt aiheettomasti työttömyysvakuutusmaksua.

21 §

Maksujen perintä ja tilitys

Tapaturmavakuutuslain 29 §:ssä tarkoitetut vakuutuslaitokset perivät työnantajalta työnantajan työttömyysvakuutusmaksun ja pal-

21 §

Maksujen perintä

Työttömyysvakuutusrahasto määrää ja perii työnantajalta työnantajan työttömyysvakuutusmaksun ja palkansaajan työttömyys-

kansaaajan työttömyysvakuutusmaksun 19 a §:n 1 momentin mukaisen palkkasumman perusteella. Työnantaja vastaa vakuutuslaitokselle myös palkansaajan työttömyysvakuutusmaksun suorittamisesta.

Vakuutuslaitoksella on oikeus kantaa työttömyysvakuutusmaksun ennakkoa vuoden alussa tai sen aikana alkavasta vakuutuksesta. Lopullinen vakuutusmaksu määrätään kalenterivuosittain. Jos tapaturmavakuutuslain mukainen vakuutus päättyy kesken kalenterivuoden, vakuutuslaitos määrää kyseisen vuoden vakuutusmaksun. Jos työnantaja on tehnyt 22 d §:n 2 momentin mukaisen ilmoituksen, vakuutuslaitoksen on pyydettävä työttömyysvakuutusrahastolta ilmoitus työnantajan työttömyysvakuutusmaksun tasosta. Työttömyysvakuutusrahasto ilmoittaa tällöin työttömyysvakuutusmaksujen tasot pyynnön esittäneelle vakuutuslaitokselle ja tarvittaessa muille vakuutuslaitoksille, joissa työnantajan tapaturmavakuutuslain mukaiset vakuutukset ovat. Vakuutuslaitos voi muulloinkin pyytää työttömyysvakuutusrahastolta ilmoituksen työnantajan työttömyysvakuutusmaksun tasosta, jos se on tarpeellista maksujen perimiseksi lain mukaisina.

Työttömyysvakuutusmaksuina kertyneet varat viivästyskorkeineen suoritetaan työttömyysvakuutusrahastolle. Varojen tilittämistä sekä vakuutuslaitokselle aiheutuvien maksuunpano-, perimis- ja tilityskulujen korvaamisperusteista määrätään sosiaali- ja terveysministeriön vahvistamassa työttömyysvakuutusrahaston ja Tapaturmavakuutuslaitosten liiton välisessä sopimuksessa.

Valtiokonttori perii valtion palveluksessa olevan henkilöstön palkansaajan työttömyysvakuutusmaksut ja valtion liikelaitoksilta työnantajan työttömyysvakuutusmaksut määrämällään tavalla ja välittää kertyneet varat edelleen työttömyysvakuutusrahastolle siten kuin sosiaali- ja terveysministeriön vahvistamassa Valtiokonttorin ja työttömyysvakuutusrahaston välisessä sopimuksessa määrätään.

Työttömyysvakuutusrahasto voi luopua työttömyysvakuutusmaksun perimisestä, jos perittävä määrä on vähäinen.

vakuutusmaksun 19 a § 1 momentin mukaisen palkkasumman perusteella. Työnantaja vastaa myös palkansaajan työttömyysvakuutusmaksun suorittamisesta *työttömyysvakuutusrahastolle.*

21 a §

Ennakon määrääminen ja muuttaminen

Työttömyysvakuutusrahastolla on oikeus määrätä työttömyysvakuutusmaksun ennakko vakuutusvuoden aikana työnantajaa kuulematta siten, että ennakko perustuu työnantajan kuluvan ja edellisten vuosien työttömyysvakuutusmaksujen perusteena oleviin palkkasummiin, 22 ja 22 a §:n nojalla saatuihin palkkatietoihin, yleiseen palkkakehitykseen ja työnantajan ilmoittamiin tietoihin. Ennakon on vastattava mahdollisimman tarkoin maksuvelvollisen työnantajan ja palkansaajan 18 §:ssä säädettyä maksuvelvollisuuden lopullista määrää.

Työttömyysvakuutusrahasto voi muuttaa määrättyä ennakkoa omasta aloitteestaan työnantajaa kuulematta tai työnantajan vaatimuksesta. Työnantajan on haettava ennakon alentamista ennen vakuutusvuoden loppua. Liikaa maksettu ennakko on viipymättä palautettava.

Työttömyysvakuutusrahasto poistaa aiheettoman ennakon joko omasta aloitteestaan työnantajaa kuulematta tai työnantajan vaatimuksesta viimeistään ennen lopullisen työttömyysvakuutusmaksun määräämistä.

Ennakosta annetaan päätös, josta käy ilmi perittävä ennakko ja sen määräytymisperusteet. Ennakkoa koskevasta päätöksestä ei saa valittaa. Siltä osin kuin työnantajan vaatimusta ennakon muuttamisesta tai poistamisesta ei ole hyväksytty, työnantajalle annetaan hallintolaissa (434/2003) edellytetyllä tavalla perusteltu valituskelpoinen päätös.

Ennakon maksamisen eräpäivistä säädetään valtioneuvoston asetuksella.

21 b §

Työnantajan velvollisuus ilmoittaa palkkasumma

Työnantajan on ilmoitettava työttömyysvakuutusrahastolle vakuutusvuonna maksamistaan palkoista vakuutusvuotta seuraavan kalenterivuoden tammikuun loppuun mennessä. Ilmoitusta ei tarvitse antaa, jos työnantaja ei ole maksanut vakuutusvuonna palkkoja eikä ennakkoa ole määrätty.

Työnantajalla on velvollisuus antaa 1 momentissa tarkoitettu ilmoitus myös työttömyysvakuutusrahaston vaatimuksesta.

Työttömyysvakuutusrahasto voi perustelusta syystä työnantajan pyynnöstä pidentää määräaikaa antaa ilmoitus. Päätökseen ei saa hakea muutosta.

21 c §

Työttömyysvakuutusmaksun määrääminen

Työttömyysvakuutusrahasto määrää työttömyysvakuutusmaksun kalenterivuositain vakuutusvuotta seuraavan lokakuun loppuun mennessä. Jos vakuutusvuodelta määrättävä työttömyysvakuutusmaksu on suurempi kuin peritty ennakko, työttömyysvakuutusrahasto perii työnantajalta työttömyysvakuutusmaksun ja perityn ennakon välisen erotuksen. Jos työttömyysvakuutusmaksu on pienempi kuin peritty ennakko, työttömyysvakuutusrahasto maksaa työnantajalle työttömyysvakuutusmaksun ja perityn ennakon välisen erotuksen.

Työttömyysvakuutusrahasto antaa työttömyysvakuutusmaksusta valituskelpoisen päätöksen, josta käy ilmi vakuutusvuoden palkkasumma ja sen perusteella määräytyvä työttömyysvakuutusmaksu, vakuutuskaudelta maksettu ennakko sekä 1 momentissa tarkoitettu työnantajalle määrätty tasausmaksu tai työnantajan maksettava ennakonpalautus. Päätöstä ei tarvitse perustella hallintolaissa säädetyllä tavalla, jos siinä ei poiketa työnantajan ilmoittamasta palkkasummasta.

Jos työttömyysvakuutusmaksu on jäänyt määräämättä, työttömyysvakuutusrahasto määrää puuttuvan työttömyysvakuutusmaksun maksettavaksi. Päätös on tehtävä kolmen vuoden kuluessa vakuutusvuoden päättymistä seuraavan vuoden alusta.

Työttömyysvakuutusrahasto voi määrätä työttömyysvakuutusmaksun ennen yritystoiminnassa tapahtunutta järjestelyä valinneen tilanteen mukaan, jos järjestelyn ilmeisenä tarkoituksena on ollut kiertää työttömyysvakuutusmaksua koskevia säännöksiä. Yritystoiminnassa järjestelyjä tehneen työnantajan on esitettävä selvitys siitä, että järjestelyyn ei ole ryhdytty siinä tarkoituksessa, että yritys vapautuisi työttömyysvakuutusmaksusta. Pyytäessään selvitystä yrityksessä tapahtuneesta

järjestelystä työttömyysvakuutusrahaston on ilmoitettava työnantajalle, että selvityksen antamatta jättäminen ei estä maksun määräämistä.

21 d §

Työttömyysvakuutusmaksun määrääminen arvioimalla

Työttömyysvakuutusrahasto voi määrätä työttömyysvakuutusmaksun arvioimalla, jos työnantaja ei ole ilmoittanut palkkasummaa 21 b §:n mukaisesti tai jos työnantajan ilmoittama palkkasumma on liian pieni käytettäessä perusteena työttömyysvakuutusrahaston 22 tai 22 a §:n perusteella saamia ja sen käytössä olevia muita, työnantajan palkanmaksua ja muuta toimintaa koskevia tietoja.

Työttömyysvakuutusrahaston on ilmoitettava työnantajalle arviomaksun määrä ja sen perusteet. Työnantajalle on annettava tilaisuus selvityksen antamiseen ennen arviomaksun määräämistä. Selvityksen antamatta jättäminen ei estä arviomaksun määräämistä.

Työttömyysvakuutusrahasto antaa arviomaksusta valituskelpoisen päätöksen, josta käy ilmi arviomaksun määrä ja sen määräämisperusteet. Siltä osin kuin päätöksessä poiketaan työnantajan 2 momentin perusteella antamasta selvityksestä, päätös on perusteltava hallintolaissa säädetyllä tavalla.

21 e §

Työttömyysvakuutusmaksun korotus

Työttömyysvakuutusrahasto voi määrätä työnantajalle enintään kaksinkertaiseksi korotetun, kohtuullisena pidettävän työttömyysvakuutusmaksun, jos työnantaja on ilmoittanut palkkasumman 21 b §:ssä säädetyin määräjän jälkeen tai jos työnantaja on antanut puutteellisia tai virheellisiä tietoja tai jos työttömyysvakuutusmaksu on määrätty 21 d §:n perusteella.

Työttömyysvakuutusmaksun korotusta määrättäessä otetaan huomioon laiminlyönnin moitittavuus, ilmoituksen myöhästymisaika, puuttuvan maksun määrä, laiminlyöntien toistuvuus ja maksun välttämistarkoitus.

Korotetusta työttömyysvakuutusmaksusta

annetaan valituskelpoinen päätös. Korotus määrätään työttömyysvakuutusmaksua koskevan päätöksen yhteydessä..

21 f §

Tasausmaksun ja ennakonpalautuksen korko

Työttömyysvakuutusrahasto perii 21 c §:ssä tarkoitettua tasausmaksusta korkoa ja maksaa mainitussa pykälässä tarkoitettulle ennakonpalautukselle korkoa. Koron suuruus on korkolain (633/1982) 12 §:ssä tarkoitettu kutakin kalenterivuotta edeltävän puolivuotiskauden viitekorko vähennettynä kahdella prosenttiyksiköllä, kuitenkin vähintään 0,5 prosenttia. Siltä osin kuin tasausmaksu ylittää 1 000 euroa, tasausmaksun korko on kuitenkin viitekorko lisättynä kahdella prosenttiyksiköllä.

Korko lasketaan vakuutusvuotta seuraavan vuoden tammikuun 1 päivästä tasausmaksun eräpäivään tai ennakonpalautuksen palautuskuukautta edeltävän kuukauden loppuun.

Korkoa ei peritä maksunkorotuksesta eikä maksamattoman ennakon johdosta perittävästä viivästyskorosta.

21 g §

Pienin perittävä ja palautettava määrä

Jos työnantajalta perittävien palkansaajan ja työnantajan työttömyysvakuutusmaksujen yhteismäärä on enintään 10 euroa, sitä ei peritä.

Jos työttömyysvakuutusmaksua on työttömyysvakuutusrahaston tai työnantajan laskuvirheen tai muun erehdyksen johdosta taikka muusta syystä peritty vähemmän tai palautettu enemmän kuin mitä olisi pitänyt ja erotus on 1 momentissa säädettyä määrää pienempi, se jätetään perimättä. Perimiseen voidaan kuitenkin ryhtyä, jos saman maksuvelvollisen virheellisiä suorituksia on ollut useita tai perimiseen on muutoin erityistä syytä.

Pienin palautettava määrä on 10 euroa.

21 h §

*Työttömyysvakuutusmaksujen perintään liit-
tyvä tarkastusoikeus*

Työttömyysvakuutusrahastolla on oikeus tarkastaa työnantajan asiakirjoista 21 b §:n, 21 c §:n 4 momentin, 22 §:n 1 momentin 3 kohdan, 24 §:n 3 momentin ja 24 c §:n mukaisen tietojenantovelvollisuuden piiriin kuuluvien tietojen oikeellisuus.

Työttömyysvakuutusrahastolla on oikeus saada poliisilta ja muilta viranomaisilta virka apua edellä tarkoitettujen tietojen saamiseksi.

21 i §

Vastuuvollinen

Maksuvelvolliselta työntajalta tämän lain nojalla kannettavasta työttömyysvakuutusmaksusta ovat kuin omastaan vastuussa:

- 1) avoimen yhtiön yhtiömies;*
- 2) kommandiittiyhtiön vastuunalainen yhtiömies;*
- 3) kuolinpesän osakas;*
- 4) tuloverolain 5 §:ssä tarkoitetun yhteisetuuden osakas osuuttaan vastaavalta osalta.*

Osakeyhtiö ja osuuskunta vastaavat niin kuin omasta työttömyysvakuutusmaksustaan ennen osakeyhtiön tai osuuskunnan rekisteröimistä harjoitetusta toiminnasta sen puolesta toimineille määrätystä työttömyysvakuutusmaksusta.

21 j §

Viivästyskorko

Työttömyysvakuutusmaksulle, jota ei ole suoritettu määräaikana, peritään viivästysajalta korkolain 4 §:n 1 momentissa tarkoitetun korkokannan mukainen vuotuinen viivästyskorko.

21 k §

Maksujen ulosottokelpoisuus

Tässä laissa säädetty työttömyysvakuutusmaksu ja työttömyysvakuutusmaksun korotus ovat suoraan ulosottokelpoisia. Niiden perimisestä säädetään verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa (706/2007).

22 §

Maksuvelvollisuuden laiminlyönti

Työnantaja, joka on laiminlyönyt tapaturmavakuutuslaissa säädetyn vakuuttamisvelvollisuutensa, on velvollinen suorittamaan työttömyysvakuutusmaksun mainitun lain 36 §:n nojalla maksuunpannun vakuutusmaksun lisämaksuna. Lisämaksun maksuunpanossa noudatetaan sanotun lainkohdan säännöksiä. Jos työnantaja on antanut virheellisiä tietoja tai laiminlyönyt vakuutusmaksun määräämistä varten tarpeellisten tietojen antamisen, noudatetaan vastaavasti tapaturmavakuutuslain 37 §:n säännöksiä.

Työttömyysvakuutusmaksulle, jota ei ole suoritettu määräaikana, peritään viivästysajalta korkolain (633/1982) 4 §:n 1 momentissa tarkoitettun korkokannan mukainen vuotuinen viivästyskorko. Työttömyysvakuutusmaksu ja viivästyskorko saadaan ulosottaa ilman tuomiota tai päätöstä siten kuin verojen ja maksujen perimisestä ulosottoon annettussa laissa (367/1961) säädetään.

22 a §

Ministeriön oikeus saada tietoja ja tarkastaa toimintaa

Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriöllä on oikeus salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä saada

22 §

Työttömyysvakuutusrahaston oikeus tietojen saamiseen

Työttömyysvakuutusrahastolla on salassapitosäännösten ja muiden tietojensaantioikeuksien rajoittamatta oikeus saada työttömyysvakuutusmaksun määräämistä, perintää ja valvontaa varten:

1) väestörekisteriviranomaisilta henkilötunnuksen perusteella yksilöityjen työnantajien nimeä, osoitetta, henkilötunnuksen muuttamista ja kuolemaa koskevat tiedot;

2) Eläketurvakeskukselta ja työeläkelaitoksilta työnantajakohtaisesti tiedot maksetuista palkoista ja tiedot yrittäjän eläkelain tai maatalousyrittäjän eläkelain mukaisesti vakuutetuista henkilöistä ja ajanjaksoista, joihin henkilöt ovat vakuutettuja mainittujen lakien mukaisesti sekä henkilöille näinä ajanjaksoina maksetuista palkoista sekä palkkaa makaneiden työnantajien yksilöintitiedot;

3) tarpeelliset tiedot työnantajalta;

4) tarpeelliset tiedot muulta taholta, johon sovelletaan viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettua lakia (621/1999).

Työttömyysvakuutusrahaston tulee hävittää 1 momentin nojalla saamansa tiedot heti, kun ne eivät ole tarpeen 10 §:ssä tarkoitettujen tehtävien suorittamista varten.

22 a §

Työttömyysvakuutusrahaston oikeus tietojensaamiseen Verohallinnolta

Työttömyysvakuutusrahastolla on oikeus saada salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä Verohallinnolta

maksutta työttömyysvakuutusrahastolta 11 §:ssä säädettyä valvontaa varten tarpeelliset tiedot. Ministeriöllä on oikeus muullakin tavoin tarkastaa rahaston toimintaa.

Finanssivalvonnalla on sen lisäksi, mitä sen tietojensaantioikeudesta erikseen säädetään, oikeus saada 8 a luvussa tarkoitetun omavastuumaksun toimeenpanon valvontaa varten I momentissa tarkoitetut tiedot siten, että niistä käy ilmi työntekijän henkilötunnus ja muut yksilöintitiedot.

Työttömyysvakuutusrahaston on toimitettava vuosittain kahden kuukauden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamisesta sosiaali- ja terveysministeriölle kertomus toiminnastaan ja tilastaan. Työttömyysvakuutusrahaston on toimitettava lisäksi edellä mainitussa määräajassa selvitys työttömyysvakuutusmaksujen perinnän valvonnasta, valvonnassa esiin tulleista seikoista ja toimenpiteistä, joihin havaintojen johdosta on ryhdytty.

Työttömyysvakuutusrahaston on toimitettava Finanssivalvonnalle tilinpäätöksensä ja tilintarkastajan lausunto tilivuotta seuraavan kesäkuun loppuun mennessä.

22 b §

Työttömyysvakuutusrahaston oikeus tietojen saamiseen

Työttömyysvakuutusrahastolla on oikeus salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä saada vakuutuslaitokselta, Valtiokonttorilta ja Tapaturmavakuutuslaitosten liitolta työttömyysvakuutusmaksujen perinnän ohjaamista, kehittämistä ja valvontaa varten välttämättömät tiedot:

hallinnolta työttömyysvakuutusmaksun määräämistä, perintää ja valvontaa varten tarpeelliset:

- 1) työnantajien yksilöintitiedot;
- 2) tiedot työnantajan ilmoittamista työnantajasuorituksista;
- 3) suorituksensaajittain syntymävuodella yksilöidyt tiedot työnantajan verotusta varten ilmoittamista maksetuista palkoista ja niihin rinnastettavista suorituksista sekä palkansaajalta pidätetyistä veroista ja pakollisista vakuutusmaksuista.

Työttömyysvakuutusrahastolla on salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä oikeus pyynnöstä saada Verohallinnolta yksilöidystä suorituksensaajista ja työnantajista I momentissa tarkoitettuja tietoja vastaavat, käsiteltävänä olevan asian ratkaisemista varten välttämättömät tiedot suorituksensaajittain yksilöityinä.

Työttömyysvakuutusrahastolla on oikeus saada salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä Verohallinnolta työnantajiin kohdistuneita verotarkastuksia koskevat työttömyysvakuutusmaksun määräämistä, perintää ja valvontaa varten tarpeelliset:

- 1) työnantajan yksilöintitiedot;
- 2) työnantajan Verohallinnolle verotusta varten ilmoittamat, palkanmaksua koskevat tiedot ja verotarkastuksessa havaitut palkanmaksuun liittyvien työnantajavelvollisuuksien laiminlyöntiä koskevat tiedot.

Työttömyysvakuutusrahaston tulee hävittää I—3 momentin nojalla saamansa tiedot heti, kun ne eivät ole tarpeen 10 §:ssä tarkoitettujen tehtävien suorittamista varten.

22 b §

Työttömyysvakuutusrahaston oikeus tietojen oma-aloitteiseen luovuttamiseen

Työttömyysvakuutusrahastolla on oikeus sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetään, salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä antaa omasta aloitteestaan palkkasumma- ja työttömyysvakuutusmaksutietoja työttömyysvakuutusmaksuvelvollista työnantajaa koskevine tunniste-

1) työnantajan yksilöimiseksi, kuten työnantajan yritys- ja yhteisötunnus, henkilötunnus tai muu vastaava tunnus;

2) työnantajan ja palkansaajan työttömyysvakuutusmaksun perusteena olevasta työnantajakohtaisesta palkkasummasta;

3) perityistä työttömyysvakuutusmaksuista, työnantajille maksetuista työttömyysvakuutusmaksun palautuksista ja työttömyysvakuutusrahastolta perityistä perimiskorvauksista ja muista tilittämiseen sekä perintään liittyvistä seikoista;

4) työnantajista, jotka ovat ilmoittaneet palkkasummansa ylittävän 18 §:n 1 momentissa säädetyn palkkasumman;

5) 13 ja 16 §:ssä tarkoitetun osaomistajan palkkasummasta;

6) työttömyysvakuutusmaksun perintämenettelyyn liittyvistä seikoista;

7) muista mainittujen tehtävien hoitamista varten välttämättömistä seikoista.

Työttömyysvakuutusrahastolla on oikeus salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä saada eläkelaitokselta, Eläketurvakeskukselta, veroviranomaisilta sekä viranomaiselta ja muulta taholta, johon viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettua lakia (621/1999) sovelletaan, työnantajakohtaisesti tiedot maksetuista palkoista sekä muista seikoista, jotka ovat välttämättömiä 10 §:n 1 momentissa säädetyn työttömyysvakuutusmaksun perinnän valvontaa varten. Työttömyysvakuutusrahastolla on lisäksi oikeus saada mainittua tarkoitusta varten veroviranomaisilta joukkotietoina palkkaa tai muuta vastiketta työntekijöille maksaneiden työnantajien nimet, yritys- ja yhteisötunnukset tai henkilötunnukset, yhteystiedot, vuosi-ilmoitukset tai vuosi-ilmoituksia vastaavat tiedot, toimialat sekä tiedot näiden työnantajien työstä maksamista vastikkeista ja niihin liittyvistä työnantajasuorituksista.

Työttömyysvakuutusrahastolla on oikeus saada 2 momentissa tarkoitetut tiedot, vaikka se ei olisi joukkotietopyynnössään yksilöinyt valvottavia työnantajia tai vaikka valvonta ei olisi vielä vireillä. Työttömyysvakuutusrahastolla on oikeus yhdistää ja käsitellä 2 momentissa tarkoitettuja henkilötietoja 10 §:n 1 momentissa ja 8 a luvussa säädettyjä tehtäviään varten. Yhdistettyjä tietoja voidaan säilyttää siihen asti, kunnes työttömyysvakuutusrahas-

tietoineen:

1) lakisäateisen tapaturmavakuutuksen toimeenpanosta huolehtivalle vakuutuslaitokselle ja Tapaturmavakuutuslaitosten liitolle niiden laissa säädettyjen tapaturmavakuutusta koskevien tehtävien hoitamiseksi, jos on syytä epäillä, että laissa vakuuttamis- tai maksuvelvolliseksi säädetty työnantaja tai muu maksuvelvollinen ei ole täyttänyt lakiin perustuvaa vakuuttamisvelvollisuuttaan tai lakiin perustuvaa maksuvelvollisuuttaan taikka velvollisuuttaan antaa tapaturmavakuutusmaksun määräämiseksi ja perimiseksi tarvittavia tietoja;

2) Eläketurvakeskukselle ja lakisäateistä vakuutusta toimeenpanevalle eläkelaitokselle sille laissa säädettyjentehtävien hoitamiseksi, jos on syytä epäillä, että laissa vakuuttamisvelvolliseksi säädetty työnantaja tai muu vakuuttamisvelvollinen ei ole täyttänyt lakiin perustuvaa vakuuttamis- tai maksuvelvollisuuttaan;

3) Verohallinnolle, jos tiedot ovat välttämättömiä sille ennakkoperintälaissa säädetyn valvontavelvollisuuden täyttämiseksi silloin, jos on syytä epäillä, että työnantaja ei ole täyttänyt ennakonpidätysvelvollisuuttaan.

Tämän pykälän nojalla saatuja salassa pidettäviä tietoja voidaan antaa edelleen rikosten selvittämistä ja syytteeseenpanoa varten. Tiedot tulee hävittää heti, kun niitä ei tarvita.

Voimassa oleva laki

ton edellä mainitut tehtävät on suoritettu. Yhdistettyjä tietoja ei saa luovuttaa edelleen.

Työttömyysvakuutusrahastolla on oikeus saada maksutta 1 ja 2 momentissa tarkoitettut tiedot. Jos tiedot tarvitaan määrätysssä muodossa ja siitä aiheutuu tietojen luovuttajalle olennaisia lisäkustannuksia, ne on kuitenkin korvattava.

22 c §

Oikeus tietojen saamiseen ja luovuttamiseen

Vakuutuslaitoksella, Valtiokonttorilla, Tapaturmavakuutuslaitosten liitolla ja tämän lain mukaisella muutoksenhakuelimellä on oikeus salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä saada työttömyysvakuutusrahastolta, lakisääteistä vakuutusta toimeenpanevalta eläkelaitokselta, Eläketurvakeskukselta, veroviranomaisilta sekä viranomaiselta ja muulta taholta, johon viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettua lakia sovelletaan, työnantaja-kohtaisesti tiedot maksetuista palkoista sekä muista seikoista, jotka ovat välttämättömiä työttömyysvakuutusmaksua koskevan asian käsittelemiseksi sekä työttömyysvakuutusmaksun määräämiseksi ja perimiseksi.

Vakuutuslaitoksen ja Valtiokonttorin on annettava tapaturmavakuutuksen siirtyessä kesken kalenterivuoden toiseen vakuutuslaitokseen tälle vakuutuslaitokselle maksutta salassapitosäännösten ja muiden tiedon antamista koskevien rajoitusten estämättä tämän lain mukaista perintätehtävää ja maksujen määräämistä varten välttämättömät tiedot työnantajan ja palkansaajan sekä osaomistajan työttömyysvakuutusmaksun perusteena olevasta työnantajakohtaisesta palkkasummasta.

Vakuutuslaitos, Tapaturmavakuutuslaitosten liitto ja Valtiokonttori saavat käyttää lakisääteisen tapaturmavakuutuksen toimeenpanossa hyväkseen tämän lain toimeenpanoon perustuvia, salassapitosäännösten tai muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten alaisia tietoja. Muussa toiminnassaan vakuutuslaitos, Tapaturmavakuutuslaitosten liitto ja Valtiokonttori eivät saa käyttää näitä tietoja hyväkseen eikä niitä myöskään saa antaa vakuutusyhtiön yhtiökokoukselle, edustajistolle eikä

22 c §

Tietojen yhdistäminen

Työttömyysvakuutusrahastolla on oikeus yhdistää ja käsitellä 22 ja 22 a §:ssä tarkoitettuja henkilötietoja 4, 5 ja 6 luvuissa säädetyn työttömyysvakuutusmaksun sekä 8 a luvussa säädetyn omavastuumaksun määräämistä ja perimistä varten. Yhdistettyjä tietoja voidaan säilyttää siihen asti, kunnes työttömyysvakuutusrahaston edellä mainitut tehtävät on suoritettu. Yhdistettyjä tietoja ei saa luovuttaa edelleen.

osakkaalle

Vakuutuslaitoksella, Valtiokonttorilla, Tapaturmavakuutuslaitosten liitolla ja tämän lain mukaisella muutoksenhakuelimellä on oikeus saada maksutta 1 momentissa tarkoitettut tiedot. Jos tiedot tarvitaan määrätyssä muodossa ja siitä aiheutuu tietojen luovuttajalle olennaisia lisäkustannuksia, ne on kuitenkin korvattava.

22 d §

Työnantajan velvollisuus tietojen antamiseen

Työnantaja on velvollinen antamaan tapaturmavakuutuslain mukaista vakuutusta tehtäessä sekä sen jälkeen vuosittain vakuutuslaitokselle ja Valtiokonttorille työttömyysvakuutusmaksun määräämiseksi ja perimiseksi tarvittavat tiedot maksamistaan palkoista sekä muut tarvittavat tiedot. Tietoja ei tarvitse antaa työntekijäkohtaisesti yksilöitynä. Työnantaja on lisäksi velvollinen antamaan vakuutuslaitokselle, Valtiokonttorille, Tapaturmavakuutuslaitosten liitolle ja tämän lain mukaiselle muutoksenhakuelimelle niiden vaatimat selvitykset, jotka ovat tarpeen työttömyysvakuutusmaksua koskevan asian käsittelemiseksi.

Työnantajan on ilmoitettava vakuutuslaitokselle tapaturmavakuutuslain mukaista vakuutusta tehtäessä vakuutusten jakamisesta eri vakuutuslaitoksiin, jos työnantajan maksama palkkasumma ylittää 18 §:n 1 momentissa tarkoitettua palkkasumman.

22 e §

Työttömyysvakuutusmaksujen perintään liittyvä tarkastusoikeus

Vakuutuslaitoksella, Valtiokonttorilla ja Tapaturmavakuutuslaitosten liitolla on oikeus tarkastaa työnantajan asiakirjoista työnantajan 22 d §:n mukaisen tietojenantovelvollisuuden piiriin kuuluvien tietojen oikeellisuus. Niillä on oikeus saada poliisilta ja muilta viranomaisilta virka-apua edellä tarkoitettujen tietojen saamiseksi.

22 d §

Tietojen maksuttomuus

Työttömyysvakuutusrahastolla on oikeus saada maksutta tässä luvussa tarkoitettut tiedot. Jos tiedot tarvitaan määrätyssä muodossa ja siitä aiheutuu tietojen luovuttajalle olennaisia lisäkustannuksia, tietojen luovuttuksesta aiheutuvat kustannukset on kuitenkin korvattava.

22 e §

Tekninen käyttöyhteys

Työttömyysvakuutusrahastolla on oikeus saada 22 ja 22 a §:ssä sekä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 29 §:n 3 momentissa tarkoitettut tiedot teknisen käyttöyhteyden avulla.

Tässä pykälässä tarkoitettua teknisen käyttöyhteyden avulla saa antaa myös salassa pidettäviä tietoja ilman sen suostumusta, jonka etujen suojaamiseksi salassapitovelvollisuus on säädetty.

Ennen teknisen käyttöyhteyden avaamista tietojen pyytäjän on esitettävä käyttöyhteyden avaajalle selvitys siitä, että tietojen suojauksesta huolehditaan asianmukaisesti.

22 f §

Asiakirjojen ja toiminnan julkisuus

Viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettua lakia sovelletaan työttömyysvakuutusrahaston tämän lain toimeenpanoon liittyvien asiakirjojen ja toiminnan julkisuuteen siltä osin kuin mainitun lain 4 §:n 2 momentissa säädetään.

Tässä laissa säädettyjä tai tämän lain toimeenpanoon liittyviä tehtäviä hoidettaessa saatujen ja laadittujen asiakirjojen ja niihin sisältyvien tietojen salassapitovelvollisuuteen sekä näiden tehtävien hoidossa saatuja tietoja koskevaan vaitiolovelvollisuuteen ja hyväksikäyttökieltoon sovelletaan työttömyysvakuutusrahastossa viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 22—24 ja 35 §:ää myös silloin, kun kysymys ei ole mainitun lain 4 §:n 2 momentissa tarkoitetun julkisen vallan käyttöön kuuluvaa tehtävää varten laadituista tai saaduista asiakirjoista ja tiedoista. Tietojen luovuttamisesta on tällöin soveltuvin osin voimassa, mitä *viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 7 luvussa* säädetään.

Viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain soveltamisesta vakuutuslaitoksen ja Tapaturmavakuutuslaitosten liiton tämän lain toimeenpanoon liittyvien asiakirjojen ja toiminnan julkisuuteen on soveltuvin osin voimassa, mitä tapaturmavakuutuslain 64 h §:ssä säädetään.

Sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 24 §:n 1 momentin 20 kohdassa säädetään, salassa pidettäviä ovat myös sellaiset tämän lain toimeenpanoon liittyvät asiakirjat ja tiedot, jotka koskevat työnantajan taloudellista asemaa.

22 f §

Asiakirjojen ja toiminnan julkisuus

Viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettua lakia sovelletaan työttömyysvakuutusrahaston tämän lain toimeenpanoon liittyvien asiakirjojen ja toiminnan julkisuuteen siltä osin kuin mainitun lain 4 §:n 2 momentissa säädetään.

Tässä laissa säädettyjä tai tämän lain toimeenpanoon liittyviä tehtäviä hoidettaessa saatujen ja laadittujen asiakirjojen ja niihin sisältyvien tietojen salassapitovelvollisuuteen sekä näiden tehtävien hoidossa saatuja tietoja koskevaan vaitiolovelvollisuuteen ja hyväksikäyttökieltoon sovelletaan työttömyysvakuutusrahastossa viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 22—24 ja 35 §:ää myös silloin, kun kysymys ei ole mainitun lain 4 §:n 2 momentissa tarkoitetun julkisen vallan käyttöön kuuluvaa tehtävää varten laadituista tai saaduista asiakirjoista ja tiedoista. Tietojen luovuttamisesta on tällöin soveltuvin osin voimassa, mitä *mainitun lain 7 luvussa* säädetään.

Sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 24 §:n 1 momentin 20 kohdassa säädetään, salassa pidettäviä ovat myös sellaiset tämän lain toimeenpanoon liittyvät asiakirjat ja tiedot, jotka koskevat työnantajan taloudellista asemaa. □

8 b luku

Muutoksenhaku ja oikaisu

24 f §

Oikaisuvaatimus työttömyysvakuutusrahastolle

Työttömyysvakuutusrahaston päätökseen työttömyysvakuutusmaksun määrästä saa vaatia oikaisua työttömyysvakuutusrahastolta siten kuin hallintolaissa säädetään. Hallintolain 49 c §:ssä säädetystä poiketen oikaisuvaatimus on kuitenkin tehtävä viiden vuoden kuluessa sitä seuranneen kalenterivuoden alusta, jona päätös on tehty.

24 g §

Muutoksenhakuoikeus

Työttömyysvakuutusrahaston 21 a, 21 d, 24 c ja 24 f §:n perusteella antamaan päätökseen tyytymätön saa hakea siihen muutosta valittamalla työttömyysturvan muutoksenhakulautakuntaan, ja työttömyysturvan muutoksenhakulautakunnan päätökseen tyytymätön saa hakea siihen muutosta valittamalla vakuutusosoikeuteen. Vakuutusosoikeuden päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla. Työttömyysvakuutusrahaston päätöstä on muutoksenhausta huolimatta noudatettava.

Muutoksenhaussa työttömyysvakuutusrahaston antamaan päätökseen noudatetaan soveltuvien osin, mitä työttömyysturvalain 12 luvun 1 §:n 2 momentissa sekä 4, 5 ja 7 §:ssä säädetään. Lisäksi muutoksenhaussa työttömyysvakuutusrahaston 24 c §:n perustella antamaan päätökseen noudatetaan mitä työttömyysturvalain 12 luvun 8 §:ssä on säädetty.

24 h §

Palkansaajan perustevalitus

Palkansaaja saa tehdä maksuunpanoa koskevan perustevalituksen, jos hän katsoo, että työnantajan 20 §:n perusteella tekemä pal-

kansaaajan työttömyysvakuutusmaksun pidätys on ollut lain vastainen. Perustevalitus on tehtävä kirjallisesti ja se on toimitettava työttömyysturvan muutoksenhakulautakunnalle kahden vuoden kuluessa sitä seuraavan vuoden alusta lukien, jona maksun pidätys on toimitettu.

24 i §

Työttömyysvakuutusrahaston oikeus oikaista työttömyysvakuutusmaksua

Jos työnantajalta on peritty liikaa työttömyysvakuutusmaksua, tasausmaksun korkoa, palautuskorkoa tai maksun korotusta, työttömyysvakuutusrahasto voi oikaista työttömyysvakuutusmaksun työnantajan hyväksi.

Työttömyysvakuutusrahasto voi oikaista työttömyysvakuutusmaksua, maksun korotusta, tasausmaksun korkoa ja palautuskorkoa työnantajan vahingoksi, jos virhe johtuu työttömyysvakuutusrahaston kirjoitusvirheestä, laskuvirheestä tai muusta niihin verrattavasta erehdyksestä. Työttömyysvakuutusrahasto voi oikaista työttömyysvakuutusmaksua työnantajaa kuultuaan myös silloin, jos työnantaja ei ole antanut palkkasummailmoitusta, palkkasummailmoitus tai muu työnantajan antama tieto on puutteellinen tai virheellinen taikka työnantaja on muuten laiminlyönyt ilmoittamisvelvollisuutensa.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettu työttömyysvakuutusmaksun oikaisu voidaan tehdä kolmen vuoden kuluessa vakuutusvuoden päättymistä seuraavan vuoden alusta.

Työttömyysvakuutusmaksua ei voida oikaista, jos asia on valitukseen annettulla päätöksellä ratkaistu.

24 j §

Työttömyysvakuutusrahaston päätöksen antaminen tiedoksi

Työttömyysvakuutusrahaston päätös annetaan tiedoksi lähettämällä se postitse kirjeellä maksuvelvolliselle työnantajalle. Tiedoksianto on kuitenkin toimitettava työnantajan lailliselle edustajalle tai valtuutetulle, jos

työnantajan puolesta työttömyysvakuutusmaksuasioita hoitava edustaja tai valtuutettu on ilmoitettu asianhoitajaksi työttömyysvakuutusrahaston asiakasrekisteriin.

Vastaanottajan katsotaan saaneen tiedon päätöksestä seitsemäntenä päivänä sen jälkeen, kun päätös on postitettu hänen ilmoittamallaan osoitteella, jollei muuta näydetä.

9 luku

Erinäisiä säännöksiä

26 §

Maksujen vanhentuminen

Vakuutuslaitoksen on määrättävä työttömyysvakuutusmaksu edellä 21 §:n 2 momentissa tarkoitetun vakuutuskauden päättymistä seuraavan kalenterivuoden aikana. Mikäli vakuutusmaksua ei ole voitu määrätä tai se on määrätty virheellisin perustein, vakuutusmaksua ei voi määrätä sen jälkeen, kun viisi vuotta on kulunut edellisessä virkkeessä mainitun kalenterivuoden päättymisestä.

Työnantajan ja palkansaajan oikeus saada takaisin aiheettomasti suoritettu työttömyysvakuutusmaksu tai sen ennako vanhentuu kymmenen vuoden kuluttua sen maksupäivästä, jollei vanhentumista ole sitä ennen katkaistu. Vanhentuminen katkeaa siten kuin velan vanhentumisesta annetun lain (728/2003) 10 tai 11 §:ssä säädetään. Vanhentumisen katkaisemisesta alkaa kulua uusi viiden vuoden vanhentumisaika.

Ostavastuumaksun määrästä ei voi antaa päätöstä sen jälkeen, kun viisi vuotta on kulunut omavastuumaksun perimiselle 24 b §:n 1 tai 2 momentissa asetetusta ajankohdasta.

Lisäpäivien omavastuumaksun palautusta on haettava viiden vuoden kuluessa siitä, kun hakemus olisi voitu lain 24 b §:n 2 momentin mukaan aikaisintaan tehdä. Hakemuksen viireilletulo keskeyttää määräajan kulumisen. Palautettavaa omavastuumaksua koskeva saatava vanhentuu viiden vuoden kuluttua päätöksen antamisesta, jollei vanhentumista ole sitä ennen katkaistu. Vanhentuminen katkeaa siten kuin velan vanhentumisesta annetun lain 10 tai 11 §:ssä säädetään. Vanhentumisen katkaisemisesta alkaa kulua uusi viiden vuoden

9 luku

Erinäisiä säännöksiä

26 §

Maksujen vanhentuminen

Työnantajan ja palkansaajan oikeus saada takaisin aiheettomasti suoritettu työttömyysvakuutusmaksu tai sen ennako vanhentuu viiden vuoden kuluttua työttömyysvakuutusmaksun maksupäivästä tai työntekijän työttömyysvakuutusmaksun pidätyspäivästä luki-en, jollei vanhentumista ole sitä ennen katkaistu. Vanhentuminen katkeaa siten kuin velan vanhentumisesta annetun lain 10 ja 11 §:ssä säädetään. Vanhentumisajan katkaisemisesta alkaa kulua uusi viiden vuoden vanhentumisaika.

Ostavastuumaksun määrästä ei voi antaa päätöstä sen jälkeen, kun viisi vuotta on kulunut omavastuumaksun perimiselle 24 b §:n 1 tai 2 momentissa asetetusta ajankohdasta.

Lisäpäivien omavastuumaksun palautusta on haettava viiden vuoden kuluessa siitä, kun hakemus olisi voitu lain 24 b §:n 2 momentin mukaan aikaisintaan tehdä. Hakemuksen viireilletulo keskeyttää määräajan kulumisen. Palautettavaa omavastuumaksua koskeva saatava vanhentuu viiden vuoden kuluttua päätöksen antamisesta, jollei vanhentumista ole sitä ennen katkaistu. Vanhentuminen katkeaa siten kuin velan vanhentumisesta annetun lain 10 ja 11 §:ssä säädetään. Vanhentumisen katkaisemisesta alkaa kulua uusi viiden vuoden vanhentumisaika.

Voimassa oleva laki

vanhentumisaika.

26 a §

Työttömyysvakuutusrekisteri

Työttömyysvakuutusrahasto pitää sille tässä laissa säädettyjen työttömyysvakuutusmaksuja koskevien asioiden hoitoa varten työttömyysvakuutusrekisteriä. *Työttömyysvakuutusrekisteriin merkityt tiedot on säilytettävä 20 vuoden ajan siitä, kun ne on merkitty rekisteriin.* Jollei tässä laissa toisin säädetä, rekisteriin talletettujen henkilötietojen salassapitoon ja luovuttamiseen sovelletaan viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettua lakia sekä muuhun henkilötietojen käsittelyyn henkilötietolakia (523/1999).

26 b §

Rangaistussäännös

Työnantaja tai tämän edustaja, joka tahallaan laiminlyö 22 d §:n mukaisen tietojenantovelvollisuutensa tai antaa sen piiriin kuuluvan tiedon virheellisenä, on tuomittava, jollei teko, huomioon ottaen sen haitallisuus ja vahingollisuus sekä muut tekoon liittyvät seikat, ole kokonaisuutena arvostellen vähäinen tai teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain mukaisen tietojenantovelvollisuuden rikkomisesta sakkoon.

Edellä 1 momentissa tarkoitetaan:

1) työnantajalla sitä, joka työsuhteessa taikka virka- tai siihen rinnastettavassa julkisoikeudellisessa palvelussuhteessa teettää työtä, sekä sitä, joka tosiasiallisesti käyttää työnantajalle kuuluvaa päätösvaltaa;

2) työnantajan edustajalla työnantajana olevan oikeushenkilön lakimääräisen tai muun päättävän elimen jäsentä sekä sitä, joka työnantajan sijasta johtaa tai valvoo työtä.

Tässä pykälässä rangaistavaksi säädetystä työnantajan tai tämän edustajan menettelystä tuomitaan rangaistukseen se, jonka velvollisuuksien vastainen teko tai laiminlyönti on. Tätä arvioitaessa on otettava huomioon asianomaisen asema, hänen tehtäviensä ja toimivaltuuksiensa laatu ja laajuus sekä muu-

26 a §

Työttömyysvakuutusrekisteri

Työttömyysvakuutusrahasto pitää sille tässä laissa säädettyjen työttömyysvakuutusmaksuja koskevien asioiden hoitoa varten työttömyysvakuutusrekisteriä. Jollei tässä laissa toisin säädetä, rekisteriin talletettujen henkilötietojen salassapitoon ja luovuttamiseen sovelletaan viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettua lakia sekä muuhun henkilötietojen käsittelyyn henkilötietolakia.

26 b §

Viittaus rikoslakiin

Rangaistus työttömyysvakuutusmaksun lainvastaisesta välttämisestä ja sen yrittämisestä säädetään rikoslain (39/1889) 29 luvun 1—3 §:ssä.

tenkin hänen osuutensa lainvastaisen tilan syntyyn ja jatkumiseen.

26 d §

Asiakirjojen säilyttäminen

Työttömyysvakuutusrahaston on säilytettävä tämän lain mukaisten etuuksien rahoituksen järjestämiseen, työttömyysvakuutusmaksuihin ja omavastuumaksuihin liittyvät asiakirjat siten kuin arkistolaissa (831/1994) säädetään. Jos arkistolaitos ei ole määrännyt säilytettäväksi edellä tarkoitettuja asiakirjoja pysyvästi, työttömyysvakuutusrahaston on säilytettävä:

1) työttömyysvakuutusmaksujen määräämisen kannalta tarpeelliset asiakirjat 10 vuotta vakuutusvuotta seuraavan vuoden alusta lukien;

2) omavastuumaksun määräämisen kannalta tarpeelliset asiakirjat sen vuoden loppuun, jona 24 §:ssä tarkoitettu henkilö täyttää 75 vuotta;

3) työttömyysvakuutusmaksujen ja omavastuumaksujen perinnän kannalta tarpeelliset asiakirjat perinnän päättymiseen ja viisi sen jälkeistä kalenterivuotta;

4) valitusasiaa koskevat asiakirjat 10 vuotta, jollei niitä ole 1—3 kohdan mukaan säilytettävä tätä pidempää aikaa;

5) työttömyysvakuutusrekisteriin merkityt, henkilötietoja koskevat tiedot 5 vuotta, jollei niitä 1—4 kohdasta johtuen ole säilytettävä tätä pidempää aikaa.

Työttömyysvakuutusrahaston tulee hävittää asiakirjat ja työttömyysvakuutusrekisteriin merkityt henkilötiedot 1 momentissa säädetyn säilytysajan kuluttua.

26 e §

Työttömyysvakuutusrahaston päätöksen antaminen tiedoksi

Työttömyysvakuutusrahaston päätös annetaan tiedoksi maksuvelvolliselle työnantajalle siten kuin hallintolain 59 §:ssä säädetään. Tiedoksianto on kuitenkin toimitettava työnantajan lailliselle edustajalle tai valtuutetulle, jos työnantajan puolesta työttömyysvakuutusmaksuasioita hoitava edustaja tai valtuu-

tettu on ilmoitettu asianhoitajaksi työttömyysvakuutusrahaston asiakasrekisteriin.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

Lakia sovelletaan ensimmäisen kerran vuoden 2013 työttömyysvakuutusmaksujen määräämiseen ja perimiseen.

Vuoden 2012 tai sitä aikaisempien vuosien työttömyysvakuutusmaksuihin sovelletaan ennen tämän lain voimaantuloa voimassa olleita säännöksiä.

Tätä lakia sovelletaan kuitenkin vakuutuslaitosten ennen tämän lain voimaantuloa perimien työttömyysvakuutusmaksujen perintään ja oikaisuihin, jotka tulevat vakuutuslaitoksissa vireille 1 päivänä tammikuuta 2016 tai tämän jälkeen. Lisäksi lakia sovelletaan Valtiokonttorin ennen tämän lain voimaantuloa perimien työttömyysvakuutusmaksujen perintään ja oikaisuihin, jotka tulevat Valtiokonttorissa vireille 1 päivänä helmikuuta 2013 tai tämän jälkeen. Työttömyysvakuutusrahastolla on oikeus saada maksun oikaisuun tarvittavat tiedot vakuutuslaitoksilta ja Valtiokonttorilta.

Tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunta käsittelee ennen 1 päivänä tammikuuta 2013 tehtyihin työttömyysvakuutusmaksujen maksuunpanoihin liittyvät valitusasiat.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.